

▶▶
UHASSELT

KU LEUVEN

Maastricht University

KNOWLEDGE IN ACTION

Faculteit Rechten

master in de rechten

Masterthesis

Tewerkstelling van Oekraïense vluchtelingen in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk

charlotte vanbergen

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de rechten, afstudeerrichting rechten

PROMOTOR :

Prof. dr. Johan PEETERS

De transnationale Universiteit Limburg is een uniek samenwerkingsverband van twee universiteiten in twee landen: de Universiteit Hasselt en Maastricht University.

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

www.uhasselt.be

Universiteit Hasselt
Campus Hasselt:
Martelarenlaan 42 | 3500 Hasselt
Campus Diepenbeek:
Agoralaan Gebouw D | 3590 Diepenbeek

2022
2023

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

KU LEUVEN

Maastricht University

Faculteit Rechten

master in de rechten

Masterthesis

Tewerkstelling van Oekraïense vluchtelingen in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk

charlotte vanbergen

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de rechten, afstudeerrichting rechten

PROMOTOR :

Prof. dr. Johan PEETERS

Samenvatting

Allereerst in dit deel van de masterscriptie een samenvatting van de belangrijkste bevindingen van het gevoerde onderzoek.

Naast het statuut van de tijdelijke bescherming specifiek van toepassing op de Oekraïense vluchteling, zijn er andere statuten in België waarmee de Oekraïner het Belgische grondgebied kan betreden, namelijk:

- Het kort verblijf;
- het statuut van erkend vluchteling; en
- het statuut van de subsidiaire bescherming.

Zonder visa kan de migrant het Belgisch grondgebied betreden dankzij het kort verblijf waar men een verblijfsrecht van 90 tot 180 dagen.

Het statuut van erkend vluchteling verkrijgt een migrant in België respectievelijk in het Verenigd Koninkrijk wanneer deze een gegronde vrees voor vervolging ervaart in het land van herkomst omwille van ras, religie, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep, of politieke overtuiging.

De subsidiaire bescherming in België en de humanitaire bescherming in het Verenigd Koninkrijk bevatten dezelfde voorwaarden en kenmerken. Voor toekenning van deze beschermingsstatus is een reëel risico op ernstige schade vereist bij terugkeer naar het land van herkomst.

Het Verenigd Koninkrijk heeft verblijfsregelingen die gelijklopen met deze in België, vooral het statuut van erkend vluchteling (= *refugee*) en de subsidiaire bescherming (= *humanitarian protection*) zijn zeer gelijkend echter het korte verblijf krijgt in het Verenigd Koninkrijk de naam *standard visitor* en moet aangevraagd worden vooraleer het grondgebied betreden wordt.

De Oekraïense vluchteling krijgt onmiddellijke en tijdelijke bescherming geboden tot 4 maart 2023 hetgeen verlengd werd tot en met 4 maart 2024.

Het Verenigd Koninkrijk past dit statuut niet toe omdat zij geen lid meer zijn van de Europese Unie waardoor dit niet meer van toepassing is op hen echter ontwikkelde zij drie verblijfsregelingen specifiek voor de Oekraïense vluchteling: *Homes for Ukraine*, de *Ukraine Family Scheme* en het *Ukraine Extension Scheme*. De Oekraïner geniet op grond van deze verblijven van het recht om drie jaar lang te verblijven op het grondgebied van het Verenigd Koninkrijk.

De subsidiair beschermde in België heeft een beroepskaart nodig wanneer deze zelfstandige activiteiten wil uitoefenen.

De korte verblijver mag daarentegen géén werk verrichten in België.

Tijdelijk beschermden hebben meer vrijheid en worden in België vrijgesteld van een beroepskaart als zelfstandige en kunnen reeds werken als werknemer via bijlage 15 totdat er een definitieve beslissing valt betreffende hun verzoek tot de verkrijging van het statuut van tijdelijke bescherming.

In het Verenigd Koninkrijk kan arbeid verricht worden als asielzoeker of korte verblijver via een aanvraag werkzaamheden aan te vangen vooraleer een beslissing gevallen is over het verzoek tot verblijfsstatuut.

De illegale tewerkstelling lijkt minder relevant te zijn voor dit onderzoek aangezien de Oekraïner op een eenvoudige manier het recht van verblijf verkrijgt in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk. Toch werden verschillen duidelijk, namelijk in België wordt de uitbuiting van de illegale verblijver door de werkgever gestraft echter in het Verenigd Koninkrijk wordt ook de illegale verblijver gestraft.

Zowel het Belgische rechtsstelsel als het rechtsstelsel van het Verenigd Koninkrijk bevatten arbeidsovereenkomsten van bepaalde en onbepaalde tijd.

In België zijn beide soorten aannemelijk voor de Oekraïner aangezien de overeenkomst voor onbepaalde duur kan opgezegd worden rekening houdend met de opzeggingstermijnen die wettelijk verankerd staan.

Omdat de Oekraïner het oog heeft op terugkeer naar Oekraïne is een arbeidsovereenkomst van bepaalde, korte duur een goede optie rekening houdend met het verbod op opeenvolgende overeenkomsten.

In het Verenigd Koninkrijk lijkt een overeenkomst van bepaalde, korte duur beste afgesloten te worden aangezien verlenging zeer eenvoudig is en korte opzeggingstermijnen gehanteerd worden.

De Oekraïense vluchteling wordt met open armen verwelkomd zolang deze aan bepaalde voorwaarden voldoet.

Zowel in België als in het Verenigd Koninkrijk alsook in de Europese Unie wordt de Oekraïner solidair behandeld en kan deze de arbeidsmarkt betreden.

Voorwoord

Deze masterscriptie vormt het eindwerk van mijn opleiding Master in de Rechten. Ik ben verheugd dat ik na het behalen van mijn diploma Rechtspraak de keuze heb gemaakt om deze uitdaging aan te gaan.

Ik beschouw de masterjaren als ontzettend stressvol en druk, maar vooral als een zeer goede voorbereiding voor mijn werkcarrière. Ik kijk ernaar uit om mijn opgebouwde kennis verder toe te passen in de praktijk.

Graag maak ik gebruik van deze mogelijkheid om enkele mensen te bedanken aangezien mijn traject binnen deze opleiding niet gelukt was zonder deze personen.

In de eerste plaats gaat mijn oprechte dank uit naar mijn promotor professor doctor Johan Peeters en copromotor professor doctor Frederick De Cock. Bij hen kon ik elke keer opnieuw terecht voor vragen en tips & tricks. Dankzij deze hulp kwam mede mijn masterscriptie tot een goed einde.

Ik dank hun ook om de tijd die zij voor deze scriptie, en mij, konden vrijmaken.

Samengevat, bedankt voor de goede begeleiding.

Uiteraard, bedank ik graag de Universiteit Hasselt, die mij een opleiding als schakelstudente konden bieden, een opleiding met de nodige uitdaging waarnaar ik op zoek was na de opleiding Rechtspraak.

Toch neem ik graag de mogelijkheid om mijn ouders te bedanken. Niet alleen voor de steun, het begrip en de nodige motivatie tijdens de opleiding, maar ook voor de opportuniteit om deze opleiding te mogen en kunnen volgen.

Daarnaast bedank ik graag mijn jongere zus en mijn vriend die er ook voor mij waren tijdens de stressvolle en drukke periodes gedurende deze opleiding en vooral bij het schrijven van deze scriptie.

Voor u mijn masterscriptie waaraan ik mijn laatste masterjaar aan gewerkt heb.

Ik hoop dat het u bekoort en de praktijk ermee aan de slag kan!

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Lijst van afkortingen	7
Lijst van bijlagen	8
Onderzoek	9
<i>Inleiding</i>	9
<i>Gehanteerde methodologie</i>	10
1 Het beschermingsstatuut waarvan de Oekraïense vluchteling geniet in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk en de invloed ervan op hun toegang tot de arbeidsmarkt	13
1.1 <i>België</i>	13
1.1.1 Toepasselijke wetgeving	13
1.1.2 Juridische analyse van de voornaamste vreemdelingstatuten	13
a Begrippen asielzoeker en internationale bescherming	13
b Kort verblijf	14
c Statuut van vluchteling	15
d Statuut van subsidiaire bescherming	17
1.1.3 Statuut van toepassing op de Oekraïense vluchteling	19
a Het statuut	19
b De procedure	21
c Invloed op toegang tot de arbeidsmarkt	25
Werknemer	26
Zelfstandige	28
1.1.4 Conclusie	28
1.2 <i>Verenigd Koninkrijk</i>	29
1.2.1 Toepasselijke wetgeving	29
1.2.2 Juridische analyse van de voornaamste vreemdelingstatuten	29
a Asylum-seeker	29
b Standard visitor	29
c Refugee	30
d Humanitarian protection	30
1.2.3 Statuut van toepassing op de Oekraïense vluchteling	33
a Ukraine Family Scheme	33
b Homes for Ukraine	36
c Ukraine Extension Scheme	38
d Invloed op de toegang tot de arbeidsmarkt	39
Aanvraag zonder beslissing	40
1.2.4 Conclusie	40
<i>Schematische samenvatting</i>	42
2 De reikwijdte van het statuut van de tijdelijke bescherming in België versus de reikwijdte van de drie verblijfsregelingen in het Verenigd Koninkrijk en de invloed ervan op de toegang tot de arbeidsmarkt	45
2.1 <i>België</i>	45
2.1.1 Toepasselijke wetgeving	45

2.1.2	Reikwijdte statuut van tijdelijke bescherming.....	45
a	Invloed op de toegang tot de arbeidsmarkt	46
	Vluchteling.....	47
	Subsidiar beschermd.....	48
2.1.3	Conclusie	50
2.2	<i>Verenigd Koninkrijk</i>	50
2.2.1	Toepasselijke wetgeving.....	50
a	Homes for Ukraine.....	50
b	Gevolgen van vervallen verblijfsregeling	51
c	Invloed op toegang tot de arbeidsmarkt	52
2.2.2	Conclusie	52
	<i>Schematische samenvatting</i>	54
3	Perspectief van de werkgever	55
3.1	<i>België</i>	55
3.1.1	Toepasselijke wetgeving.....	55
3.1.2	Illegale tewerkstelling	55
3.1.3	Soorten arbeidsovereenkomsten	60
a	Bepaalde tijd	60
b	Onbepaalde tijd	62
3.1.4	Conclusie	63
3.2	<i>Verenigd Koninkrijk</i>	64
3.2.1	Toepasselijke wetgeving.....	64
3.2.2	Illegale tewerkstelling	64
3.2.3	Soorten arbeidsovereenkomsten	66
a	Bepaalde duur	66
b	Onbepaalde duur	69
3.2.4	Conclusie	69
	<i>Schematische samenvattingen</i>	71
	Conclusie	75
	<i>Onderzoek</i>	75
	<i>Gehanteerde methodologie</i>	77
	Bibliografie	79
	<i>Wetgeving</i>	79
	Europa	79
	België	79
	Verenigd Koninkrijk	80
	<i>Rechtspraak</i>	81
	België	81
	Verenigd Koninkrijk	81
	<i>Rechtsleer</i>	81
	Boeken	81
	Europa/internationaal	81
	België.....	81
	Verenigd Koninkrijk	82
	Tijdschriften	82
	EU/Internationaal.....	82
	België.....	82
	Verenigd Koninkrijk	82
	Masterscripties.....	83

België	83
<i>Online bronnen</i>	83
Europa/internationaal	83
België	83
Verenigd Koninkrijk	84
Bijlagen	87
<i>Bijlage 1: Bijlage 15</i>	87
<i>Bijlage 2: Attest van Immatriculatie</i>	89
<i>Bijlage 3: Bijlage 26</i>	90
<i>Bijlage 4: Bijlage 26quinquies</i>	91
<i>Bijlage 5: Immigration Status Document</i>	92

Lijst van afkortingen

Aforting	Betekenis
ILO	International Labour Organisation
IOM	International Organisation for Migration
CGVS	Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen
RvS	Raad van State
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
RvV	Raad voor Vreemdelingenbetwistingen; Onafhankelijke administratieve rechts- macht. Er kan beroep aangetekend worden tegen beslissingen van het CGVS, van de DVZ en tegen alle andere individuele beslissingen die genomen zijn door toepassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (Vreemdelingenwet).
RSZ	Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid
DVZ	Dienst Vreemdelingenzaken; Administratie onder bevoegdheid van Binnenlandse zaken die beslist over het verblijfsrecht van vreemdelingen in België die verzoeken om internationale bescherming registreert en de gesloten centra beheert.
AI	Attest van immatriculatie
UNCHR	United Nations High Commissioner for Refugees
UKVCAS	UK Visa and Citizenship Application Services
ACR	Application Registration Card
DWSE	Departement Werk en Sociale Economie

Lijst van bijlagen

Bijlage	Naam
1	Bijlage 15
2	Attest van Immatriculatie
3	Bijlage 26
4	Bijlage 26quinquies
5	Immigration Status Document

Onderzoek

Inleiding

1 De aanleiding tot keuze voor dit onderwerp is het stijgend aantal vluchtelingen van Oekraïne naar Europa.

De teller staat de dato 6 december 2022 op 4,8 miljoen geregistreerde Oekraïense vluchtelingen in de Europese Unie. ¹

Migratie is een eeuwenoud fenomeen, bijgevolg lijkt het wenselijk dat migranten zo snel als mogelijk integreren in de samenleving.

Na een grondig vooronderzoek, werd duidelijk dat als vluchteling werkzaam worden in het gastland niet zo evident is als het lijkt. Door een overvloed aan procedures en de verschillende mogelijke statussen ontstaat er heel wat verwarring in de praktijk.

Het doel van deze masterscriptie is deze verwarring in de mate van het mogelijke elimineren.

2 Een vergelijkende studie naar de situatie in het Verenigd Koninkrijk is van belang om te bepalen of dezelfde procedures gelden als hier in België. Hierdoor kan gezocht worden naar *best practices* in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk.

Doorheen de masterscriptie zullen deze *best practices* duidelijk worden wat wil zeggen dat door een vergelijking van de twee rechtsstelsels duidelijk zal worden welk rechtsstelsel de beste termijnen hanteert, een meer open toegang tot de arbeidsmarkt heeft, etc.

Het Verenigd Koninkrijk werd gekozen omdat het een land binnen Europa is, maar geen lidstaat meer is van de Europese Unie. Bijgevolg is het interessant om te vergelijken hoe dezelfde politieke, economische en menselijke situatie verloopt in een Unieland respectievelijk een niet-Unieland, maar wel een Europees land.

In het Verenigd Koninkrijk staat de teller op 177.000 geaccepteerde visa applicaties van Oekraïense vluchtelingen. ²

3 De wetgeving dewelke de basis vormt omtrent vluchtelingenzaken is het Internationaal verdrag betreffende de status van vluchtelingen ondertekend door België én het Verenigd Koninkrijk. ³

4 Allereerst zal de scriptie ingaan op het beschermingsstatuut waarvan de Oekraïense vluchteling geniet in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk.

Hieruit volgt de invloed ervan op het verkrijgen van een arbeidskaart, want welk statuut de vluchteling mag genieten, heeft een impact op het verkrijgen van de arbeidskaart.

¹ X, www.consilium.europa.eu/nl/policies/eu-migration-policy/refugee-inflow-from-ukraine/ (consultatie 27 december 2022).

² X, www.gov.uk/government/statistics/immigration-statistics-year-ending-june-2022/statistics-on-ukrainians-in-the-uk (consultatie 27 december 2022).

³ Wet van 26 juni 1953 houdende de omzetting in Belgisch recht van het Internationaal verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951, Bs 4 oktober 1953 (gewijzigd door het Protocol van New York op 31 januari 1967, Bs 3 mei 1969).

5 Hierna wordt getoetst hoe ver het statuut van tijdelijke bescherming reikt wat van belang is omdat er veel vragen zullen zijn wanneer de tijdelijke bescherming wegvalt, vooral welke invloed dit zal hebben op de toegang tot de arbeidsmarkt.

6 Verder volgt een blik op het perspectief van de werkgever. Welke arbeidsovereenkomst sluit deze best af met de tijdelijk beschermde? Wat zijn de gevolgen van illegale tewerkstelling?
Tot slot volgt een samenvatting van alle resultaten weergegeven in een conclusie.

Gehanteerde methodologie ⁴

7 Van belang voor een masterscriptie is een beschrijving van welke methodologie gehanteerd zal worden om op het einde kritisch te reflecteren of deze gehanteerde methodologie gepast was voor dit onderzoek.

Uiteraard zal elk hoofdstuk een vergelijkend karakter hebben daar deze masterscriptie net onderzoekt waar gelijkenissen en verschillen zitten tussen twee rechtsstelsels, het Belgische rechtsstelsel en het rechtsstelsel van het Verenigd Koninkrijk.

8 Het eerste hoofdstuk zal aanvangen met een beschrijvend deel waar toegespitst wordt op het beschrijven van de verschillende soorten beschermingsstatuten, welke kenmerken deze termen bevatten en welke voorwaarden samenhangen aan een rechtsfiguur.

Ook omvat het eerste hoofdstuk een definiërend karakter daar er getracht zal worden de rechtsstelsels te ordenen door rechtsfiguren of feitelijke situaties een plaats te geven. Dit gebeurt door de Oekraïense vluchteling in een bepaalde categorie van beschermingsstatuten te plaatsen.

Dit eerste hoofdstuk zal uiteraard het statuut van toepassing op de Oekraïense vluchteling bespreken alsook de invloed ervan op de toegang tot de arbeidsmarkt wat een evaluerend karakter met zich meebrengt.

9 Hoofdstuk twee gaat in op de reikwijdte van het statuut van toepassing op de Oekraïense vluchteling en wat hiervan de invloed is op de toegang tot de arbeidsmarkt waardoor de evaluerende methodologie opnieuw gehanteerd zal worden.

Het is essentieel te achterhalen of een rechtsfiguur, het statuut van de tijdelijke bescherming respectievelijk de regeling in het Verenigd Koninkrijk, zijn doel haalt waarvoor het werd ontwikkeld.

10 Het derde en laatste hoofdstuk bevat alweer het beschrijvend en definiërend karakter echter ook het evaluerend karakter daar de illegale tewerkstelling onder de loep wordt genomen om te zien of de sancties hierop hun doel bereiken, namelijk of de rem wordt gezet op illegale tewerkstelling.

Ook wordt er bepaald welke soort arbeidsovereenkomst de beste mogelijkheid lijkt voor de Oekraïense vluchteling aan te stellen als werknemer waar alweer de beschrijvende en definiërende methodologie gehanteerd wordt om allereerst te bepalen welke soorten er zijn, hun inhoud, welke voorwaarden voor beëindiging er zijn, etc.

Maar ook wordt er opnieuw geëvalueerd welke arbeidsovereenkomst de beste is in de situatie dat de Oekraïense vluchteling in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk aangesteld wordt als werknemer.

⁴ E. TERRY, K. HENDRICKX, L. KESTEMONT, P. SCHOUKENS, *Rechtswetenschappelijk schrijven*, Leuven, Acco, 2017, 30 - 32.

Deze evaluatie zal samengaan met een kleine aanbeveling welke soort arbeidsovereenkomst de beste optie is voor de werkgever die de Oekraïense vluchteling wil aanstellen als werknemer.

11 De conclusie aan het einde van de masterscriptie zal een kritische reflectie bevatten betreffende de gehanteerde methodologie.

1 Het beschermingsstatuut waarvan de Oekraïense vluchteling geniet in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk en de invloed ervan op hun toegang tot de arbeidsmarkt

1.1 België

1.1.1 Toepasselijke wetgeving

12 Het Belgisch asielrecht steunt op het Europees en internationaal asielrecht, met als kern het VN-Vluchtelingenverdrag en is als logisch gevolg een toepassing van het Europees asielrecht.⁵

Het Verdrag van Genève van 1951 ligt aan de basis van alle wetgeving omtrent het asielrecht waarop Europese wetgeving gebaseerd werd zoals onder meer de Dublin III-Verordening (EU) nr. 604/2013 en de Procedurerichtlijn nr. 2013/32/EU.

De Dublin III-Verordening zet criteria en instrumenten uiteen ter bepaling van welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van verzoeken voor internationale bescherming.

De Procedurerichtlijn omvat procedures voor toekenning en intrekking van de internationale bescherming en is op Europees niveau van belang.

13 Als volgt werd de Belgische Vreemdelingenwet van 15 december 1980 opgesteld met regelgeving betreffende toegang tot het Belgisch grondgebied, het verblijf en de vestiging van vreemdelingen en de verwijdering van vreemdelingen.

België ondersteunt de Oekraïense vluchteling ook op andere manieren, namelijk doordat het Vlaams Parlement een decreet uitvaardigde voor tijdelijke huisvesting.⁶

Wetgeving rond het onderwerp onderwijs werd niet voorbijgegaan, namelijk kwam het decreet tot het nemen van dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïne-crisis tot stand ook dankzij het Vlaams Parlement waar de masterscriptie echter niet verder op ingaat.⁷

1.1.2 Juridische analyse van de voornaamste vreemdelingstatuten

a *Begrippen asielzoeker en internationale bescherming*

14 De term asielzoeker loopt gelijk met de term verzoeker om internationale bescherming aangezien een asielzoeker in se vraagt om internationale bescherming.⁸

⁵ B. GABRIELS, H. DE VYLDER, N. DE MOOR, P. BAEYENS, S. BOUCKAERT, "Internationale bescherming aanvragen in België", in D. APPELTANT, S. BOUCKAERT, S. D'HONDT, *Administratieve wegwijzer voor vreemdelingen, vluchtelingen en migranten*, Mechelen, Kluwer, losbl.

⁶ Decr. 18 maart 2022 tot regeling van de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Ukraine, *Bs* 29 maart 2022 en TIMMERMANS, R., Decretaal kader voor tijdelijke huisvesting aan Oekraïense vluchtelingen, *Huur*, 2022, afl. 2, 88-93.

⁷ Decr. 3 juni 2022 tot het nemen van dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïne-crisis en tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs voor leerlingen en studenten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen, *Bs* 23 mei 2022.

⁸ X, www.unhcr.org/be/nl/over-ons/wie-we-helpen/asielzoekers (consultatie 3 januari 2022).

Een asielzoeker is de vreemdeling die een asielaanvraag heeft gedaan, hetzij tot erkenning van zijn hoedanigheid van vluchteling, hetzij tot erkenning van het subsidiair beschermingsstatuut.⁹

Artikel 1 van de Vreemdelingenwet definieert de term van 'internationale bescherming' waaruit voortvloeit dat hieronder de termen 'vluchteling' en 'subsidiair beschermde' vallen.

*b Kort verblijf*¹⁰

15 De Oekraïense vluchteling heeft geen visa nodig om België binnen te mogen. Reizen naar België zonder een visa is dus mogelijk, maar wordt beperkt tot een kort verblijf (maximum 90 dagen in een periode van 180 dagen).¹¹

Bij aankomst in België dient de vluchteling zich zo snel als mogelijk aan te melden bij de gemeente waar deze zijn verblijfplaats heeft waarmee deze als gevolg een aankomstverklaring krijgt geldig voor 90 dagen.

¹²

De aankomst in de Schengenzone wordt bewezen met een stempel op het paspoort dewelke in het geval van de Oekraïense vluchteling meestal verkregen werd in Polen, Hongarije of Slowakije aangezien zij in deze (buur)landen het meest toekwamen.

Mogelijks heeft de Oekraïense vluchteling zijn land van herkomst, meer bepaald zijn thuis, verlaten in haast met als gevolg dat deze zonder paspoort moest vluchten in welk geval zij toch het Belgisch grondgebied mogen betreden. Indien de omstandigheid zich voortdeed dat de vluchteling aankwam in een land buiten de Schengenzone, moeten zij verplicht een nieuw paspoort aanvragen in de Belgische ambassade van het land waar zij zich op dat moment bevinden.

In het geval zij wel binnen de Schengenzone aankwamen, kunnen zij zonder paspoort wel een ander identiteitsbewijs voorleggen zoals een rijbewijs, een nationale identiteitskaart of zelfs een akte van de burgerlijke stand. Zij dienen ook een bewijs van datum van hun vertrek uit Oekraïne of hun aankomst binnen de Schengenzone neer te leggen in de vorm van een stempel of ander mogelijk bewijs. In gebrek aan dergelijke stempel of andere vorm van bewijs, wordt een verklaring op eer ook aanvaard.

16 Van groot belang voor deze masterscriptie, aangezien het voorwerp ervan schuilt in de tewerkstelling van de Oekraïense vluchteling, is dat een persoon die in België op basis van dit kort verblijf is, in se geen recht op werk heeft. Het gaat dan ook eerder over een visa met het oog op toerisme of werk. Indien het doel van de kort verblijver er in bestaat arbeid te verrichten in België dient deze een arbeidskaart en/of arbeidsvergunning aan te vragen.¹³ Echter, gaat deze masterscriptie hier niet dieper op in aangezien dit het voorwerp van de scriptie te buiten gaat.

⁹ Art. 2 van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, *Bs* 7 mei 2007.

¹⁰ C. VAN BRAECKEL, en L. VANHAUTE, "Vluchtelingen uit Oekraïne: hun rechtspositie in België", *Soc. Weg.* 2022, afl. 9, 13-16.

¹¹ B. DHONDT, B. LOOS, E. BYUMA, J. GOEDHUYS, K. VERHAEGEN, K. VERSTREPEN en W. VAN DOREN, *Het vreemdelingenrecht in 101 antwoorden*, Mortsel, Intersentia 2019, 28.

¹² Bijlage 3.

¹³ E. VETS, I. NYS, R. VANDEKENDELAERE, S. ALBERS en S. MAES, "[Sancties] Inbreuken en sancties buiten het kader van onderaanneming" in E. VETS, I. NYS, R. VANDEKENDELAERE, S. ALBERS en S. MAES, *Arbeidsmigratie in België: tewerkstelling buitenlandse werknemers*, Kluwer, Mechelen, 2023, 185-189.

17 De duur van 90 dagen is verlengbaar tot een maximum van 180 dagen.¹⁴

Toegepast op de toestand in Oekraïne gaat het over de situatie in Oekraïne die het onmogelijk maakt om na afloop van de eerste 90 dagen op een veilige manier terug te keren naar Oekraïne, maar ook na 180 dagen is terugkeren geen optie.

c *Statuut van vluchteling*

18 De term vluchteling wordt gedefinieerd door het Genève Verdrag en is elke persoon die zich buiten het land waarvan hij de nationaliteit heeft, of indien hij geen nationaliteit heeft, buiten zijn land van herkomst bevindt, en die de bescherming van dat land niet kan of wil inroepen omdat hij vreest voor vervolging omwille van zijn ras, zijn religie, zijn nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep, of zijn politieke overtuiging.¹⁵

Een vluchteling heeft het land van herkomst gedwongen verlaten wegens vervolging, oorlog of geweld, met andere woorden is de persoonlijke veiligheid in gevaar.¹⁶

Artikel 48 van de Belgische Vreemdelingenwet bepaalt dat het begrip gelijklopend wordt gedefinieerd als de definitie die internationale overeenkomsten er aan geven, met andere woorden de definitie bepaald in de Conventie van Genève. Ook de voorwaarden tot het verkrijgen van de vluchtelingenstatus bepaald in de Conventie van Genève worden overgenomen.¹⁷

19 De Dienst Vreemdelingenzaken (hierna: DVZ) registreert de verzoeker en bezorgt het dossier aan het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna: CGVS) die beslist over het al dan niet toekennen van de vluchtelingenstatus rekening houdend met de verschillende elementen echter deze elementen worden niet besproken daar dit het onderwerp van deze masterscriptie te buiten gaat.¹⁸

De verwerking van de aanvraag door het CGVS valt geheel onder één procedure en zij dient een oog te krijgen op de situatie in het land van herkomst, bewijzen te onderzoeken etc.¹⁹

20 Een belangrijk bijkomend aspect is dat de vluchteling zelf moet aantonen dat hij niet kan of wil terugkeren naar zijn land van herkomst.

De gegronde vrees vastgesteld in artikel 1 wil zeggen dat de persoon in kwestie het risico op vervolging voldoende hoog inschat om zijn land van herkomst te verlaten wat aangetoond kan worden door verklaringen van de persoon in kwestie met als voorwaarde dat ze mogelijk en geloofwaardig zijn naargelang de situatie én op voorwaarde dat ze eerlijk zijn.

De vrees moet dus redelijk zijn en gestaafd kunnen worden.²⁰

¹⁴ N. VANDERSCHEUREN, P. BAEYENS en S. BOUCKAERT, "Het recht op toegang tot het grondgebied en kort verblijf", in N. VANDERSCHEUREN, P. BAEYENS en S. BOUCKAERT, *Handboek Verblijfsrecht*, Mechelen, Kluwer, 2016, 163-192.

¹⁵ Art. 1 van het internationaal verdrag van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen, *Bs* 4 oktober 1953 en A. REA, J. WETS, B. HERMAN, W. SCHEPERS, L. CALLIER, *The Long and Winding Road to Employment An Analysis of the Labour Market Careers of Asylum Seekers and Refugees*, Gent, Academia Press, 2014, 11.

¹⁶ X, www.agii.be/lexicon/vluchteling (consultatie 3 januari 2023).

¹⁷ Art. 48/3 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, *Bs* 31 december 1980.

¹⁸ B. DHONDT, B. LOOS, E. BYUMA, J. GOEDHUYS, K. VERHAEGEN, K. VERSTREPEN en W. VAN DOREN, *Het vreemdelingenrecht in 101 antwoorden*, Mortsel, Intersentia 2019, 76 en B. GABRIELS, D. NUYTS, N. DE MOOR, P. BAEYENS, S. BOUCKAERT, "Het verblijf voor meer dan drie maanden voor niet-EU-burgers", *AWVM* 2015, 73, 58 zoals verwezen in M. VANMARCKE, *Sociaal statuut van vluchtelingen*, onuitg. masterproef rechten UGent, 2016-2017, 62.

¹⁹ V. VEREECKE, S. MICHOLT, P. STAELENS, *Vreemdelingenrecht In De Praktijk*, Gent, Story Publishers, 2016, 54.

²⁰ L. DENYS, *Overzicht van het vreemdelingenrecht*, ed. 3, Heule, INNI, 2015, 358.

Het aantonen van de gegronde vrees voor vervolging gaat niet dermate ver dat de persoon moet aantonen dat de vervolging die hij vreest zich effectief zal voordoen. De bewijslast houdt enkel in dat er objectieve feiten omhanden zijn die kunnen bewijzen dat de vluchteling vervolging staat te wachten in zijn land van herkomst.

Dit lijkt een zeer moeilijke opdracht voor de vluchteling, maar in praktijk zal het CGVS waar de vluchteling asiel aanvraagt delen in de bewijslast in die zin dat de instantie zal helpen de feiten vast te stellen aan de hand van algemene informatie.

Als voorbeeld de situatie betreffende de toestand in Oekraïne waar duidelijk sprake is van een oorlog.

Het is significant te begrijpen dat het CGVS beslist op het moment van de beslissing en niet op het moment van de aanvraag waardoor het mogelijk is dat - geïllustreerd door de situatie in Oekraïne - er een beslissing van niet-erkenning van de vluchtelingenstatus volgt in geval de oorlogstoestand in Oekraïne tot een einde komt.

21 De gronden van vervolging waaronder het ras, de godsdienst, de nationaliteit, het behoren tot een sociale groep, of het hebben van een politieke overtuiging worden verder uitgewerkt door artikel 48/3, §3 van de Vreemdelingenwet.

Ter bepaling van welk criterium van toepassing is in de omstandigheden van de Oekraïense vluchtelingen, helpt het artikel om die reden dat het artikel zelf meer duidelijkheid creëert over de invulling van het criterium 'nationaliteit'. Het artikel bepaalt dat dit criterium niet enkel gaat over de nationaliteit van een bepaalde lidstaat hebben, maar ook over het behoren tot een groep door gemeenschappelijke geografische oorsprong.

22 Weigering en uitsluiting van het toekennen van de vluchtelingenstatus zijn mogelijk mits de reden valt onder één van de volgende opgesomde redenen: ²¹

- Indien de vreemdeling in kwestie een gevaar vormt voor de samenleving door een definitieve veroordeling die hij draagt omtrent een bijzonder ernstig misdrijf; of
- indien er redelijke gronden bestaan om de vreemdeling te beschouwen als een gevaar voor de nationale veiligheid.

23 In de hypothese dat het statuut van erkend vluchteling verleend wordt, verkrijgt de persoon in kwestie via de A-kaart een verblijf van beperkte duur van vijf jaar in tegenstelling tot de situatie vóór juli 2016 waar zij meteen een verblijf voor onbepaalde duur verkregen. Indien de vluchtelingenstatus niet werd ingetrokken gedurende deze vijf jaar vanaf indiening van de aanvraag tot asiel krijgt de vluchteling vanaf dit moment een verblijf van onbepaalde duur met als gevolg dat de vluchteling nu een B-kaart verkrijgt. ²²

²¹ Art. 52/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, *Bs* 31 december 1980.

²² *Ibid*, art. 49 en H. DE VYLDER, N. DE MOOR, P. BAEYENS, S. BOUCKAERT, "Internationale bescherming aanvragen in België", in D. APPELTANT, S. BOUCKAERT, S. D'HONDT, *Administratieve wegwijzer voor vreemdelingen, vluchtelingen en migranten*, Mechelen, Kluwer, losbl.

24 De vluchtelingenstatus wordt ingetrokken door het CGVS op grond van volgende mogelijke redenen: ²³

- De vluchteling had de facto geen bescherming mogen krijgen; of
- de vluchteling pleegde fraude om de bescherming te verkrijgen.

25 Opheffing van de vluchtelingenstatus kan in volgende omstandigheden door het CGVS geschieden:

- De vluchteling roept vrijwillig de bescherming in van zijn land van herkomst en het geval waar de vluchteling deze bescherming verkrijgt;
- de vluchteling verkrijgt opnieuw zijn nationaliteit na het verliezen ervan en het geval waar dit gecombineerd is met de eerste reden;
- de vluchteling vestigt zich opnieuw in het land waar hij vreesde voor vervolging; en
- de omstandigheden dewelke aanleiding gaven tot de vluchtelingenstatus bestaan niet meer waardoor de vluchteling bescherming van zijn land van herkomst niet meer kan weigeren om in te roepen, tenzij andere, dwingende redenen als gevolg van eerdere vervolging(en).

26 Enkel in het geval het CGVS een beslissing tot weigering/uitsluiting uitvaardigt of de vluchtelingenstatus intrekt, verstrekt hij een niet-bindend advies over een eventuele verwijderingsmaatregel aan de DVZ.

De DVZ beslist al dan niet tot een verwijdering van de vluchteling, met andere woorden beslist de DVZ of de vluchteling zal gerepatrieerd worden.

Het bevel om het grondgebied te verlaten wordt echter gegeven door de minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing of een gemachtigde. Momenteel is staatssecretaris Nicole de Moor gemachtigd hiervoor gezien zij voorgedij heeft over het CGVS en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: RvV). ²⁴

Verder gaat deze masterscriptie niet in op verwijdering van de vluchteling.

d Statuut van subsidiaire bescherming

27 Subsidiaire bescherming is een verblijfsstatuut dat toegekend kan worden aan iemand die in België om internationale bescherming vraagt en niet in aanmerking komt voor een vluchtelingenstatuut, maar wel gevaar loopt in het thuisland.

Net zoals het begrip 'vluchteling' in de Belgische Vreemdelingenwet werd overgenomen uit de Conventie van Genève, wordt ook het begrip 'subsidiair beschermde' overgenomen. ²⁵

²³ F. VAN KONNEGEM, "[Vreemdelingen] Vluchtelingen" in X, *Postal memorialis. Lexicon strafrecht, strafvorderingen en bijzondere wetten*, V 230 / 156.6.

²⁴ X, www.belgium.be/nl/over_belgie/overheid/federale_overheid/federale_regering/samenstelling_regering/index_nicole_de_moor (consultatie 12 mei 2023).

²⁵ Art. 48/4, §1 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, *Bs* 31 december 1980.

'De subsidiaire beschermingsstatus wordt toegekend aan de vreemdeling, die niet voor de vluchtelingenstatus in aanmerking komt en die geen beroep kan doen op artikel 9ter, en ten aanzien van wie er zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat, wanneer hij naar zijn land van herkomst, of in het geval van een staatloze, naar het land waar hij vroeger gewoonlijk verbleef, terugkeert, een reëel risico zou lopen op ernstige schade zoals bepaald in paragraaf 2 en die zich niet onder de bescherming van dat land kan of, wegens dat risico, wil stellen en niet onder de uitsluitingsgronden zoals bepaald in artikel 55/4, valt.'

28 De subsidiaire bescherming wordt enkel verleend indien er zich een reëel risico op ernstige schade voordoet dewelke voorkomt op drie mogelijke manieren, namelijk de doodstraf of executie, foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing in strijd met artikel 3 EVRM of ernstige schade door gewapend conflict.²⁶

Het reëel risico op ernstige schade is, bij wijze van toepassing omtrent de situatie van Oekraïne, voldaan gezien de oorlogstoestand.

29 Voor de beslissing van de al dan niet verlening van de subsidiaire bescherming is ook het CGVS bevoegd, maar vooraleer de eventuele toekenning van dit statuut wordt behandeld, wordt bepaald of de status van vluchteling niet toegekend moet worden. In de hypothese dat een vreemdeling enkel verzoekt het statuut van subsidiaire bescherming te verkrijgen, gaat het CGVS eerst ambtshalve na of de status van vluchteling al dan niet moet worden toegekend.

Andersom wordt automatisch nagegaan of de subsidiaire bescherming al dan niet van toepassing kan zijn indien de vreemdeling eerst de vluchtelingenstatus aanvraagt.²⁷

Ook voor het statuut van de subsidiaire bescherming bestaan uitsluitingsgronden, namelijk:²⁸

- Wanneer ernstige redenen bestaan om aan te nemen dat de verzoeker een misdrijf tegen de vrede of de menselijkheid heeft gepleegd of een oorlogsmisdrijf pleegde;
- indien ernstige redenen omhanden zijn dat de verzoeker zich schuldig maakte aan handelingen in strijd met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties;
- wanneer er ernstige redenen zijn om ervan uit te gaan dat de verzoeker in of buiten België een ernstig misdrijf pleegde;
- indien er ernstige redenen zijn om te vermoeden dat de verzoeker een gevaar vormt voor de samenleving of de nationale veiligheid;
- wanneer verzoeker misdrijven pleegde buiten de gevallen die reeds genoemd werden;
- de misdrijven kunnen bestraft worden met een gevangenisstraf indien gepleegd op Belgisch grondgebied; en
- de verzoeker enkel gevlucht is uit zijn land van herkomst om te ontsnappen aan een opgelegde straf.

²⁶ *Ibid*, §2.

²⁷ E. LANCKSWEERDT, "Asielprocedure en menselijk welzijn", *TBP* 2017, afl. 9, 511-517.

²⁸ Art. 55/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, *Bs* 31 december 1980.

30 In de beslissing tot uitsluiting van de subsidiaire beschermingsstatus, verstrekt het CGVS een advies omtrent de verwijderingsmaatregel.

31 Wanneer het statuut van subsidiaire bescherming verleend wordt, krijgt de persoon in kwestie een tijdelijk verblijf gedurende één jaar met mogelijke verlenging tot twee jaar ook via de A-kaart.²⁹ Indien er vijf jaar verstreken is vanaf de aanvraag tot het verkrijgen van het statuut van de subsidiaire bescherming verkrijgt de vreemdeling een verblijfsrecht met onbepaalde duur.

1.1.3 Statuut van toepassing op de Oekraïense vluchteling

a *Het statuut*

32 Immigratie naar België is op verschillende wijzen mogelijk. In tegenstelling tot immigreren voor een korte periode, wil emigreren zeggen dat er effectief verhuisd wordt naar een ander land. Europa is solidair, niet enkel met diens eigen lidstaten, ook met Oekraïne en haar bevolking. Doordat Europa in het verleden vluchtelingencrisissen meemaakte, kwam het statuut van tijdelijke bescherming tot stand onder de Europese Richtlijn 2001/55/EEG om de druk te verlichten. Een beweegreden voor de totstandkoming van deze richtlijn waren de verschillende burgeroorlogen in het vroegere Joegoslavië waardoor een richtlijn noodzakelijk was voor massale toestroom van ontheemden in de toekomst.³⁰

33 Artikel 2, a) van richtlijn 2001/55/EEG definieert de 'tijdelijke bescherming' als: "een procedure met een uitzonderlijk karakter die, in geval van massale toestroom of een imminente massale toestroom van ontheemden afkomstig uit derde landen die niet naar hun land van oorsprong kunnen terugkeren, aan deze mensen onmiddellijke en tijdelijke bescherming biedt, met name wanneer tevens het risico bestaat dat het asielsysteem deze toestroom niet kan verwerken zonder dat dit leidt tot met de goede werking ervan strijdige gevolgen, in het belang van de betrokkenen en andere personen die om bescherming vragen".

34 De activering van het statuut door middel van het uitvoeringsbesluit kwam er doordat de Europese Unie de massale toestroom van ontheemden vanuit Oekraïne richting de Europese Unie erkende.³¹ De term 'massale toestroom' wordt door artikel 2, d) van richtlijn 2001/55/EEG toegelicht, namelijk dat het neerkomt op een grote groep ontheemden die de Gemeenschap betreden.³² Deze massale toestroom van ontheemden dient vastgesteld te worden bij een besluit van de Raad van de Europese Unie op basis van een onderzoek van de situatie die zich voordoet, in dit geval de oorlogstoestand in Oekraïne, alsook een onderzoek van de omvang van de verplaatsingen van de ontheemden.³³

²⁹ *Ibid*, art. 49/2.

³⁰ Richtl. 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen, *Pb* 7 augustus 2001, overw. 3.

³¹ Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan, *Pb* 4 maart 2022.

³² *Ibid*, Art. 1.

³³ Art. 5, lid 1 van Richtl. 2001/55.

Het uitvoeringsbesluit biedt onmiddellijke, zelfs automatische bescherming wanneer de Oekraïense vluchteling moet vluchten uit zijn land van herkomst en behelst onder andere medische bijstand, verblijfsrechten, toegang tot huisvesting, sociale bijstand en, van belang voor deze scriptie, toegang tot de arbeidsmarkt.³⁴

Er is ook een aparte regeling geïncorporeerd voor de rechten en de bescherming van het kind, daar de Europese Unie ten allen tijde het kind wil beschermen, maar dit wordt in deze scriptie niet behandeld.

35 Buiten de Oekraïense vluchteling vallen ook derdelanders met internationale bescherming of erkenden als staatloze in Oekraïne en hun familieleden binnen het toepassingsgebied om in bepaalde gevallen een statuut van tijdelijke bescherming te krijgen op basis van artikel 57/29 van de Verblijfwet. Andere derdelanders die zich bevonden in Oekraïne, ook al verblijven zij hier wettig, vallen niet onder het statuut van tijdelijke bescherming.³⁵

36 De voorwaarde dat het statuut van toepassing is op personen die vóór 24 februari in Oekraïne verbleven, wordt niet strikt toegepast aangezien personen die zich vóór deze datum buiten Oekraïne bevonden ook onder dit statuut kunnen vallen met als reden dat zij niet op een veilige manier kunnen terugkeren. Er valt dan te denken aan studenten, gedetacheerde werkers, familieleden op bezoek, vakanties, etc.

Dit valt onder de discretionaire bevoegdheid van de lidstaten van de Europese Unie die aan een derdelander die voor korte tijd in Oekraïne studeerde of werkte het statuut van tijdelijke bescherming kunnen verlenen.

³⁶

37 Volgens artikel 2, lid 3 kunnen de Europese Unie lidstaten het uitvoeringsbesluit ook van toepassing verklaren op andere personen dan in het artikel 2, lid 1 van dit besluit vermelde personen. Het kan gaan over bijvoorbeeld personen die *niet* vóór 24 februari 2022 in Oekraïne verbleven of staatlozen en/of onderdanen van andere derde landen dan Oekraïne die er wel legaal verbleven met als voorwaarde dat zij in de onmogelijkheid verkeren terug te keren naar hun land of regio van oorsprong in veilige en duurzame omstandigheden.³⁷

Noch het uitvoeringsbesluit, noch Richtlijn 2001/55/EEG definiëren deze 'veilige en duurzame omstandigheden'. De operationele richtsnoeren voor de uitvoering van het uitvoeringsbesluit bevat wel een beschrijving ervan, immers dat het moet gelezen worden in het licht van artikel 2, punt c) van richtlijn 2001/55/EG. Het artikel verwijst naar een situatie in gewapende conflicten of inheems geweld alsook een ernstig risico van systematische of algemene schendingen van de mensenrechten in het land van oorsprong.

³⁴ A. ZAVERI, "The Common European Asylum System: A Critical Commentary", 3, *Jus Corpus L.J.*, 2022, Hein Online, 417.

³⁵ Art. 2 van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 en 57/29 wet 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, *Pb* 31 december 1980.

³⁶ H. LAUREYNS, "De begunstigden van tijdelijke bescherming: interpretatie, implementatie en obstakels", *T. Vreemd.* 2023, nr. 1, 8-20.

³⁷ Art. 2, lid 2 van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382.

Overeenkomstig de richtsnoeren kan het niet kunnen terugkeren 'in veilige omstandigheden' aldus voortvloeien uit een duidelijk risico voor de veiligheid van de betrokkene, situaties van gewapend conflict of endemisch geweld, gedocumenteerde risico's op vervolging of andere onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen.

Een 'duurzame terugkeer' moet de betrokkene in de mogelijkheid stellen in zijn of haar land of regio van oorsprong actieve rechten te genieten en dit om de opportuniteit te bieden een vooruitzicht te hebben dat in het land of de regio van oorsprong de basisbehoeften zullen worden voorzien en dat integratie in de samenleving mogelijk is.

Lidstaten dienen zich te baseren op de algemene situatie in het land of de regio van oorsprong om te bepalen of de terugkeer mogelijk is 'in veilige en duurzame omstandigheden'. De betrokkene zelf moet dit weerleggen en moet kunnen aantonen dat het niet mogelijk is in veilige en duurzame omstandigheden terug te keren.

Het is dan aan de lidstaat om te achterhalen of de betrokkene nog een betekenisvolle band heeft met het land of de regio van oorsprong wat mogelijk is door bijvoorbeeld na te trekken hoeveel tijd de betrokkene heeft doorgebracht in Oekraïne.

38 Recente rechtspraak van de RvV toont aan dat een toepassing maken van artikel 2, lid 3 van het uitvoeringsbesluit niet snel aanvaard wordt. De RvV bepaald in arrest nummer 279 358 de dato 25 oktober 2022 dat X, verzoekende partij tot verkrijging van het statuut van tijdelijke bescherming, deze tijdelijke bescherming niet werd toegewezen aangezien betrokkene Oekraïne reeds lange tijd had verlaten.³⁸

Verzoekende partij verliet Oekraïne op 30 maart 2021, bijna een jaar vóór de officiële aanvang van de oorlog in Oekraïne op 24 februari 2022.

Volgens overweging 14 van het uitvoeringsbesluit kunnen de lidstaten inderdaad het toepassingsgebied uitbreiden naar personen die Oekraïne kort vóór 24 februari 2022 verlieten. Echter, 30 maart 2021, bijna een jaar voor deze datum, is niet kort voor 24 februari 2022.

Ook benadrukt de RvV in het arrest dat de beslissing tot weigering van machtiging tot verblijf nergens vermeld dat verzoekende partij moet terugkeren naar Oekraïne.

b De procedure

39 Vooreerst dient de Oekraïense vluchteling zich aan te melden bij het registratiecentrum van de DVZ waardoor het attest van tijdelijke bescherming wordt afgeleverd indien aan de voorwaarden van het toepassingsgebied voldaan is.³⁹ Deze voorwaarden zijn evident aangezien het statuut van tijdelijke bescherming automatisch en onmiddellijk toegekend wordt voor een vlot verloop, met andere woorden een snelle integratie en onmiddellijke bescherming.

De Oekraïense vluchteling dient zijn nationaliteit te bewijzen hetgeen kan bestaan uit een biometrisch paspoort (met vingerafdrukken bv.), een nationale identiteitskaart of een paspoort mét foto.

Ook dient een kopie van de documenten die in het bezit zijn van de Oekraïense vluchteling afgeleverd te worden dewelke bewijzen dat zij behoren tot één van de vereiste categorieën om van het statuut van tijdelijke bescherming te genieten.⁴⁰

³⁸ RvV 25 oktober 2022 nr. 279 358.

³⁹ F. VAN KONNEGEM, "[Vreemdelingen] Vluchtelingen" in X, *Postal memorialis. Lexicon strafrecht, strafvorderingen en bijzondere wetten*, V 230 / 156.11 – 156.12.

⁴⁰ X, <https://dofi.ibz.be/nl/themes/ukraine/tijdelijke-bescherming> (consultatie 8 januari 2023).

Op 21 maart 2022 vaardigde de Europese Commissie een aanbeveling uit die bepaalde welke documenten worden aanvaard, ongeacht een mogelijk verstreken datum of niet, namelijk: ⁴¹

- Alle soorten paspoorten (nationale paspoorten, diplomatieke paspoorten, dienstpaspoorten, collectieve paspoorten en surrogaatpaspoorten, inclusief kinderpaspoorten);
- nationale identiteitskaarten (inclusief tijdelijke en voorlopige);
- militaire dienstboekjes en dienstkaarten;
- zeemansregistratieboekjes, schippersdienstkaarten en zeemanspaspoorten;
- burgerschapscertificaten; en
- andere officiële documenten die het staatsburgerschap vermelden of aangeven.

40 De voorwaarde van het presenteren van een bewijs van identificatie vindt zijn grondslag in artikel 6, lid 1 van de Schengengrenscore. Lid 5, punt c) geeft aan lidstaten de mogelijkheid om in de omstandigheid dat een persoon niet kan voldoen aan de voorwaarden uiteengezet in lid 1, zij toegang tot hun grondgebied kunnen verlenen op grond van humanitaire redenen, redenen van nationaal belang of wegens internationale verplichtingen.

Op basis van deze rechtsgrond laat de Europese Commissie dus met andere woorden toe dat ook mensen zonder paspoort, al dan niet biometrisch, toegang tot de Europese Unie kunnen krijgen.

De Europese Commissie moedigt de lidstaten aan om indien de Oekraïense vluchteling niet in bezit is van documenten die mogelijk zijn als bewijs van identificatie, een aankomstenverklaring af te geven. ⁴²

41 De DVZ registreert de gegevens van de Oekraïense vluchteling en levert onmiddellijk een attest van tijdelijke bescherming af. ⁴³ Hier valt op dat er geen procedure meer volgt bij het CGVS zoals bij de aanvraag tot het verkrijgen van de vluchtelingenstatus of het statuut van subsidiaire bescherming.

Met dit attest meldt de tijdelijk beschermde zich aan bij de gemeente waar zijn verblijfplaats is waarop een woonstcontrole zal volgen. In de veronderstelling dat deze positief wordt geacht, zal de gemeente hem automatisch inschrijven in het vreemdelingenregister.

Hierop volgend verkrijgt de Oekraïense vluchteling een elektronische A-kaart. De periode tussen de aanmelding bij de gemeente en de woonstcontrole wordt overbrugt door bijlage 15 met een bepaalde geldigheidsduur van 45 dagen.

In eerste instantie was de A-kaart vanaf 4 maart 2022 tot en met 4 maart 2023 geldig en in geval een verlenging noodzakelijk wordt geacht, kan een verlenging plaatsvinden tot tweemaal zes maanden. Het volgend hoofdstuk gaat verder in op eventuele verlengingen.

⁴¹ Mededeling van de Commissie over operationele richtsnoeren voor de uitvoering van Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan, *Pb* 21 maart 2022.

⁴² Mededeling van de Commissie met operationele richtsnoeren voor het beheer van de buitengrenzen om grensoverschrijdingen aan de grenzen tussen de EU en Oekraïne te faciliteren, *Pb* 4 maart 2022.

⁴³ X, www.agii.be/nieuws/oekraïne-verblijfsmogelijkheden-en-rechtspositie-in-belgie#Hoe-verloopt-de-procedure (consultatie 8 januari 2023).

42 Het statuut van de tijdelijke bescherming kan toch uitgesloten of geweigerd worden indien de minister of gemachtigde beslist dat de vreemdeling er niet meer van kangenieten in volgende gevallen: ⁴⁴

- Indien er ernstige redenen omhanden zijn om aan te nemen dat de persoon een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft begaan;
- indien er ernstige redenen bestaan om aan te nemen dat de persoon een ernstig niet-politiek misdrijf beging buiten België voor toelating tot de tijdelijke bescherming;
- indien er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat de persoon daden in strijd met de doeleinden en beginselen van de Verenigde Naties pleegde; en/of
- indien redelijke gronden bestaan om aan te nemen dat de persoon een gevaar is voor de veiligheid van het land of een bedreiging voor de openbare orde omdat hij eerder veroordeeld werd voor een bijzonder ernstig misdrijf of een bijzonder ernstige misdaad.

43 Er is kritiek op de zogenaamde 'voorkeursbehandeling' die de Oekraïense vluchteling geniet daar er eerder ook massale toestromen van ontheemden aanwezig waren vanuit bijvoorbeeld Syrië, één van de recentste grote vluchtelingenstromen. ⁴⁵

Deze vluchtelingenstroom bracht angst en onzekerheid met zich mee waardoor veel lidstaten grenzen sloten en zelfs hekken plaatsten omdat grenscontroles niet meer te houden waren door de hoeveelheid vluchtelingen. Een heel andere blik op een vluchtelingen crisis als degene die zich nu voordoet, de grenzen zijn open en iedereen is welkom zolang men aan de voorwaarden voldoet. Meer zelfs, vanaf het moment dat de tijdelijke bescherming verleend wordt, krijgt de Oekraïner het recht op toegang tot arbeid, sociale zekerheid, onderwijs, huisvesting en heel wat andere rechten. Een heel belangrijk verschil is dat de Syrische vluchteling in 2015 heel wat procedures moest doorlopen vooraleer deze rechten verkregen werden in tegenstelling tot de Oekraïense vluchteling die gewoonweg welkom is.

Eén van de redenen dat Europa wellicht meer openstaat voor de Oekraïense vluchtelingen is dat Oekraïne veel dichterbij is waardoor de schrijnende toestanden veel meer opvallen.

De eersten die de impact van de oorlog voelden waren buurlanden zoals Polen waarmee België het buurland Duitsland deelt.

Wanneer dit vergeleken wordt met de Syrische oorlog kregen Syrische buurlanden ook een eerste slag, onder andere Libanon en Turkije, landen die veel verder van Europa liggen dan Oekraïne.

44 Een volgend argument is de interpretatie van een 'echte' vluchteling want iemand die vlucht naar een buurland wil minimaal ver van thuis gaan om veiligheid te bekomen in tegenstelling tot de Syriër die een reis maakte van bijna 3.000 km.

Naar mijn mening draagt dit argument geen waarde aangezien juridisch dezelfde interpretatie van de term vluchteling geldt voor de Syrische vluchteling als voor de Oekraïense vluchteling.

⁴⁴ F. VAN KONNEGEM, "[Vreemdelingen] Vluchtelingen" in X, *Postal memorialis. Lexicon strafrecht, strafvorderingen en bijzondere wetten*, V 230 / 156.12.

⁴⁵ M. STRYNCKX, "Krijgen Oekraïense vluchtelingen in Europa een voorkeursbehandeling?" 14 maart 2022, www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/03/11/krijgen-oekraïense-vluchtelingen-in-europa-een-voorkeursbehandel/ (consultatie 19 maart 2023) en K. VAN HAVER, "Oekraïners op de vlucht krijgen automatisch bescherming in Europa" 3 maart 2022, www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/03/11/krijgen-oekraïense-vluchtelingen-in-europa-een-voorkeursbehandel/ (consultatie 7 november 2022).

45 De Syrische vluchteling kwam in minder grote aantallen richting Europa terwijl de Oekraïense vluchteling massaal naar Europa reisde, vandaar dat de massale toestroom eerder verwacht werd in deze crisis dan de crisis in 2015.

Het is ook van belang te herhalen dat het statuut van tijdelijke bescherming niet enkel geldig is voor de Oekraïner, maar ook voor personen die zich in Oekraïne bevonden op het moment dat de oorlog startte en een vaste verblijfstatus hadden hier.

In de Syrische crisis waren lidstaten twijfelachtig over het activeren van het statuut van tijdelijke bescherming doordat dit wel eens een aantrekkingsfactor kon zijn voor vluchtelingen om tot Europa te komen aangezien ze hier toch makkelijk welkom waren.

46 Volgend argument is er één die iedereen voelt, vrouwen en kinderen mogen vluchten, mannen zijn verplicht te blijven en te vechten aan het front.

Een bedenking hierbij is de invloed op de arbeidsmarkt in het gastland want een vrouw die angstig is en geen opvang heeft voor de kinderen, de taal niet spreekt en eventueel zelfs geen vast verblijf heeft, gaat misschien niet meteen aan de slag kunnen op de arbeidsmarkt.

47 Eén van de vereisten om het statuut van tijdelijke bescherming te activeren is een massale toestroom van vluchtelingen en het is bedenkelijk hoe weinig richtlijnen de richtlijn zelf hierover geeft.⁴⁶ Er werd geen aantal gegeven waardoor lidstaten vrij staan in de interpretatie hiervan. Aangezien Oekraïne als buurlanden Europese landen heeft en dus heel dicht bij Europa ligt, is het vanzelfsprekend dat Europa de toestroom behoorlijk ging voelen.

Op 6 december 2022 stond de teller op 4, 8 miljoen Oekraïners die hun land van herkomst verlaten hadden en nu in de Europese Unie verblijven onder de tijdelijke bescherming of een ander soortgelijke regeling, deze teller stond op ruim 4 miljoen Syriërs die hun land van herkomst ontvluchtten waarvan 90% in buurlanden werden opgevangen. Dit is een aanzienlijk verschil.⁴⁷

Ondanks de vage en zeer opengetrokken draagwijdte van de massale toestroom is toch duidelijk dat er in deze situatie sprake was van een massale toestroom van vluchtelingen in Europa.

48 Het laatste argument is dat de Russische oorlog tegen Oekraïne één duidelijke boosdoener heeft in tegenstelling tot Syrië waar een burgeroorlog heerste. Het is makkelijker boos te zijn op één persoon dan een volledige staat.

Doordat eensgezindheid heerst binnen Europa over de schrijnende toestanden door de Russische overheid gecreëerd, kwam de tijdelijke bescherming nu wel vlot tot stand.

⁴⁶ J.M. FELLOW, M.I. CIGER and S. DEMIREL, "Reasons for the Activation of the Temporary Protection Directive in 2022: A Tale of Double Standards", 6 October 2022, www.asileproject.eu/reasons-for-the-activation-of-the-temporary-protection-directive-in-2022-a-tale-of-double-standards/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=reasons-for-the-activation-of-the-temporary-protection-directive-in-2022-a-tale-of-double-standards (consultatie 23 maart 2023).

⁴⁷ www.vluchtelingenwerk.nl/sites/default/files/Vluchtelingenwerk/Cijfers/VLUCHTELINGEN%20IN%20GETALLEN%202015%20definitiefst%2000%2002092015.pdf (consultatie 21 maart 2023).

49 Het recht op arbeid is een basisrecht met een economische insteek, namelijk het genereren van een eigen inkomen om in de mogelijkheid te verkeren zichzelf en anderen waarvoor men aansprakelijk is in goede levensomstandigheden te brengen.⁴⁸

Het hangt samen met het verbod op discriminatie, daar het recht op arbeid ook betekent dat er een gelijke toegang tot de arbeidsmarkt dient te bestaan, voor nationale burgers van een land, maar ook derdelanders, vluchtelingen, etc.⁴⁹

Dit verbod op discriminatie geldt in de eerste plaats voor overheden die personen tewerkstellen, maar de overheid moet er ook voor zorgen dat werkgevers en ondernemers niet discrimineren ten aanzien van kandidaat-werknemers.⁵⁰

Echter is het van belang in het achterhoofd te houden dat er ook een impact is voor de nationale burgers van een land wanneer de Oekraïense vluchteling, en anderen, op hun arbeidsmarkt terechtkomen.⁵¹

Er valt te denken aan minder werkgelegenheid voor de nationale burger, lonen die dalen of stijgen, etc.

50 De Europese Unie publiceert een besluit ter bescherming van de werkgelegenheid binnen de lidstaten hetgeen in werking trad op 21 november 2022 waar de situatie Rusland – Oekraïne niet alleen een aanleiding toe was, maar de aandacht wordt gelegd op situaties waarin de economie een tegenslag te verduren krijgt, zoals bijvoorbeeld ook het geval was tijdens en nog steeds na de COVID-19 crisis.⁵²

Het besluit streeft naar arbeidsontwikkeling, waarbij oog is voor meer job ontwikkeling, maar ook ondersteuning van de ondernemer, modernisering van de arbeidsmarkt qua werktijd enzoverder. Richtsnoer 5 haalt de COVID-19 pandemie aan aangezien door deze crisis veel meer sprake was van thuis werken.

Richtsnoer 6 benadrukt ook dat de toegang tot de arbeidsmarkt moet verbeterd worden waar de situatie van de Oekraïense vluchteling aan gekoppeld wordt. Lidstaten dienen de duurzaamheid, de productiviteit, de inzetbaarheid en het menselijk kapitaal te vergroten door middel van de vaardigheden en competenties op te doen. Deze vaardigheden en competenties zullen hun nut bewijzen in de toekomst bij de wederopbouw van Oekraïne.⁵³

Ook dienen lidstaten in te zetten op taalopleidingen in het bijzonder voor vluchtelingen en zeker deze uit Oekraïne.

De motivatie om de situatie van de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne te betrekken in dit besluit is deels te wijten aan de problematiek die ook de COVID-19 crisis met zich meebracht, namelijk de economische crisis die overal en door iedereen op te merken is en nog groter geworden is omwille van de oorlogstoestand in Oekraïne.⁵⁴

⁴⁸ K. VAN DEN LANGENBERGH, *De schorsing van de arbeidsovereenkomst en het recht op arbeid*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 457 zoals verwezen in S. GOEMAERE, *Minding the gap: Arbeidsmarktintegratie van vluchtelingen en asielzoekers getoetst aan het recht op arbeid*, onuitg. Masterproef rechten UGent, 2018-2019, 63.

⁴⁹ *Ibid*, 67

⁵⁰ N. BUENO, "From the Right to Work to Freedom from Work: Introduction to the Human Economy", *IJCLIR*, vol. 33, afl. 4, 2017, Hein Online, 441 - 572, DOI:10.54648/IJCL2017020 en R. DE GEORGE, "The right to Work; Law and Ideology", *Val. U. L. Rev.* 1984, vol 19, nr. 1, <http://scholar.valpo.edu/vulr/vol19/iss1/2>, (15), 18 – 19.

⁵¹ C. PITON en K. BURGGRAEVE, "The economic consequences of the flow of refugees into Belgium", *Economic Review*, 2016, 48.

⁵² B. Raad nr. (EU) 2022/2296, 21 november 2022 betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten, *Pb* 24 november 2022, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32022D2296>.

⁵³ *Ibid*, overw. 10.

⁵⁴ *Ibid*, overw. 11.

Het is evident dat dit besluit niet enkel ontworpen werd om de Oekraïense burger te steunen, maar ook ontwikkeld is ten behoeve van de lidstaten van de Europese Unie en hun nationale burgers aangezien ook zij de economische crisis ervaren die veroorzaakt werd mede door de COVID-19 pandemie en de oorlogstoestand in Oekraïne.

51 Hiernaast legde Europa en de rest van de wereld sancties op aan Rusland om het land te proberen overtuigen halt te brengen aan de oorlog echter had dit tot nu toe meer gevolgen voor de rest van de wereld dan voor Rusland zelf.⁵⁵

Bijvoorbeeld de energiecrisis waardoor de elektriciteitsprijzen zodanig omhoog gingen, dat de Europese burger, en de wereldburger, er mocht voor boeten.

Om verdere destructie tegen te houden dient de wereld optimaal samen te werken om oplossingen te zoeken die wél een effect hebben op Rusland, en niet op de rest van de wereld echter is dit niet eenvoudig daar de wereld verdeeld is over verschillende werelddelen, verschillende (politieke) culturen en verschillende types leiderschap.

Zoals de mooiere verwoording van de staatssecretaris van de Verenigde staten klinken: "It is beyond a casual disagreement/war of two nations and one that had global repercussions" waarmee bedoeld wordt dat het momenteel niet enkel meer gaat over een oorlog of discussie tussen enkel Rusland en Oekraïne, maar de gevolgen van deze oorlog te voelen zijn over heel de wereld.⁵⁶

52 Op 30 maart 2023 dienden enkele Vlaamse Parlementsleden een voorstel van decreet in om tijdelijk ontheemden uit Oekraïne te verplichten zich in te schrijven bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (hierna: VDAB) met als reden optimale begeleiding richting de arbeidsmarkt.⁵⁷

Twee weken later, op 19 april 2023, werd in de plenaire vergadering gestemd voor een spoedbehandeling in dezelfde plenaire vergadering waar het voorstel van decreet werd goedgekeurd en aangenomen.

Naar mijn mening geeft deze spoedige aanneming aan dat de Vlaamse overheid vaart zet achter het helpen van de Oekraïense vluchteling en hun leefomstandigheden hier in België.

53 Arbeid kan op meerdere manieren verricht worden in België en de rest van de Europese Unie, maar deze masterscriptie gaat in op de twee voornaamste, namelijk als werknemer en als zelfstandige.

Werknemer

54 Indien het automatisch en onmiddellijke statuut van tijdelijke bescherming toegekend wordt, wordt er een elektronische A-kaart mee afgeleverd waarmee de werknemer tewerk gesteld kan worden in België. Deze elektronische A-kaart is een bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister voor derdelanders en is, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de B-kaart die onbeperkt geldig is, beperkt geldig.

De geldigheidsduur loopt gelijk met de duur van het verblijfsrecht hetgeen in dit geval tijdelijk is gezien het statuut van 'tijdelijke' bescherming en zal in beginsel lopen tot en met 4 maart 2023 wanneer verlenging van het statuut uitblijft.

⁵⁵ P.F. KASUWA, "The Russia-Ukraine Conflict: Economic Consequences on Europe and the World", NOWA POLITYKA Wschodnia, CEJSH 2022, Hein Online, 63-82.

⁵⁶ *Ibid*, 80.

⁵⁷ Voorstel van decreet (A. CLAES, A. RONSE, K. VANRYCKEGHEM, M. DE VREESE, R. BOTHUYNE en T. ONGENA) tot toeleiding van tijdelijk ontheemden uit Oekraïne naar (beroeps)opleidingen en naar de arbeidsmarkt via de verplichte inschrijving bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1654.

Het is dus niet nodig een arbeidskaart aan te vragen daar personen die genieten van het statuut van tijdelijke bescherming vrijgesteld zijn deze aan te vragen.⁵⁸

Hieruit volgt een vrijstelling van de plicht een gecombineerde vergunning aan te vragen en kan de vluchteling meteen aan de slag op de arbeidsmarkt.⁵⁹

In afwachting van deze elektronische A-kaart kan arbeid reeds aangevangen worden via bijlage 15 dewelke het verblijf en de rechten van de vluchteling voorlopig dekt.⁶⁰

55 Buiten de elektronische A-kaart kunnen volgende algemene aangiften noodzakelijk zijn:

- Dimona aangifte - Déclaration IMMédiate - ONmiddellijke Aangifte⁶¹
- DmfA – Déclaration multifonctionnelle - multifunctionele Aangifte⁶²

De Dimona aangifte, die ook van toepassing is op de Belgische nationale burger, dient per kwartaal te gebeuren aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (hierna: RSZ) door de werkgever van zodra deze een werknemer in dienst heeft en deze werknemer bij hem werkt.

Het doel van de Dimona aangifte is de loon- en arbeidstijdsgegevens meedelen aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.⁶³

De niet-aangifte van een werknemer wordt gestraft met niveau 4 op basis van het Sociaal Strafwetboek.⁶⁴

Deze straf kan bestaan uit:⁶⁵

- Een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar;
- en/of een strafrechtelijke boete van 600 tot 6.000 euro; of
- een administratieve geldboete van 300 tot 3.000 euro.

Boetes worden vermenigvuldigd met de opdecimen.

56 Aangezien het niet gaat over detachering van werknemers en zelfstandigen die in België komen werken voor een bepaalde en tijdelijke periode dient de Limosa aangifte - Landenoverschrijdend Informatiesysteem ten behoeve van Migratie Onderzoek bij de Sociale Administratie - niet te gebeuren.

⁵⁸ Art. 1, 15° van het KB van 3 februari 2003 tot vrijstelling van bepaalde categorieën van vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit, *Bs* 4 maart 2003 en KB 30 juli 2022 tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 februari 2003 tot vrijstelling van bepaalde categorieën van vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit, *Bs* 10 augustus 2022.

⁵⁹ Art. 10, 6° en 20 van het KB van 2 september 2018 houdende de uitvoering van de wet van 9 mei 2018 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een specifieke verblijfssituatie bevinden, *Bs* 17 september 2018.

⁶⁰ Bijlage 1.

⁶¹ KB 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, *Bs* 20 november 2002.

⁶² F. BLOMME, *Tewerkstelling van buitenlandse werknemers in België*, Brugge, Vanden Broele, 2011, 155 – 193.

⁶³ F. BLOMME, *Tewerkstelling van buitenlandse werknemers in België*, Brugge, Vanden Broele, 2011, 146.

⁶⁴ Art. 181 Sociaal Strafwetboek.

⁶⁵ Art. 101, lid 5 Sociaal Strafwetboek.

Omdat de Dimona aangifte voor elke werknemer verplicht dient te gebeuren in België en de Limosa aangifte niet van toepassing is op de Oekraïense werknemer, wijdt deze masterscriptie niet verder uit over deze onderwerpen.

Zelfstandige

57 Als zelfstandige kan de Oekraïense vluchteling aan de slag op dezelfde manier. Het statuut van tijdelijke bescherming wordt automatisch en onmiddellijk toegekend indien er voldaan is aan de voorwaarden met als gevolg de verkrijging van een elektronische A-kaart.

Bijgevolg is de Oekraïense vluchteling vrijgesteld van de plicht een beroepskaart aan te vragen.⁶⁶

1.1.4 Conclusie

58 Europa verkondigde het statuut van tijdelijke bescherming van toepassing op de Oekraïense vluchteling. Naast dit statuut zou deze ook aanvraag kunnen doen tot verkrijging van het statuut van erkend vluchteling en/of de subsidiaire bescherming echter de procedures hiervoor gaan pas van start na de afloop van de termijn van de tijdelijke bescherming.⁶⁷

De vraag rijst nu of één van deze statuten zouden toegepast worden.

Namelijk, voor verlening van de status van erkend vluchteling wordt er een daadwerkelijke vrees op vervolging verwacht, het statuut van subsidiaire bescherming vereist een reëel risico op ernstige schade. Het lijkt eigenaardig dat deze statuten kunnen toegepast worden wanneer het statuut van tijdelijke bescherming niet verlengd wordt door de Europese Unie.

Indien er geen redenen meer bestaan om dit statuut te verlengen, bestaan de redenen dan nog om het statuut van vluchteling en/of subsidiaire bescherming te verlenen?

59 Op basis van het verbod op discriminatie heeft de Oekraïense tijdelijk beschermde, vluchteling en/of subsidiair beschermde het recht op arbeid in België respectievelijk Europa.

Mede dankzij het besluit ter bescherming van de werkgelegenheid binnen de lidstaten moeten Europese Unie lidstaten aanmoedigend zijn op gebied van arbeidsontwikkeling ten aanzien van vluchtelingen.

60 De tijdelijk beschermde werknemer kan arbeid verrichten in België dankzij de elektronische A-kaart die werd meegeleverd bij de verlening van het statuut van tijdelijke bescherming, er volgen geen bijkomende vereisten.

Als tijdelijk beschermde dient de Oekraïense zelfstandige géén beroepskaart aan te vragen, echter als erkend vluchteling of subsidiair beschermde is dit wel een vereiste.

Aldus is het duidelijk dat de Oekraïense vluchteling erg wordt aangemoedigd arbeid te verrichten in België respectievelijk heel Europa.

⁶⁶ Art. 1, 15° van het KB van 3 februari 2003 tot vrijstelling van bepaalde categorieën van vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit, Bs 4 maart 2003.

⁶⁷ F. VAN KONNEGEM, "[Vreemdelingen] Vluchtelingen" in X, *Postal memorialis. Lexicon strafrecht, strafvorderingen en bijzondere wetten*, V 230 / 156.12.

1.2 Verenigd Koninkrijk

1.2.1 Toepasselijke wetgeving

61 Ondanks de uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie is de Conventie van Genève bindend voor het Verenigd Koninkrijk.

62 Regelgeving rond de vluchtelingenstatus en de subsidiair bescherming zit vervat in de *Immigration Rules* van *the Home Office*, het overheidsorgaan voor immigratie en paspoorten, drugsbeleid, misdaad, brandweer, terrorismebestrijding en politie van het Verenigd Koninkrijk. De regels dateren van 2016, maar worden regelmatig aangepast.

Ook is *de Home Office* bevoegd voor de beslissingen van het al dan niet verlenen van een bepaalde vorm van asiel.

In 2022 kwam de *Nationality and Borders Act* tot stand die wijzigingen bracht aan de periode voor en na 28 juni 2022 dewelke ook besproken worden.

1.2.2 Juridische analyse van de voornaamste vreemdelingstatuten

a *Asylum-seeker*⁶⁸

63 De term *asylum-seeker* komt overeen met de term asielzoeker in het Belgische rechtstelsel en zal in het algemeen gebruikt worden als overkoepelende term voor *refugee* (= vluchteling) en *humanitarian protection* (= subsidiaire bescherming) aangezien er als asielzoeker om internationale bescherming verzocht wordt wat gelijkloopt met België.⁶⁹

b *Standard visitor*⁷⁰

64 Het verblijf van de standaard bezoeker loopt grotendeels gelijk met het kort verblijf dat in België gekend is met andere woorden kan ook in het Verenigd Koninkrijk een persoon zonder visa verblijven voor zes maanden. De voorwaarden hiervoor zijn de volgende:

- Aan het einde van het bezoek moet het Verenigd Koninkrijk verlaten worden;
- de persoon in kwestie moet zichzelf en personen waarvoor deze verantwoordelijk is financieel kunnen onderhouden;
- ook moet er financieel ingestaan kunnen worden voor de kosten van terugkeer; en
- het is niet de bedoeling van het korte verblijf gebruik te maken om een stap te zetten naar permanent in het Verenigd Koninkrijk te blijven om er een thuis van te maken.

65 Opmerkelijk is dat er een aanvraag gedaan moet worden vooraleer het Verenigd Koninkrijk betreden wordt en dat deze aanvraag online dient te gebeuren.

⁶⁸ Wet van 26 juni 1953 houdende de omzetting in Belgisch recht van het Internationaal verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951, *Bs* 4 oktober 1953 (gewijzigd door het Protocol van New York op 31 januari 1967, *Bs*, 3 mei 1969).

⁶⁹ S. DA LOMBA, "Legal Status and Refugee Integration: A UK Perspective", 23, *J. REFUGEE Stud.*, 2010, Hein Online, 415.

⁷⁰ X, www.gov.uk/standard-visitor#:~:text=You%20can%20visit%20the%20UK,example%20to%20get%20medical%20treatment (consultatie 24 april 2023).

Voor de Oekraïner niet handig aangezien zij hun land van herkomst in een haast verlaten.

Ook opvallend is dat dit tot 100 pond kan kosten voor een verblijf van zes maanden in tegenstelling tot België die geen vergoeding vraagt.

*c Refugee*⁷¹

66 Doordat de Conventie van Genève nog steeds van toepassing is op het Verenigd Koninkrijk, geldt dezelfde definitie van de term 'vluchteling' die eerder werd toegelicht onder het Belgische deel.

De status van vluchteling wordt toegekend indien:⁷²

- De asielzoeker zich in het Verenigd Koninkrijk bevindt of is aangekomen aan een grenspost in het Verenigd Koninkrijk; en
- de persoon in kwestie een vluchteling is in de zin van artikel 1 van de Conventie van Genève; en
- er geen redenen zijn om deze persoon te verdenken als een gevaar voor veiligheid van het Verenigd Koninkrijk in de zin van artikel 33 (2) van de Conventie; en
- de weigering van hun aanvraag gaat leiden tot het verlaten van het Verenigd Koninkrijk naar een land waarin zij zullen worden vervolgd op grond van hun ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep.

67 De duur van het verblijfsrecht van de vluchtelingenstatus verschilt met deze in het Belgische rechtsstelsel.

Voor 28 juni 2022 verkreeg een vluchteling in het Verenigd Koninkrijk een verblijfsrecht van vijf jaar inclusief het recht om te werken, het recht om te studeren en het recht op toegang tot gezondheidsdiensten en andere voordelen.

Vanaf deze datum echter krijgen vluchtelingen gedurende een periode van twee jaar en zes maanden een 'tijdelijke vluchtelingenvergunning' inclusief dezelfde voormelde rechten, namelijk het recht om te werken, het recht om te studeren, het recht op toegang tot gezondheidsdiensten en verschillende voordelen.⁷³

De vraag rijst of deze aanpassing ontstaan is door de toestroom van de Oekraïense vluchtelingen echter vermeld de introductie hierover niets.

Alsook loopt het niet gelijk met het statuut van tijdelijke bescherming in de Europese Unie en is het niet enkel voor de Oekraïense vluchteling, maar elk individu die aanspraak kan maken op het statuut van erkend vluchteling.

d Humanitarian protection

68 *Humanitarian protection* komt overeen met de Nederlandstalige term subsidiaire bescherming en net zoals in het Belgisch rechtssysteem wordt in het Verenigd Koninkrijk eerst de vluchtelingenstatus aangevraagd vooraleer de subsidiaire bescherming kan worden aangevraagd.⁷⁴

⁷¹ S. DA LOMBA, "Legal Status and Refugee Integration: A UK Perspective", 23, *J. REFUGEE Stud.*, 2010, Hein Online, 415.

⁷² X, "Assessing credibility and refugee status in asylum claims lodged before 28 June 2022", Home office, §334.

⁷³ Nationality and Borders Act 2022.

⁷⁴ S. DA LOMBA, "Legal Status and Refugee Integration: A UK Perspective", 23, *J. REFUGEE Stud.*, 2010, Hein Online, 415.

Paragraaf 339C en 339CA van de *Home Office* richtsnoeren behandelen de immigratieregels over de subsidiaire bescherming waarin wordt bepaald dat deze bescherming zal worden toegekend wanneer de minister overtuigd is dat: ⁷⁵

- De asielzoeker zich in het Verenigd Koninkrijk bevindt of is aangekomen aan een grenspost in het Verenigd Koninkrijk; en
- de persoon in kwestie geen vluchteling is in de zin van artikel 1 van de Conventie van Genève; en
- er gegronde redenen bestaan om aan te nemen dat de betrokken asielzoeker bij terugkeer naar zijn land van herkomst een reëel risico loopt ernstige schade te lijden zonder in staat te zijn om gebruik te maken van de bescherming van dat land; en
- de persoon niet uitgesloten is van toekenning van de humanitaire bescherming;

69 De ernstige schade kan bestaan uit:

- De doodstraf of executie; of
- het onwettig doden; of
- foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing van een persoon in het land van terugkeer; of
- een ernstige en individuele bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in situaties van internationale of interne gewapende conflicten.

70 De status van humanitaire bescherming wordt pas verleend wanneer de verzoeker zelf aantoont dat er een reëel risico op ernstige schade bestaat indien zij zouden terugkeren naar hun land of regio van herkomst.

Het risico op ernstige schade dient niet te gaan over een specifiek criterium zoals het ras, de godsdienst, de nationaliteit of een bepaalde politieke overtuiging echter is de loutere aanwezigheid van een reëel risico om ernstige schade op te lopen voldoende om aan te tonen dat in het land of de regio van herkomst er zich een reëel risico om ernstige schade op te lopen voortdoet.

71 Opnieuw wordt een onderscheid gemaakt tussen de toestand vóór en na 28 juni 2022 om de voorwaarden te bepalen.

Vóór 28 juni 2022 verliep de procedure grotendeels identiek aan deze van de vluchtelingenstatus en werd de status verleend voor een duurtijd van vijf jaar verblijfsrecht, inclusief het recht om te werken, het recht om te studeren en het recht op toegang tot gezondheidsdiensten en verschillende voordelen.

Na afloop van deze periode van vijf jaar kreeg het individu de mogelijkheid zich aan te melden voor het verblijfsrecht van onbepaalde duur ervan uitgaande dat de situatie waardoor zij de humanitaire bescherming verkregen nog niet veranderde of verbeterde.

Vanaf 28 juni 2022 kan een persoon met toegekende humanitaire bescherming enkel tijdelijke humanitaire bescherming verkrijgen. Ook hier geldt een duur van twee jaar en zes maanden inclusief het recht om te werken, het recht om te studeren, het recht op toegang tot gezondheidsdiensten en diverse voordelen.

⁷⁵ X, "Assessing credibility and refugee status in asylum claims lodged before 28 June 2022", Home office, part 11B, §339C and 339CA.

Het lijkt dus dat de *Nationality and Borders Act* zorgde voor een verstrenging van de verblijfsduur van de vluchteling respectievelijk de humanitair beschermde.

72 Regelgeving omtrent de verkrijging van reisdocumenten indien deze asielzoeker zonder documenten aanwezig is in het land, zit vervat in de officiële richtsnoer opgemaakt door de *Home Office*. Het Verenigd Koninkrijk geeft de mogelijkheid een 'reisdocument voor vluchtelingen' aan te vragen indien de betrokken persoon de status van vluchteling verkregen heeft of iemand in eerste instantie naar het Verenigd Koninkrijk kwam met de beweegreden een reünie met een familielid te houden die reeds mag genieten van de vluchtelingenstatus met een visa.

De geldigheid van dit reisdocument loopt tot en met vijf jaar indien een persoon een verblijfsrecht verkregen had van bepaalde duur en is tot tien jaar geldig indien dit van onbepaalde duur is.

Van belang te melden, en opnieuw een opmerkelijk verschil met België, is dat de *Home Office* hiervoor 75 pond voor volwassenen en 49 pond voor kinderen onder vijftien jaar vraagt.⁷⁶

Het document heeft hetzelfde doel als een paspoort namelijk dat de personen die als vluchteling onder de Conventie van Genève worden gezien intern kunnen reizen naar andere Genève-lidstaten.

Het is van belang te weten dat niet alle landen dit document erkennen met als gevolg dat indien de vreemdeling intern wil reizen naar een andere Genève-lidstaat deze best op voorhand controleert of dit land het reisdocument zal aanvaarden.

Dit wil dus ook zeggen dat personen die onder de humanitaire bescherming vallen dit reisdocument niet kunnen verkrijgen, maar zij hebben wel de mogelijkheid een 'zwart reisdocument' aan te vragen, met andere woorden een reiscertificaat ook door de overheid van het Verenigd Koninkrijk uitgegeven.

Dit document kan enkel verkregen worden indien de betrokkene kan aantonen dat deze op onredelijke wijze geen paspoort werd verleend door de overheid van het land of regio van herkomst.

Ook hier aanvaarden niet alle landen het reisdocument, zelfs nog minder dan het reisdocument voor vluchtelingen waardoor het nut van dit document in twijfel valt te trekken.

73 Indien er gronden voor intrekking van een vluchtelingenstatus respectievelijk de humanitaire bescherming aanwezig zijn, dient de *Home Office* de *United Nations High Commissioner for Refugees* (hierna: UNCHR) en de betrokkene op de hoogte te stellen én de mogelijkheid te geven aan betrokkenen standpunten uiteen te zetten waarom een intrekking al dan niet dient te gebeuren.

Deze standpunten worden in aanmerking genomen bij de beslissing van een eventuele intrekking van de vluchtelingenstatus.

Voor de humanitaire bescherming bestaat deze toets echter niet, met als gevolg dat het statuut van de humanitaire bescherming opvallend meer fragiel is dan de vluchtelingenstatus.

⁷⁶ X, www.gov.uk/apply-home-office-travel-document (consultatie 26 januari 2023).

1.2.3 Statuut van toepassing op de Oekraïense vluchteling ⁷⁷

74 Het Verenigd Koninkrijk heeft voor de Oekraïense vluchteling drie specifieke regelingen getroffen: het *Ukraine Family Scheme*, *Homes for Ukraine* en het *Ukraine Extension Scheme*.

a *Ukraine Family Scheme* ⁷⁸

75 Het *Ukraine Family Scheme* betreft het verblijf in het Verenigd Koninkrijk via de hereniging met familieleden door middel van een persoonlijke, volledig kosteloze aanvraag die door eenieder individueel dient te gebeuren, zelfs door kinderen.

Vanaf toelating tot het *Ukraine Family Scheme* heeft de Oekraïense vluchteling het recht op leven, het recht op werk en het recht om te studeren in het Verenigd Koninkrijk.

76 Zoals elke regeling vraagt ook deze heel wat voorwaarden waaraan eerst voldaan moet zijn vooraleer de aanvraag wordt toegekend:

- Het is noodzakelijk dat de Oekraïense vluchteling een aanvraag doet om te verblijven bij een familielid;
- logischerwijze dient de persoon die de aanvraag doet de Oekraïense nationaliteit te hebben of het individu moet een familielid zijn van een Oekraïense burger die zelf de aanvraag doet (als illustratie het kind van een Oekraïense burger); en
- het individu moet in Oekraïne geleefd hebben op of vlak voor 1 januari 2022 en hiervan bewijs leveren.

77 Het is mogelijk de aanvraag pas te doen bij aankomst in het Verenigd Koninkrijk. Naar mijn mening is dit een evidentie aangezien de meeste Oekraïense onderdanen hun land van herkomst verlaten na de oorlogsaanslagen en in haast op zoek zijn naar een veilige plek.

Op afstand deze aanvraag doen, buiten het Verenigd Koninkrijk, is mogelijk via een online platform ook vertaald in het Oekraïens en het Russisch wat een groot voordeel uitmaakt voor de Oekraïense vluchteling. Opvallend is dat hier de datum 1 januari 2022 wordt aangenomen terwijl België 24 februari 2022 als startpunt neemt waardoor het lijkt dat het Verenigd Koninkrijk omtrent de startdatum voordelig is voor de Oekraïense vluchtelingen die reeds voor de officiële aanslag door Rusland vertrokken uit Oekraïne.

78 De term 'famielid' draagt ook voorwaarden, namelijk dat het moet gaan over één van de volgende personen:

- Een Brit;
- een individu gevestigd in het Verenigd Koninkrijk (indien deze bijvoorbeeld zelf in het bezit is van een verblijfsvergunning voor onbepaalde duur);

⁷⁷ X, *Immigration Rules*, 9 november 2022, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1122333/Immigration_Rules_-_Archive_09-11-22.pdf (consultatie 26 januari 2023).

⁷⁸ X, www.gov.uk/guidance/apply-for-a-ukraine-family-scheme-visa#overview (consultatie 26 januari 2023).

- iemand van de Europese Unie, IJsland, Liechtenstein, Noorwegen of Zwitserland die in het Verenigd Koninkrijk woonde vóór 1 januari 2022 die een vooraf ingestelde status verkregen heeft op grond van het *EU Settlement Scheme*; of
- een persoon die de vluchtelingenstatus of de status van humanitaire bescherming verkregen heeft.

79 Ook dient het familielid een direct familielid te zijn of een uitgebreid familielid. Uiteraard worden echtgeno(o)t(e)n of geregistreerde partners, ongehuwde partners, kinderen, ouders, verloofden of voorgestelde geregistreerde partners van uitgebreide familieleden ook erkend als familielid.

Indien mogelijk hoort de Oekraïense vluchteling zelf een kopie aan te bieden van een officieel document dat het bewijs levert van de relatie met het familielid, bijvoorbeeld indien het gaat om een echtgenoot, een huwelijkscertificaat. Wanneer de vluchteling in de onmogelijkheid verkeert dit bewijs te leveren via een officieel document, staat het Verenigd Koninkrijk de vluchteling toe dit uit te leggen, door haast moest de Oekraïense vluchteling bijvoorbeeld al zijn documenten achterlaten.

80 De directe familieleden kunnen bestaan uit:

- Echtgenoten of geregistreerde partners (bijvoorbeeld de partner waarmee de verzoeker wettelijk samenwoont);
- indien de partners ongehuwd zijn, dienen zij reeds twee jaar samen te wonen;
- kinderen onder de achttien jaar;
- ouders indien de verzoeker de volle leeftijd van achttien jaar nog niet heeft mogen bereiken; of
- een verloofde of voorgesteld geregistreerd partner.

81 Uitgebreide familieleden zijn:

- Ouders, indien de verzoeker wel reeds de volle leeftijd van achttien jaar heeft mogen bereiken;
- kinderen boven de achttien jaar;
- kleinkinderen of kleinkinderen van de partner;
- grootouders;
- broers en/of zussen;
- tantes en/of nonkels;
- nichten en/of neven;
- schoonmoeder en/of -vaders en/of -grootouders en/of -broers, en/of -zussen.

De relatie moet een aanvang genomen hebben vóór 1 januari 2022 indien het gaat over een echtgenoot, geregistreerd partner, verloofde of voorgesteld geregistreerd partner en hiervoor dient een bewijs geleverd te worden zoals eerder vermeld.

82 Deze categorieën zijn reeds breed genomen, bovendien is het toch mogelijk dat andere familieleden ook worden aanvaard echter enkel onder exceptionele omstandigheden.

Familieleden als nationale burger van de Europese Unie, IJsland, Liechtenstein, Noorwegen of Zwitserland die vóór 1 januari 2022 reeds in het Verenigd Koninkrijk woonde en een vooraf ingestelde status verkregen heeft op grond van het *EU Settlement Scheme*, is ook een familielid in de zin van het *Ukraine Family Scheme*.

Logischerwijs, is het dan ook mogelijk een aanvraag te doen voor een *EU Settlement Scheme Family Permit*, maar voor deze aanvraag dient de verzoeker zich buiten het Verenigd Koninkrijk te bevinden waardoor het moeilijker lijkt om als Oekraïense vluchteling deze aanvraag te doen aangezien deze reeds gevlucht is uit Oekraïne. Het is uiteraard mogelijk dit te doen vanuit andere landen of regio's echter is dit alweer een overbrugging voor de vluchteling.

Beide aanvragen tegelijk doen is geen goed idee aangezien er dan vertraging kan volgen voor toelating tot één van de regelingen.

Eenmaal in het Verenigd Koninkrijk kan er ook een verzoek worden gedaan tot het *EU Settlement Scheme* waarvan het familielid reeds geniet wat voor deze masterscriptie echter te ver gaat.⁷⁹

83 Wanneer de Oekraïense vluchteling toegang verkreeg tot het *Ukraine Family Scheme*, kan hij/zij tot drie jaar lang verblijven in het Verenigd Koninkrijk.

Net zoals België een bewijs van identiteit vraagt, doet ook het Verenigd Koninkrijk dit, maar in de situaties waar een geldig Oekraïens internationaal paspoort voorhanden is, kan er gebruik gemaakt worden van een app, de *UK Immigration: ID check*.

Er wordt gecontroleerd of het gebruikt paspoort wel in handen is van het juiste individu. Deze app bestond reeds voor de vluchtelingencrisis vanuit Oekraïne en zorgt ervoor dat minder mensen fysiek naar visa centra gaan om hun aanvraag te doen. Zelfs indien het individu in de onmogelijkheid verkeert deze app te gebruiken, is het niet verplicht meteen naar de visa centra te gaan. De vluchteling krijgt de mogelijkheid zijn biometrische gegevens binnen de zes maanden na aankomst in het Verenigd Koninkrijk te bezorgen. Een groot nadeel is dat de app geen goedkeuring geeft voor vervallen paspoorten, maar ook in dit geval is het toegelaten deze gegevens binnen de zes maanden te geven, inclusief een kopie van de pagina met de handtekening van het vervallen paspoort en een kopie van de pagina die de officiële stempel bevat.

84 Ondanks het niet verplicht is naar visa centra te gaan voor eender welke aanvraag, is het wel mogelijk dit te doen en wél verplicht indien de vluchteling niet in het bezit is van een geldig of vervallen Oekraïens internationaal paspoort.

Het is dan mogelijk via de online applicatie een Oekraïense nationale identiteitskaart te uploaden of een combinatie van officiële documenten te bezorgen, zoals een rijbewijs en een geboortecertificaat. Ook deze documenten zijn geen plicht, maar zullen de aanvraag veel makkelijker laten verlopen.

85 In de omstandigheid dat er toch een aanvraag wordt gedaan vóór het betreden van het Verenigd Koninkrijk, moet de Oekraïense vluchteling wachten met de grens over te steken totdat een beslissing werd gemaakt én mag de betreding pas geschieden nadat de vluchteling werd gecontacteerd.

⁷⁹ Deze toelating laat toe om samen met een familielid te reizen naar het Verenigd Koninkrijk of om hen te bezoeken tot zes maanden. Hierbij wordt ook het recht op toegang tot werk en onderwijs verleend én de mogelijkheid staat open zo vaak als men wil het land te verlaten en terug te komen, X, www.gov.uk/family-permit.

86 Het Verenigd Koninkrijk zorgt ook voor een sponsorsysteem waardoor de Oekraïense vluchteling en zijn familie terecht kunnen in het Verenigd Koninkrijk ondanks dat zij zelf geen familieleden in het Verenigd Koninkrijk hebben. Deze sponsors zijn individu's of organisaties die bijvoorbeeld een kamer ter beschikking stellen en onderdak bieden aan een Oekraïense vluchteling.

87 Een belangrijk aspect van *Homes for Ukraine* is dat er geen limiet op staat, het staat namelijk open voor eenieder die de Oekraïense nationaliteit draagt en rechtstreekse familieleden van hun. Voor een definitie van deze rechtstreekse familieleden wordt verwezen naar de vorige titel '*Ukraine Family Scheme*'. Wel noodzakelijk is dat het Oekraïens individu moet verbleven hebben in Oekraïne op of vóór 1 januari 2022, zich buiten het Verenigd Koninkrijk bevindt en een legitieme sponsor heeft die zich in het Verenigd Koninkrijk bevindt.

Opvallend is dat de sponsors eender welke nationaliteit mogen dragen, wat wil zeggen dat zijzelf ook een immigratiestatus kunnen hebben op voorwaarde dat zij minstens zes maanden het recht hebben in het Verenigd Koninkrijk te verblijven.

Een mogelijke vraag is hoe goed de Oekraïense vluchteling beschermd is wanneer het dak boven hun hoofd afhankelijk is van een onbekend individu. Een sponsor moet accommodatie voorzien voor minstens zes maanden waardoor de Oekraïner niet bij persoon X één week verblijft om erna één maand naar persoon Y te verhuizen en hierna opnieuw twee weken naar persoon Z moet gaan.

Deze situatie zou het ingewikkeld maken voor de Oekraïense vluchteling aangezien zij reeds hun thuis moesten verlaten en om de haverklap verhuizen binnen een nieuw land zou deze situatie nog meer gecompliceerd maken.

Eén van de grote voordelen voor de sponsors is dat zij maandelijks een vergoeding krijgen wanneer zij accommodatie verzorgen voor de Oekraïense vluchteling gedurende twaalf maanden.

Deze vergoeding bedraagt in het begin 350 pond, maar werd reeds in december 2022 verhoogd naar 500 pond alsook werd er een verlenging verkondigd waardoor de sponsor deze vergoeding niet twaalf maanden lang, maar 24 maanden lang mag ontvangen. ⁸¹

88 De Schotse overheid of de overheid van Wales kunnen ook aan een Oekraïens individu als sponsor gekoppeld worden waarvoor als overkoepelende term 'super-sponsor' wordt gebruikt.

Ze werken niet als samenbrengpunt tussen sponsors en vluchtelingen, maar zijn zelf super-sponsor en zorgen voor tijdelijke accommodatie in Schotland en Wales terwijl ze samen met de vluchteling en lokale partners opzoek gaan naar lange termijn verblijfsmogelijkheden. ⁸²

⁸⁰ X, "Homes for Ukraine Sponsorship Scheme", version 4.0, Home Office, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1097217/Homes_for_Ukraine_Sponsorship_Scheme_August_2022.pdf (consultatie 26 januari 2023).

⁸¹ X, "New over £650 million support package for Ukrainians sees increased 'thank you' payments for longer-term hosts", 14 december 2022, www.gov.uk/government/news/new-over-650m-support-package-for-ukrainians-sees-increased-thank-you-payments-for-longer-term-hosts (consultatie 19 april 2023).

⁸² A. NICE and C. HADDON, C., "Ukraine crisis: UK support for refugees from Ukraine", 24 March 2022, www.instituteforgovernment.org.uk/article/explainer/ukraine-crisis-uk-support-refugees-ukraine (consultatie 21 februari 2023).

Een vraag die hier rijst, is hoe de accommodatie dan geregeld wordt, want wanneer een individu zich als sponsor registreert, is het de bedoeling te verblijven in bijvoorbeeld een aparte kamer in het huis van dit individu. Een overheid kan niet vluchtelingen onderbrengen in overheidsgebouwen, maar toch moet de Oekraïense vluchteling niet zelf zorgen voor verblijf aangezien dit de taak is van de Schotse overheid of deze van Wales.

De Oekraïense vluchteling zal eerst tijdelijk onderdak aangeboden krijgen in een hotel en verder zullen de super-sponsors helpen in het zoeken naar onderdak.

Het is vanzelfsprekend dat zij niet de gift van 350 pond krijgen als sponsor aangezien het een heel andere zaak is dan een individu die zorgt voor onderdak in een privé woning.

89 Wanneer een Oekraïense vluchteling de volle leeftijd van achttien jaar nog niet heeft mogen bereiken, moet deze een visa-aanvraag doen met een ouder of voogd.

Indien zij toch alleen reizen naar het Verenigd Koninkrijk om deel te nemen aan het sponsorschap moeten zij een bewijs bij zich dragen wat de toestemming van een ouder of een voogd bevat.

Dit bewijs moet notarieel of gecertificeerd zijn door de Voogddienst van de stad of regionale raad in Oekraïne, maar door de schrijnende en gehaaste toestanden waarin Oekraïners hun land moesten verlaten stond de mogelijkheid hiertoe niet altijd open.

Omwille van deze reden laat het Verenigd Koninkrijk het bewijs ook toe wanneer een minderjarig kind zich in een ander land bevindt en notariële autoriteiten of de Oekraïense ambassade in het Verenigd Koninkrijk dit bewijs verzorgen.

Ook moet er een bewijs geleverd worden van de toestemming die een ouder of voogd geven betreffende de deelname aan het sponsorschap inclusief de belofte zich hieraan te binden gedurende drie jaar of totdat het kind de volle leeftijd van achttien jaar heeft mogen bereiken mits uiteraard dit sponsorschap niet minder dan zes maanden lang duurt.

90 Een laatste vereiste is de goedkeuring van het sponsorschap door de lokale raad waar het kind zal leven, er wordt gedacht aan een burgemeester.

De aanvraag kan gedaan worden door de Oekraïense vluchteling zelf, samen met de sponsor of de sponsor kan de aanvraag doen in naam van de Oekraïner.

Homes for Ukraine vraagt bewijzen van identificatie gelijkaardig aan het *Ukraine Family Scheme* en zelfs indien de aanvraag wordt gedaan door de sponsor dient de identiteit van de Oekraïense vluchteling bewezen te worden.

Ter aanvraag van dit visa kan opnieuw gebruik gemaakt worden van de *UK Immigration: ID check* - applicatie ter bewijs van identiteit.

Belangrijk om te melden is dat de identiteit van de sponsor ook bewezen moet worden via volgende mogelijke middelen:

- Een Brits of Iers paspoort;
- een biometrische verblijfsvergunning of biometrische verblijfskaart;
- een rijbewijs met foto uitgevaardigd door het Verenigd Koninkrijk, Ierland of Crown Dependencies; en/of
- een reisdocument van een vluchteling indien men zelf immigratieachtergrond heeft maar reeds een verblijfsrecht heeft van minstens zes maanden.

Afgifte van één van deze documenten is niet verplicht, echter zullen ze helpen de toelating van de aanvraag te ondersteunen.

Indien de sponsor een individu is en niet de Schotse overheid of deze van Wales, moet het adres van de sponsor worden meegedeeld.

Wanneer de Oekraïense vluchteling het verblijfsrecht verkregen heeft op basis van *Homes for Ukraine* heeft deze het recht gedurende drie jaar lang in het Verenigd Koninkrijk te verblijven en te werken.

Ook heeft het Oekraïens individu recht op gezondheidszorg, onderwijs, arbeidsondersteuning, etc., met andere woorden krijgt de Oekraïense vluchteling gelijke rechten als de nationale burger van het Verenigd Koninkrijk.

Indien toegelaten tot *Homes for Ukraine* mag de reis naar het Verenigd Koninkrijk pas aanvangen nadat de Oekraïense vluchteling in het bezit is gekomen van een toelatingsbrief.

91 Er bestaat kritiek op de twee voorbije regelingen, voornamelijk dat de plicht op aanvragen van een soort visa veel druk legt op de immigratiediensten waar weliswaar verlichting voor bestaat in de vorm van de *UK Immigration: ID check* - applicatie, maar de visums moeten nog steeds aanvaard en bevestigd worden. Indien de vereiste van een visa weg zou vallen, komt het Verenigd Koninkrijk meer gelijk te staan bij de werking van andere Europese lidstaten.

Het verhelpen van een humanitaire crisis vereist een snelle werking en solidariteit, geen bureaucratische denkwijzen in de plaats zetten van mensenlevens.

Het is vreemd dat er verwacht wordt van vluchtelingen die zoveel moesten doorgaan dat zij door complexe processen moeten om veilig en legitiem het Verenigd Koninkrijk te betreden.

De *UK Labour Party* stelde eerder voor om bureaucratie binnen de regelingen te verminderen en een centraal systeem op te bouwen om sponsors samen te brengen met vluchtelingen, maar hier is nog niet op ingegaan.⁸³

c *Ukraine Extension Scheme*⁸⁴

92 De derde en laatste mogelijkheid waarmee de Oekraïense vluchteling kan het Verenigd Koninkrijk kan betreden, is er één waardoor de reeds verkregen toegang tot het Verenigd Koninkrijk, indien voldaan aan bepaalde voorwaarden, verlengd kan worden.

Een voorbeeld hiervan is de Oekraïense werknemer die gedetacheerd werd naar het Verenigd Koninkrijk vóór de start van de oorlogssituatie en het aanpassen van dit werkvisa naar een ander visa niet mogelijk zou zijn, maar het wel mogelijk is een aanvraag te doen tot het *Ukraine Extension Scheme*.

93 Om in aanmerking te komen moet de verzoeker ofwel de Oekraïense nationaliteit bezitten ofwel rechtstreeks familie zijn van iemand die de Oekraïense nationaliteit heeft waarvoor opnieuw verwezen wordt naar voordien uiteengezette definities over welke groep rechtstreekse familieleden inhouden.

⁸³ H. SUMMERS, "Homes for Ukraine sponsorship scheme beset by 'unworkable' bureaucracy", 20 March 2022, www.theguardian.com/world/2022/mar/20/homes-for-ukraine-sponsorship-scheme-beset-by-unworkable-bureaucracy (consultatie 6 maart 2023).

⁸⁴ X, "Ukraine Extension Scheme", Version 2.0, Home Office, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1104717/Ukraine_Extension_Scheme_v2.pdf (consultatie 26 januari 2023).

Om een aanvraag te doen tot verlenging van het verblijf in het Verenigd Koninkrijk moet het individu, niet cumulatief:

- Reeds recht op verblijf gehad hebben op 18 maart 2022 of tussen deze datum en 16 mei 2023, echter het is niet van belang dat dit recht deze volledige periode moet omvatten; of
- voorheen het recht gehad hebben om in het Verenigd Koninkrijk te verblijven hetgeen verviel op of na 1 januari 2022.

94 Ook hier krijgt de Oekraïense vluchteling het recht op verblijf met alle bijhorende rechten gedurende drie jaar.

De aanvraag wordt online gedaan en het is vereist een bewijs te bezorgen van het voormalig recht op verblijf, zoals bijvoorbeeld:

- Een biometrisch verblijfsrecht;
- een visa of vignette in het paspoort;
- een *Home Office* document wat het bewijs bevat op het recht op toegang tot en verblijf in het Verenigd Koninkrijk;
- ...

95 In de omstandigheid dat het individu niet zelf de Oekraïense nationaliteit draagt, maar een familielid is van iemand die deze nationaliteit wel draagt, moet de band tussen hen bewezen worden waarvoor volgende documenten mogelijks als bewijs dienen:

- Een huwelijkscertificaat of verklaring van geregistreerd partnerschap, zoals bijvoorbeeld wettelijke samenwoning, indien echtgenoten of geregistreerd partners;
- het bewijs dat personen in kwestie samenwoonden gedurende minstens twee jaar indien ongetrouwde partners; of
- een geboortecertificaat indien het gaat over een ouder of kind.

96 Het verkrijgen van een biometrische verblijfsvergunning is een volgende stap hetgeen verkregen wordt door vingerafdrukken en een foto te overhandigen aan een *UK Visa and Citizenship Application Services punt* (hierna: UKVCAS).

In het geval van het *Ukraine Extension Scheme* heeft de Oekraïense vluchteling alweer het recht op leven, het recht om te werken, het recht om te studeren in het Verenigd Koninkrijk inclusief het recht op toegang tot voordelen, zoals de gezondheidszorg.

d Invloed op de toegang tot de arbeidsmarkt

97 Duidelijk geworden door vergelijking van de drie mogelijke regelingen betreffende het recht op verblijf in het Verenigd Koninkrijk is dat de Oekraïense vluchteling indien toelating tot één van de vermelde regelingen dezelfde rechten heeft op het gebied van arbeid als nationale burgers van het Verenigd Koninkrijk. De toegang tot de arbeidsmarkt staat dus volledig open.

Aanvraag zonder beslissing

98 Er bestaat ook een optie arbeid aan te vangen vooraleer een definitieve beslissing gevallen is wat betreft de aanvraag tot *Homes for Ukraine*, het *Family Scheme* of het *Ukraine Extension Scheme*.

De Oekraïense vluchteling heeft namelijk het recht een aanvraag te doen om te werken indien er nog geen beslissing kwam op één van gemelde verzoeken binnen het jaar sinds het verzoek.⁸⁵

Hier staan echter beperkingen op, namelijk:⁸⁶

- Het mag enkel gaan over een specifieke job binnen de categorie knelpuntberoepen, met andere woorden moet er ook reeds een vacature zijn die aanvaard werd;
- het gaat niet over zelfstandig activiteiten verrichten; en
- het individu mag niet het doel hebben zelf een onderneming op te starten.

99 Totdat een definitieve beslissing omhanden is over het verzoek dat de Oekraïense vluchteling indiende, zijnde de vluchtelingenstatus of de subsidiaire bescherming of eender welk verzoek tot verblijf, krijgt deze enkel het recht om te werken, met andere woorden geniet deze nog niet van de gezondheidszorg of andere voordelen.⁸⁷

Om reeds arbeid te kunnen verrichten moet het individu ook in het bezit zijn van een Application Registration Card (hierna: ARC).⁸⁸

100 Wanneer de verzoeker bijkomende commentaren indient, kan dit leiden tot een nieuwe aanvraag tot asiel op grond van paragraaf 353 en kan de verzoeker het recht om te werken aanvragen indien de beslissing, opnieuw, niet binnen een jaar genomen werd. Het verzoek zal enkel bekeken worden indien er redenen van vertraging zijn die niet te wijten zijn aan de verzoeker zelf. Het doel van deze behandeling van het dossier is nagaan of er effectief een nieuwe aanvraag werd gedaan.

In de hypothese dat het recht op werken onder paragraaf 360C werd toegelaten, zijn er weer beperkingen dewelke aansluiten bij deze van paragraaf 360A.

Toelating tot het recht op werk onder paragraaf 360A zal enkel gelden zolang er geen beslissing werd genomen op grond van paragraaf 353 betreffende een nieuwe aanvraag tot asiel

Wanneer de beslissing valt en deze bepaald dat er wél nieuwe gronden bestaan tot aanvraag van asiel, staat er geen beroep meer open tegen de genomen immigratiebeslissing als gevolg van afwijzing van de bijkomende gronden.

1.2.4 Conclusie

101 Gelijklopend met België kan het statuut van erkend vluchteling en/of subsidiaire bescherming aangevraagd worden door de Oekraïense vluchteling en kan een individu via een kort verblijf tot zes maanden in het Verenigd Koninkrijk verblijven.

Hiernaast ontwikkelde het Verenigd Koninkrijk drie verblijfsregelingen, namelijk *Homes for Ukraine*, het *Ukraine Family Scheme* en het *Ukraine Extension Scheme*.

⁸⁵ X, "Assessing credibility and refugee status in asylum claims lodged before 28 June 2022", Home office, part 11B, §360-360E.

⁸⁶ *Ibid*, §360A.

⁸⁷ *Ibid*, §360B.

⁸⁸ X, "Full guide for employers on preventing illegal working in the Uk", October 2013 (consultatie 26 april 2023).

102 *Homes for Ukraine* biedt Oekraïense vluchtelingen de kans via een sponsor van het Verenigd Koninkrijk het grondgebied te betreden.

Deze sponsor kan een nationale burger van het Verenigd Koninkrijk zijn en kan zelfs een individu zijn die zelf een migratieachtergrond heeft en geen nationale burger van het Verenigd Koninkrijk is.

Ook de Schotse overheid of de overheid van Wales kunnen dit sponsorschap dragen voor de Oekraïense vluchteling.

Het *Ukraine Family Scheme* streeft naar familiehereniging zodat de Oekraïense vluchteling terecht kan bij zijn/haar familie in het Verenigd Koninkrijk.

Het *Ukraine Extension Scheme* kan een eerder verleend visa omzetten in een visa om langer te verblijven op het grondgebied van het Verenigd Koninkrijk. Het gaat bijvoorbeeld om een werk- of studievisa dat vervallen is.

103 Wanneer de Oekraïense vluchteling op één van deze manieren toelating heeft het Verenigd Koninkrijk te betreden of er te blijven, kan deze perfect terecht op de arbeidsmarkt.

Zelfs wanneer er nog geen toelating is tot éénder welk visa, maar de aanvraag wel al gebeurde, kan de Oekraïner een aanvraag doen eerder werk aan te vangen echter mag het enkel gaan over een specifieke job binnen de categorie knelpuntberoepen, er moet reeds een vacature zijn die aanvaard werd en het mag niet gaan over zelfstandig activiteiten.

Wanneer de toelating tot arbeid vóór een beslissing openstaat, heeft de persoon in kwestie nog géén recht op gezondheidszorg of andere voordelen.

Het lijkt dat deze aanvraag lijkt op de bijlage 15 waarmee de tijdelijk beschermde reeds kan werken echter gaat het in het Verenigd Koninkrijk over een periode van maar liefst een volledig jaar vanaf het verzoek tot verkrijging van een beschermingsstatuut en in België het statuut van tijdelijke bescherming quasi automatisch verleend wordt wat een snellere afhandeling betekent.

104 Klaarblijkend is dat België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk specifieke statuten verkondigde die van toepassing kunnen zijn op de Oekraïense vluchteling wanneer deze aan bepaalde voorwaarden voldoet.

Het is duidelijk dat er in België meer vereisten bestaan, bijvoorbeeld de beroepskaart voor zelfstandigen voor vluchtelingen en/of subsidiair beschermden.

Tijdelijk beschermden hebben dan weer meer vrijheid zoals in het Verenigd Koninkrijk waar men zelfs arbeid kan verrichten vooraleer er een beslissing gevallen is over de aanvraag tot een welbepaald verblijf.

Schematische samenvatting

Soorten statuten	
België	Verenigd Koninkrijk
Asielzoeker - vreemdeling die een asielaanvraag heeft gedaan, hetzij tot erkenning van zijn hoedanigheid van vluchteling, hetzij tot erkenning van het subsidiair beschermingsstatuut.	Asielzoeker - gelijk aan België.
Kort verblijf - betreding Belgisch grondgebied zonder visa; - 90 – 180 dagen verblijfsrecht.	Kort verblijf - komt zo goed als overeen met België. - verblijf zonder visa echter wel aanvraag vóór betreding grondgebied (online); - 100 pond.
Erkend vluchteling - gegronde vrees voor vervolging in land van herkomst omwille van ras, religie, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep, of politieke overtuiging.	Erkend vluchteling - gelijk aan België.
Subsidiaire bescherming - reëel risico op ernstige schade bij terugkeer naar land van herkomst - reëel risico op ernstige schade: o de doodstraf of executie; o foltering of onmenselijke of vernederende behandeling; en/of o bestraffing in strijd met artikel 3 EVRM of ernstige schade door gewapend conflict.	Humanitaire bescherming - gelijk aan België.
Statuut van tijdelijke bescherming voor de Oekraïense vluchteling - in geval van massale toestroom van ontheemden afkomstig uit derde landen die niet naar hun land van oorsprong kunnen terugkeren; - onmiddellijke en tijdelijke bescherming geboden;	Homes for Ukraine - sponsorschap waar de Oekraïner bij de nationale burger van het Verenigd Koninkrijk kan verblijven. - geldig voor een duur van drie jaar vanaf verlening.
	Ukraine Family Scheme - gericht op familiehereniging;

- verlengd tot en met 4 maart 2024.	- geldig voor een duur van drie jaar vanaf verlening.
	<i>Ukraine Extension Scheme</i> - verblijfsregeling waarmee een ander vervallen verblijf kan verlengd worden omwille van de onmogelijkheid terug te keren naar Oekraïne; - geldig voor een duur van drie jaar vanaf verlening.

2 De reikwijdte van het statuut van de tijdelijke bescherming in België versus de reikwijdte van de drie verblijfsregelingen in het Verenigd Koninkrijk en de invloed ervan op de toegang tot de arbeidsmarkt

2.1 België

105 Zoals onder voorgaande titel toegelicht geniet de Oekraïense vluchteling bescherming onder het statuut van de tijdelijke bescherming.

De grote vraag is tot hoe ver deze tijdelijkheid reikt en wat de impact op de toegang tot de arbeidsmarkt is indien dit statuut van tijdelijke bescherming wegvalt.

2.1.1 Toepasselijke wetgeving

106 Onder deze titel is opnieuw het Genève- verdrag van toepassing echter wordt er voor definities naar hoofdstuk 1 verwezen.

Om de invloed op de arbeidsmarkt toe te passen indien het tijdelijk statuut vervalt, is de wetgeving van het Koninklijk Besluit van 3 februari 2003 tot vrijstelling van bepaalde categorieën van vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit nodig alsook de Wet van 19 februari 1965 betreffende uitoefening van zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen.

2.1.2 Reikwijdte statuut van tijdelijke bescherming

107 Het statuut van tijdelijke bescherming was in eerste instantie geldig tot en met 4 maart 2023 en kon verlengd worden met tweemaal 6 maanden indien de onveilige toestand in Oekraïne nog niet rechtgezet was tegen deze datum én de redenen voor het verlenen van tijdelijke bescherming nog steeds bestaan.

In oktober 2022 vond een eerste verlenging van het statuut plaats omwille van een besluit van de Europese Raad waarmee bevestigd werd dat de toestand in Oekraïne nog niet verbeterd was en waardoor de noodzaak van het statuut van tijdelijke bescherming nog steeds aanwezig was.⁸⁹

Opmerkelijk is dat deze verlenging niet automatisch geldt, de A-kaart die namelijk geldig was tot en met 4 maart 2023 moet nog zelfstandig door de tijdelijk beschermde verlengd worden door deze aan te bieden bij de gemeente waar de tijdelijk beschermde verblijft. Hiertoe krijgt de tijdelijk beschermde de mogelijkheid vanaf 4 januari 2023, met andere woorden twee volle maanden voor de A-kaart vervalt.

In de omstandigheid dat de nieuwe A-kaart niet tijdig wordt afgeleverd, vóór 4 maart 2023 dus, verkrijgt de Oekraïner een bijlage 15 waarvan de werking eerder werd toegelicht.⁹⁰

⁸⁹ Voornaamste resultaten van de vergadering van de Raad van Justitie en Binnenlandse Zaken, 13-14 oktober 2022, www.consilium.europa.eu/nl/meetings/jha/2022/10/13-14/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Justice+and+Home+Affairs+Council (consultatie 24 februari 2023) en X, "Tijdelijke bescherming: Verlenging van de A-kaart", 25 januari 2023, <https://info-ukraine.be/nl/newsroom/tijdelijke-bescherming-verlenging-van-de-kaart> (consultatie 24 februari 2023).

⁹⁰ *Supra*, nr. 46.

Indien de redenen hierna nog steeds aanwezig zijn, is de Europese Commissie in de mogelijkheid een voorstel te doen aan de Europese Raad om dit statuut van tijdelijke bescherming nogmaals te verlengen tot en met 4 maart 2025 waardoor de tijdelijke bescherming voor een verblijfsrecht van drie jaar zorgt.⁹¹

108 Aangezien het recht op tijdelijke bescherming een extra bescherming is naast het recht om internationale bescherming aan te vragen, belet de verkrijging van het statuut van tijdelijke bescherming de Oekraïense vluchteling niet deze internationale bescherming aan te vragen.

Na het wegvallen van de tijdelijke bescherming geniet de vluchteling namelijk niet automatisch de vluchtelingenstatus of subsidiaire beschermingsstatus waardoor het van belang is deze apart aan te vragen, tijdens de tijdelijke bescherming of na het wegvallen echter werd eerder vermeld dat de procedures pas van start gaan na afloop van de termijn van tijdelijke bescherming.

Het is niet zeker dat deze internationale bescherming wordt toegekend daar deze toekenning gebeurt op basis van de persoonlijke situatie van de verzoeker en via de voorwaarden van een nationale procedure.

De toekenning van deze internationale bescherming is een andere vraag want één van de voorwaarden om de vluchtelingenstatus te verkrijgen is namelijk de gegronde vrees voor vervolging en een reëel risico op ernstige schade is noodzakelijk om als subsidiair beschermd erkend te worden.

Indien de reden voor het behouden van het statuut van tijdelijke bescherming weg zou vallen, namelijk de verbeterde oorlogstoestand, valt ook de reden voor het verlenen van de vluchtelingenstatus weg alsook deze van het statuut van subsidiaire bescherming.

Het is af te wachten of er na 4 maart 2024 nog een tweede verlenging volgt en hoe de toestand in Oekraïne zich ontwikkelt echter laat de Europese Commissie weten dat zij hiervoor zeer openstaat om op deze manier Oekraïne blijvend te steunen.⁹²

*a Invloed op de toegang tot de arbeidsmarkt*⁹³

109 Dit onderdeel behandelt de gevolgen van het wegvallen van de tijdelijke bescherming waardoor de mogelijkheden tot verzoek voor de vluchtelingenstatus en de subsidiair bescherming nog openstaan. Hier wordt voortgegaan op deze twee statussen en de gevolgen die deze hebben voor de toegang tot de arbeidsmarkt.

Opnieuw volgt een opsplitsing tussen het werken als werknemer en het werken als zelfstandige.

⁹¹ A. TERZYAN, "Ukraine amidst the War: Main Implications", 8, *J. LIBERTY & INT'L AFF.*, 2022, Hein Online, 336 en X, "Vluchten uit Oekraïne: Uw rechten in de EU", https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/information-people-fleeing-war-ukraine/fleeing-ukraine-your-rights-eu_nl (consultatie 24 februari 2023).

⁹² X, https://netherlands.representation.ec.europa.eu/nieuws/de-tijdelijke-bescherming-van-oekraïense-vluchtelingen-kan-verlengd-worden-tot-maart-2025-2023-03-08_nl (consultatie 14 april 2023).

⁹³ X, "Heb je recht om te werken als asielzoeker, subsidiair beschermd of erkend vluchteling?", www.agii.be/thema/werk/heb-je-recht-om-te-werken/heb-je-recht-om-te-werken-met-je-verblijfsstatuut/heb-je-recht-om-te-werken-als-asielzoeker-subsidiair-beschermde-of-erkend-vluchteling (consultatie 7 december 2022).

Vluchteling

110 Als erkend vluchteling kan de vluchteling reeds werken tijdens de asielpcedure, maar in tegenstelling tot de situatie onder de tijdelijke bescherming waar meteen werk aangevangen mag worden, moet er een wachtperiode aflopen van vier maanden indien de vluchteling in het bezit is van een attest van immatriculatie (hierna: AI).⁹⁴ Deze wachtperiode loopt vanaf de indiening van het verzoek tot verkrijging van de vluchtelingenstatus.⁹⁵

Het AI wordt ook wel de oranje kaart genoemd waarmee de Oekraïner kan bewijzen dat een onderzoek lopende is betreffende een verblijfsaanvraag. Het AI verleent in geen enkele zin een recht op verblijf, maar wel het recht op een *voorlopig* verblijf.

De geldigheidsduur van het AI loopt van één maand tot zes maanden en is verlengbaar afhankelijk van de procedure.

Een belangrijk nadeel is dat dit attest op zichzelf geen recht geeft op ziekteverzekering waarvoor het individu specifieke voorwaarden dient te vervullen namelijk zijn zij gerechtigd die werknemer of zelfstandige zijn en zich aansluiten ter verkrijging van een ziekteverzekering.

In de hypothese dat een Oekraïense man samenwoont met zijn echtgenote die gerechtigd is en dus reeds werkt, komt deze man ook in aanmerking voor het openen van een ziekteverzekering als persoon ten laste van een gerechtigde, zijn echtgenote.

De verzoeker mag nog niet in bezit zijn van een betekening van beslissing tot weigering van het CGVS hetgeen inhoudt dat het verzoek tot verkrijging van de status van erkend vluchteling werd geweigerd en de verzoeker in kwestie werd uitgesloten van de internationale bescherming. Deze beslissing moet gemotiveerd worden zodat de verzoeker weet waarom de vluchtelingenstatus niet toegekend werd opdat een beroepsprocedure mogelijk wordt om aan het recht op een eerlijk proces en de wapengelijkheid te voldoen.⁹⁶

Indien deze weigering werd betekend na de wachtperiode van vier maanden blijft de toegang tot de arbeidsmarkt open tijdens de beroepsprocedure die hier op volgt die zal doorlopen worden bij de RvV.

Dit vormt een gelijkenis met de aanvraag werk aan te vangen vóór een definitieve beslissing omtrent het verzoek tot bescherming gevallen is in het Verenigd Koninkrijk echter werd er besproken dat deze procedure in het Verenigd Koninkrijk ook zal gelden voor iemand die deel uitmaakt van bijvoorbeeld *Homes for Ukraine*.

Dit in tegenstelling tot België waar dit enkel als verzoeker tot de status van erkend vluchteling kan.

111 Tewerkstelling van iemand die reeds een erkend vluchteling is verloopt daarentegen eenvoudig daar deze, als werknemer, geen arbeidskaart nodig heeft omwille van de vrijstelling op basis van het Koninklijk Besluit van 2003.⁹⁷

⁹⁴ Art. 13 van het KB van 12 november 2018 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen met het oog op de afgifte van een gecombineerde vergunning dewelke onderdanen van derde landen machtigt om te verblijven en te werken op het grondgebied van het rijk, *Bs* 24 december 2018 en Bijlage 2.

⁹⁵ Bijlage 3 en 4.

⁹⁶ Art. 6 EVRM.

⁹⁷ Artikel 1, 4)^o van het KB van 3 februari 2003 tot vrijstelling van bepaalde categorieën van vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit, *Bs* 4 maart 2003.

112 Eerder werd vermeld dat de plicht van deze beroepskaart aanvragen en in het bezit hebben, vrijgesteld is indien het statuut van tijdelijke bescherming kan genoten worden.⁹⁸

Als erkend vluchteling is het niet nodig deze beroepskaart te hebben, ook hier geldt de vrijstelling.⁹⁹

Het is dus van belang dat vóór het overgaan tot aanvraag van een beroepskaart, wordt nagegaan of het individu in aanmerking komt of kan komen voor een vrijstelling.

De elektronische vreemdelingenkaart A wordt verkregen als erkend vluchteling dewelke vijf jaar geldig is en na deze periode verkrijgt de erkend vluchteling een onbeperkt verblijfsrecht met als gevolg dat een elektronische vreemdelingenkaart B zal overhandigd worden waarop dezelfde vrijstelling geldt betreffende de beroepskaart.

Subsidiar beschermde

113 Sinds 2019 heeft de subsidiar beschermde geen arbeidskaart C nodig om te werken in België.

Als subsidiar beschermde verkrijgt de vluchteling ook een elektronische vreemdelingenkaart A waarmee de toegang tot de arbeidsmarkt open staat gedurende één of twee jaar exclusief mogelijke verlenging. Vijf jaar na de aanvraag van asiel wordt opnieuw een onbeperkt verblijfsrecht verleend inclusief een elektronische vreemdelingenkaart B.

De plicht een gecombineerde vergunning te verkrijgen valt weg daar deze enkel dient te worden aangevraagd voor een tewerkstelling van meer dan 90 dagen en toelating tot de arbeidsmarkt én verblijf verleent.

114 De zelfstandige subsidiar beschermde moet wél een beroepskaart aanvragen omdat deze groep niet valt onder het Koninklijk Besluit van 3 februari 2003 tot vrijstelling van bepaalde categorieën van vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit.¹⁰⁰

Het individu moet deze beroepskaart in zijn bezit hebben totdat deze het onbeperkt verblijfsrecht verkrijgt.¹⁰¹

De locatie van aanvraag hangt af van waar de zelfstandige zich zal vestigen binnen België¹⁰² wat kan verschillen naargelang de locatie in het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest of de Duitstalige Gemeenschap is.¹⁰³

⁹⁸ KB 30 juli 2022 tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 februari 2003 tot vrijstelling van bepaalde categorieën van vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit, *Bs* 10 augustus 2022.

⁹⁹ Art. 1, 4° van het KB van 3 februari 2003 tot vrijstelling van bepaalde categorieën van vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit.

¹⁰⁰ Art. 15 - 17 van het Decr. Van 15 oktober 2021 over de uitoefening van zelfstandige beroepsactiviteiten door buitenlandse onderdanen, *Bs* 12 november 2021.

¹⁰¹ S. GOEMAERE, *Minding the gap: Arbeidsmarktintegratie van vluchtelingen en asielzoekers getoetst aan het recht op arbeid*, onuitg. Masterproef rechten UGent, 2018-2019, 46.

¹⁰²

¹⁰³ Wet 19 februari 1965 betreffende uitoefening van zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen, *Bs* 1 september 2009; Decr. 15 oktober 2021 over de uitoefening van zelfstandige beroepsactiviteiten door buitenlandse onderdanen, *Bs* 12 november 2021 en Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 15 oktober 2021 over de uitoefening van zelfstandige beroepsactiviteiten door buitenlandse onderdanen, *Bs* 24 februari 2022 en F. BLOMME, *Tewerkstelling van buitenlandse werknemers in België*, Brugge, Vanden Broele, 2011, 46 - 48. (459 p.)

Verschillende stappen moeten doorlopen worden met als startpunt de samenstelling van een aanvraagdossier dat moet vertaald worden indien nodig. Hiervoor zijn verschillende documenten nodig, namelijk:

- Een kopie van de buitenlandse identiteitskaart of internationaal paspoort;
- een kopie van een geldige Belgische verblijfsvergunning;
- een uittreksel uit het strafregister van maximaal zes maanden oud;
- een kopie van het diploma met als minimaal niveau het secundair onderwijs;
- bewijzen dat het individu stabiele, toereikende en regelmatige bestaansmiddelen heeft om te voorzien in levensonderhoud van het individu zelf en eventueel een gezin (bijvoorbeeld loonfiche, bankafschriften, etc.);
- een ondernemingsplan, inclusief financieel plan; en
- een bewijs van loon dat de zelfstandige aan zichzelf zal uitkeren.

115 In het geval van deze thesis wordt ervan uitgegaan dat de Oekraïner zich bevindt op Belgisch grondgebied waardoor de beroepskaart online aangevraagd moet worden bij het e-loket van het Departement Werk en Sociale Economie (hierna: DWSE).

Vroeger werd de beroepskaart schriftelijk aangevraagd bij de Belgische Ambassade, een administratieve rompslomp waardoor de procedure gedigitaliseerd werd.¹⁰⁴

In tegenstelling tot het aanvragen van internationale bescherming (zoals de status van vluchteling of deze van de subsidiaire bescherming), kost de aanvraag voor een beroepskaart 140 euro.

Binnen een termijn van 120 dagen krijgt de verzoeker een antwoord van beslissing waartegen beroep openstaat indien deze beslissing een weigering bevat.¹⁰⁵

De beroepskaart komt met enkele voorwaarden en beperkingen waarvan een eerste zeer logisch daar het gaat over de persoonlijkheid van de beroepskaart waardoor deze ook niet overdraagbaar is.

De tweede beperking omvat de beroepsactiviteit daar de kaart enkel deze activiteit vermeld dewelke de zelfstandige effectief uitoefent.

Voorname beperkingen zijn niet ongekend aangezien deze ook gelden voor de Nationale Belg die een zelfstandige activiteit uitoefent.

Een derde en laatste beperking is de geldigheidsduur dewelke beperkt is tot en met maximaal drie jaar in tegenstelling tot de Belgische zelfstandige die niet na drie jaar opnieuw een ondernemingsnummer dient aan te vragen.

Twee belangrijke voorwaarden stellen zich voorop, namelijk:

- De voorwaarden geldend bij het verzoek tot verkrijging van de kaart blijven gelden gedurende de geldigheidsduur van de beroepskaart; en
- een ondernemingsnummer moet uiteraard aangevraagd worden alsook het btw-nummer dat vervolgens dient geactiveerd te worden.

¹⁰⁴ E. VAN DER ELST en N. BRONCKAERS, "Het nieuwe arbeidsmarktbeleid voor zelfstandigen in Vlaanderen: innovatie en digitalisering voorop", *T. Vreemd.* 2022, nr. 3, 209 – 223.

¹⁰⁵ Art. 5, §2 van het Vlaams Besluit Beroepskaarten, *Bs* 24 februari 2022 en E. VAN DER ELST en N. BRONCKAERS, "Het nieuwe arbeidsmarktbeleid voor zelfstandigen in Vlaanderen: innovatie en digitalisering voorop", *T. Vreemd.* 2022, nr. 3, 215.

De Raad van State (hierna: RvS) besloot dat er bij verlening van deze beroepskaart rekening dient gehouden te worden met een eventueel bevel om het grondgebied te verlaten.¹⁰⁶

Indien de status van subsidiaire bescherming wordt ingetrokken door het CGVS verliest de beroepskaart ook zijn geldigheid en zal het individu niet meer werkzaam kunnen zijn als zelfstandige op het Belgische grondgebied.¹⁰⁷

Indien voor verlenging een weigering van deze beroepskaart volgt, staat beroep open op basis van de artikelen 15 tot en met 17 van het Decreet over de uitoefening van zelfstandige beroepsactiviteiten door buitenlandse onderdanen van 15 oktober 2021.

Vijf jaar na indiening van de aanvraag tot asiel valt de plicht deze beroepskaart in bezit te hebben weg aangezien vanaf dan een onbeperkt verblijfsrecht toegekend wordt waardoor een elektronische vreemdelingenkaart B wordt gegeven.

2.1.3 Conclusie

116 Wanneer de tijdelijke bescherming wegvalt, is er nog steeds de mogelijkheid werkzaamheden uit te oefenen in België indien de status als erkend vluchteling of subsidiair beschermde toegekend wordt. Deze status wordt echter via een nationale procedure toegekend waaraan voorwaarden vasthangen. Eén van deze voorwaarden is dat bij de status van erkend vluchteling er gegronde vrees voor vervolging moet zijn en bij de status van subsidiaire bescherming een reëel risico en ernstige schade.

117 Aangezien de tijdelijke bescherming momenteel verleend wordt tot en met 4 maart 2024 is de kans klein dat de statussen van erkend vluchteling of subsidiair beschermde zullen toegekend worden gezien het gebrek aan gegronde redenen noodzakelijk voor deze statuten. Uiteraard, is het afwachten hoe de situatie in Oekraïne verloopt.

2.2 Verenigd Koninkrijk

2.2.1 Toepasselijke wetgeving

118 Aangezien de verblijfsregelingen voor de Oekraïense vluchteling niet wettelijk verankerd zijn, is er in dit deel geen toepasselijke wetgeving toe te passen.

a Homes for Ukraine

119 Eerder werd *Homes for Ukraine* behandeld waar werd bepaald dat sponsors het sponsorschap minstens zes maanden voor éénzelfde Oekraïense vluchteling moeten aanhouden, de vraag die dan kan gesteld worden is wat er gebeurt na deze periode van zes maanden.¹⁰⁸

Het spreekt vanzelf dat wanneer betrokken partijen tevreden zijn en goed overeenkomen, de beste optie het behouden van het huidige sponsorschap is waardoor de Oekraïense vluchteling welkom is in éénzelfde thuis.

De aanpassing van de vergoeding die sponsors krijgen van het Verenigd Koninkrijk werd aangekondigd in december 2022 om Oekraïne te blijven ondersteunen.

¹⁰⁶ RvS 20 december 1996, nr. 63.778.

¹⁰⁷ *Ibid.*

¹⁰⁸ L. MEADE, "Homes for Ukraine: What happens after six months?", nr. CBP 9709, 20 January 2023.

Deze werd eerder in de scriptie vermeld en bedraagt sindsdien 500 pond voor de Oekraïner die al minstens een jaar in het Verenigd Koninkrijk verblijft en werd verlengd tot twee jaar in tegenstelling tot de voorheen bepaalde twaalf maanden.

Naast deze upgrade verkondigde het Verenigd Koninkrijk talrijke andere financiële aanpassingen echter zijn deze irrelevant voor deze scriptie.

Een tweede optie is het zoeken van een nieuwe gastvrouw/ -heer omwille van de onmogelijkheid te verblijven bij de huidige/vorige sponsor.

120 In de hypothese dat de sponsor ongeschikt is het sponsorschap verder te zetten of indien de leefomstandigheden onveilig of ongeschikt zijn, kan de Oekraïense vluchteling terecht bij lokale raden die zullen beslissen of deze situaties van toepassing zijn.

Het is dus ook van belang dat de Oekraïner deze raad zo snel als mogelijk op de hoogte stelt van deze omstandigheid.

Hiernaast kan de Oekraïense vluchteling individueel op zoek naar een nieuwe sponsor waarvoor meerdere organisaties hen te hulp staan, zoals *Refugees at Home* of *Citizens UK*.

De upgrade van de vergoedingsregeling vindt zijn beweegreden in het aanmoedigen van het sponsorschap.

121 Uiteraard is er ook de optie zelfstandig te werk te gaan met als gevolg dat de Oekraïense vluchteling bijvoorbeeld een huurcontract sluit met een verhuurder waar zij weer begeleiding in kunnen krijgen. Logischerwijs gaat deze scriptie hier niet verder op in gezien het arbeidsrechtelijk kader.

b Gevolgen van vervallen verblijfsregeling

122 De drie verschillende *Ukraine Schemes* verlenen een verblijf tot maar liefst drie jaar waardoor de Oekraïense vluchteling, dankzij deze te verkrijgen, op het grondgebied van het Verenigd Koninkrijk mag verblijven tot drie jaar na het verkrijgen van de specifieke verblijfsregeling.

De bedenking rijst wat zal gebeuren hierna wanneer deze verblijfsregelingen vervallen en niet alleen de Oekraïense vluchteling stelt zich deze vraag.

De beste optie is dan overschakelen naar een ander soort verblijfsregeling die mogelijk is binnen het Verenigd Koninkrijk.

123 Eerder werd het *Ukraine Extension Scheme* besproken waardoor bijvoorbeeld een gedetacheerde, Oekraïense werknemer tewerkgesteld in het Verenigd Koninkrijk voor aanvang van de oorlog in Oekraïne zijn visa kon verlengen via dit *Ukraine Extension Scheme*.

Deze optie staat ook open voor de Oekraïner die in het Verenigd Koninkrijk terecht kon dankzij *Homes for Ukraine* of de *Family Scheme*, maar de tijd dat de vluchteling reeds kon genieten van één van deze verblijfsregelingen wordt wel afgetrokken van de verblijfsduur van drie jaar die verkregen wordt bij toelating tot het *Ukraine Extension Scheme*.

Dit haalt natuurlijk de beweegreden tot overschakeling naar het *Ukraine Extension Scheme* onderuit.

124 Een tweede, naar mijn mening meer logische, mogelijkheid is de overschakeling naar een werk- of studievisa hetgeen mogelijk is indien de verzoeker de Oekraïense nationaliteit bezit en wanneer deze legaal in het Verenigd Koninkrijk verbleef vóór 24 februari 2022 of er vóór deze datum verzocht werd legaal het Verenigd Koninkrijk te mogen betreden.

Om kwalificeerbaar te zijn voor dit visa is het belangrijk te weten dat er voor dit visa wel een vergoeding gevraagd wordt dewelke kan oplopen tot maar liefst 1600 pond.

Bijvoorbeeld voor een geschoolde werknemer kan de vergoeding tussen 625 pond en 1423 pond variëren, afhankelijk van de omstandigheden.

Uiteraard behandelt deze scriptie niet de kosten van een visa dus hier wordt niet verder op ingegaan.

125 Staan deze twee opties niet open, dan is een laatste optie internationale bescherming aanvragen, zoals in België, in de vorm van een *refugee status* of *humanitarian protection* zoals eerder besproken.

De vraag die zich echter stelt is of deze statuten een mogelijkheid vormen voor de Oekraïense vluchteling en dit om dezelfde reden als besproken onder het Belgische rechtsstelsel namelijk dat er ook voor een erkend vluchteling of humanitair beschermde een daadwerkelijke vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade moet bestaan.

Als dit risico niet bestaat om de *Ukraine Schemes* te verlengen, waarom zou het risico wel aanwezig zijn om de status van erkend vluchteling of humanitaire bescherming te verlenen?

c *Invloed op toegang tot de arbeidsmarkt*

126 In het Verenigd Koninkrijk staat de toegang tot de arbeidsmarkt open op eenzelfde manier voor alle visums wat betekent dat wanneer één van de drie specifieke regelingen die bestaan voor de Oekraïense vluchteling niet mogelijk zijn voor een bepaald individu, maar één van de twee standaard statussen (erkend vluchteling of humanitaire bescherming) wel verleend kunnen worden, dezelfde gevolgen tot stand komen op gebied van arbeid.

127 Zoals eerder aangehaald, mag de verzoeker werk aanvangen vooraleer een definitieve beslissing gevallen is omtrent bijvoorbeeld de aanvraag tot erkenning als vluchteling, maar moet ook deze toelating tot werk aangevraagd worden.

Wanneer een bepaalde vorm van verblijf werd toegelaten of verleend, mag de Oekraïner werken met dezelfde rechten en plichten als deze die de nationale burger van het Verenigd Koninkrijk heeft.

2.2.2 Conclusie

128 Het wordt steeds duidelijker dat het Verenigd Koninkrijk de Oekraïense vluchteling met open armen verwelkomt.

Het lijkt echter niet aannemelijk dat het Verenigd Koninkrijk de status van erkend vluchteling of humanitaire bescherming zou verlenen.

Het verschil is uiteraard dat België, en dus Europa, de toestand van de oorlog in Oekraïne onder de loep nemen en een verlenging mogelijk is indien deze toestand niet beterde, hetgeen gebeurde tot en met 4 maart 2024.

Het Verenigd Koninkrijk legt zich deze opgave niet op daar de duurtijd van de drie *Ukraine Schemes* drie jaar is vanaf het verkrijgen van toegang tot een bepaalde *Ukraine Scheme*.

Uiteindelijk komt het er op neer dat beide rechtsstelsels bescherming bieden voor ongeveer drie jaar lang, echter volgt België het beter op dan het Verenigd Koninkrijk.

129 In tegenstelling tot België, heeft de Oekraïense vluchteling in het Verenigd Koninkrijk dezelfde toegang tot de arbeidsmarkt wanneer toegang verleend werd tot *Homes for Ukraine*, het *Family Scheme* of het *Ukraine Extension Scheme* respectievelijk erkend vluchteling of humanitair beschermd.

Schematische samenvatting

Invloed op de arbeidsmarkt	
België	Verenigd Koninkrijk
Asielzoeker - in afwachting van aanvraag vluchtelingenstatus wachtperiode aflopen van vier maanden.	Asielzoeker - kan aanvraag doen om werk aan te vangen vóór beslissing statuut valt.
Kort verblijf - geen recht op werk.	Kort verblijf - kan aanvraag doen om werk aan te vangen vóór beslissing statuut valt.
Erkend vluchteling - werknemer o geen arbeidskaart nodig. - zelfstandige o beroepskaart noodzakelijk.	Erkende vluchteling - werk kan aangevangen worden.
Subsidiaire bescherming - werknemer o elektronische vreemdelingenkaart A waarmee de toegang tot de arbeidsmarkt open staat gedurende één of twee jaar, excl. verlenging. - zelfstandige o beroepskaart noodzakelijk.	Humanitaire bescherming - werk kan aangevangen worden.
Tijdelijke bescherming - werknemer o vrijstelling arbeidskaart A; o werken via bijlage 15 tot beslissing statuut valt; - zelfstandige o zelfde voorwaarden.	Homes for Ukraine - werk kan aangevangen worden.
	Ukraine Family Scheme - werk kan aangevangen worden.
	Ukraine Extension Scheme - werk kan aangevangen worden.

3 Perspectief van de werkgever

130 Het perspectief van de werkgever is van belang om te bepalen of deze zomaar derdelanders kan aannemen en of deze mogelijks verplichtingen heeft als werkgever buiten deze voor de werknemers die nationale burgers zijn.

De werkgever heeft al dan niet vragen bij het tewerkstellen van een tijdelijk beschermde.

Wordt illegale tewerkstelling gestraft en zo ja, hoe zwaar zijn deze straffen?

Welke soort arbeidsovereenkomst sluiten zij best af met de tijdelijk beschermde want wat indien zij terugkeren en er een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur werd afgesloten?

3.1 België

3.1.1 Toepasselijke wetgeving

131 De Belgische wetgever volgt gedeeltelijk de Europese wetgever die een sanctierichtlijn schreef omtrent de werkgever die illegale derdelanders tewerkstelt in België.¹⁰⁹

Aldus zullen Richtlijn 2009/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van minimumnormen inzake sancties en maatregelen tegen werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen en de Wet van 11 februari 2013 tot vaststelling van sancties en maatregelen voor werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen de basis vormen voor het onderzoek naar illegale tewerkstelling.

De slechts gedeeltelijke omzetting kwam er omdat België reeds andere wetgeving hanteert voor dezelfde sancties bijvoorbeeld het Sociaal Strafwetboek of de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

Opmerkelijk is dat de wet dateert van 11 februari 2013, maar de Europese Richtlijn de vereiste stelt dat de implementatie gebeurde voor 20 juli 2011 waardoor kan geconcludeerd worden dat de implementatie laattijdig gebeurde.

132 De tussentitel omtrent de soorten arbeidsovereenkomsten zal logischerwijs zijn basis vinden in de Arbeidsovereenkomstenwet.

3.1.2 Illegale tewerkstelling

133 Illegale tewerkstelling wordt in de Europese richtlijn gedefinieerd als "tewerkstelling van een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land" en wordt verboden op grond van artikel 3 van richtlijn 2009/52/EG.¹¹⁰

Opvallend is dat deze definitie niet letterlijk wordt omgezet in Belgisch recht, maar wel geacht wordt aangenomen te worden als definitie voor de term aangezien artikel 3 van de Belgische wet wél definities bevat van 'een onderdaan van een derde land' en 'illegaal verblijf'. De reden hiervoor is dat de definitie van de richtlijn deze twee termen bevat en het gaat om tewerkstelling van deze categorieën.

¹⁰⁹ Wet 11 februari 2013 tot vaststelling van sancties en maatregelen voor werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, *Bs* 22 februari 2013.

¹¹⁰ Art. 2, d) van Richtl. 2009/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van minimumnormen inzake sancties en maatregelen tegen werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, *Pb* 30 juni 2009.

134 De Belgische wetgever maakte een onderscheid tussen enerzijds de situatie waar een werkgever iemand tewerkstelt mét verblijfsrecht, maar zonder een geldige arbeidskaart en zonder vrijstelling voor deze arbeidskaart en anderzijds de omstandigheid waar een werkgever iemand tewerkstelt die geen geldig verblijfsrecht heeft. ¹¹¹

Hier wordt later verder op ingegaan.

135 De Belgische werkgever dient op voorhand na te gaan of de betrokken werknemer op legale wijze in het land verblijft. Omgekeerd is dit een plicht voor de Oekraïense werknemer aangezien zij een bewijs aan hun werkgever dienen voor te leggen. ¹¹²

Tijdens de tewerkstelling dient een kopie van dit verblijfsbewijs bijgehouden te worden in geval er controle komt van de bevoegde instanties. ¹¹³

Het begin en einde van de tewerkstelling dient aangegeven te worden via de reeds besproken Dimona aangifte.

Indien de bevoegde instanties voor controle ondervinden dat het verblijfsbewijs een vervalsing was, kan de werkgever aansprakelijk gesteld worden op grond van artikel 3 van richtlijn 2009/52/EG, buiten deze gevallen kan de werkgever niet aansprakelijk gesteld worden op grond van datzelfde artikel.

Ook dit werd niet letterlijk omgezet aangezien vervalsing reeds strafbaar wordt gesteld op basis van artikel 175, §1/1, lid 2 van het Sociaal Strafwetboek.

136 Er hangen financiële sancties vast aan de illegale tewerkstelling van, in het geval van deze masterscriptie, Oekraïense vluchtelingen dewelke ertoe strekken de werkgever af te schrikken illegale derdelanders aan te werven.

Het artikel bevat geen specifieke bedragen en staat de lidstaten vrij deze te bepalen op een doeltreffende en evenredige wijze.

Naarmate de werkgever een groter aantal illegaal tewerkgestelde derdelanders heeft, gaat deze sanctie stijgen. ¹¹⁴

Deze bepaling werd niet omgezet in de nieuwe wet echter bestond deze al onder artikel 175, §1/1, lid 3 van het Sociaal Strafwetboek.

Ook staat de werkgever in voor de terugkeerkosten wanneer het komt tot een terugkeer van de illegaal tewerkgestelde vluchteling. ¹¹⁵

137 Artikel 4 van de Belgische wet omvat en bepaalt nabetalingen die door de werkgever dienen te gebeuren aan de illegaal tewerkgestelde vluchtelingen waaronder ook de situatie valt dat de Oekraïense vluchteling verplicht terugkeert naar het land van herkomst.

Het artikel bepaalt dat het nog verschuldigde loon door de werkgever dient uitbetaald te worden en het bedrag gelijk is aan het loon vastgesteld door de wetgever. ¹¹⁶

¹¹¹ Art. 175, §2 Sociaal Strafwetboek.

¹¹² Art. 4/1, 1° van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, *Bs* 21/05/1999.

¹¹³ *Ibid*, 2°.

¹¹⁴ Art. 5, lid 2, a) van Richtl. 2009/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van minimumnormen inzake sancties en maatregelen tegen werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, *Pb* 30 juni 2009 en art. 175, §1/1 Sociaal Strafwetboek.

¹¹⁵ Art. 6 van de wet van 11 februari 2013 tot vaststelling van sancties en maatregelen voor werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, *Bs* 22 februari 2013.

¹¹⁶ *Ibid*, art. 4.

Uiteraard vraagt de Europese, alsook de Belgische, Staat dat de belastingen en sociale zekerheidsbijdragen die in legale tewerkstelling verschuldigd zouden zijn, betaald worden. ¹¹⁷

138 Het loon dat de werkgever minstens moet betalen is er één van drie maanden aangezien er altijd wordt uitgegaan van een tewerkstelling van minstens drie maanden. Indien de werkgever kan aantonen dat de periode korter was dan deze drie maanden, moet deze uiteraard niet de volle drie maanden uitbetalen. Andersom mag de illegaal tewerkgestelde werknemer een bewijs leveren indien deze beweert dat de periode langer dan drie maanden was. ¹¹⁸

139 Artikel 7 van richtlijn 2009/52/EG bevat overige maatregelen die de lidstaten kunnen implementeren indien nodig: ¹¹⁹

- Uitsluiting van het recht op bepaalde of alle overheidsuitkeringen, steun of subsidies voor een periode van ten hoogste vijf jaar;
- uitsluiting van deelname aan overheidsopdrachten voor een periode van maximum vijf jaar;
- terugvordering van bepaalde of alle overheidsuitkeringen, steun of subsidies die de werkgever heeft mogen ontvangen gedurende twaalf maanden voor de vaststelling van de illegale tewerkstelling; en
- tijdelijke of definitieve sluiting van de vestigingen die voor de illegale tewerkstelling(en) zijn gebruikt of een tijdelijke of definitieve intrekking van de vergunning voor de bedrijfsactiviteit in kwestie, maar dit enkel in geval de inbreuk ernstig genoeg was.

Een uitzondering die geldt voor de overige maatregelen is de situatie waar de werkgever een natuurlijk persoon is en de illegale tewerkstelling persoonlijke doeleinden dient. ¹²⁰

Deze uitzondering geldt ook voor eventueel lagere financiële sancties voor zover er geen sprake is van arbeidsgerelateerde uitbuiting. ¹²¹

Arbeidsgerelateerde uitbuiting is gedefinieerd door artikel 2, i) van de richtlijn: "arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden, ook die voortvloeien uit discriminatie op grond van geslacht of anderszins, waarin er een opvallende wanverhouding bestaat in vergelijking met de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden die gelden voor legaal tewerkgestelde werknemers, waardoor bijvoorbeeld de gezondheid en veiligheid van de werknemers in gevaar worden gebracht, en die indruisen tegen de menselijke waardigheid".

De uitzondering is ook van toepassing op een vereenvoudigde kennisgeving van het geldig verblijf. ¹²²

Deze werden echter niet omgezet in de Belgische wet aangezien deze reeds in andere Belgische wetgeving verankerd lagen. ¹²³

¹¹⁷ *Ibid*, art. 5.

¹¹⁸ *Ibid*, art. 7.

¹¹⁹ Art. 7, lid 1 van Richtl. 2009/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van minimumnormen inzake sancties en maatregelen tegen werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, *Pb* 30 juni 2009.

¹²⁰ *Ibid*, art. 7, lid 2.

¹²¹ *Ibid*, art. 5, lid 3.

¹²² *Ibid*, art. 3, lid 2.

¹²³ Art. 106 en 107 Sociaal Strafwetboek en Art. 67 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, *Bs* 14 juli 2017, 44219.

140 Opmerkelijk is dat er ook strafrechtelijke sancties bestaan op bepaalde strafbare feiten bepaald onder artikel 9 namelijk indien de illegale tewerkstelling opzettelijk wordt gepleegd in volgende situaties:¹²⁴

- De gepleegde inbreuk wordt vaak herhaald of er komt geen einde aan;
- de gepleegde inbreuk heeft te maken met de gelijktijdige tewerkstelling van een aanzienlijk aantal illegaal verblijvende derdelanders;
- de gepleegde inbreuk loopt samen met arbeidsgerelateerde uitbuiting; en
- de gepleegde inbreuk gebeurd door een werkgever die niet beschuldigd of veroordeeld is voor een overtreding onder Kaderbesluit 2002/629/JBZ, maar die wel de illegale onderdaan werk of diensten laat verrichten wetende dat dit individu het slachtoffer van mensenhandel is; en
- uiteraard de illegale tewerkstelling van iemand die de volle leeftijd van achttien jaar nog niet heeft.

Om ervoor te zorgen dat werkgevers niet ingaan op illegale tewerkstelling, dienen de straffen volgens artikel 10 van de richtlijn doeltreffend, evenredig en afschrikwekkend te zijn.

De Belgische wetgever kon dus kiezen welke straffen werden opgelegd echter dienden deze de voorwaarden van doeltreffendheid, evenredigheid en afschrikwekkendheid te respecteren.

De strafrechtelijke sancties kunnen zelfs, indien niet in strijd met algemene rechtsbeginselen, opgelegd worden zonder het opleggen van andere sancties of maatregelen van niet-strafrechtelijke aard alsook kunnen deze sancties gelijktijdig worden opgelegd met een publicatie van gerechtelijke beslissing.¹²⁵

De rechtspersonen die de leiding nemen in ondernemingen kunnen volgens artikel 11 van de richtlijn aansprakelijk gesteld worden wanneer de inbreuken van artikel 9 gepleegd werden in hun voordeel.

141 Opmerkelijk is dat de richtlijn ervan uitgaat dat de illegaal tewerkgestelde het slachtoffer is van de illegale tewerkstelling en zorgt voor een facilitatie van klachten onder artikel 13 van de richtlijn.

Lidstaten zorgen voor mechanismen waar zij klachten kunnen indienen tegen de werkgever die hun illegaal tewerk gesteld heeft en zij zorgen ervoor dat op basis van de richtlijn derden die een legitiem belang hebben bij het naleven van de richtlijn een administratieve of burgerlijke procedure kunnen starten met als doel de naleving van de richtlijn.¹²⁶

De klachtenfacilitatie werd omgezet in artikel 8 van de wet van 11 februari 2013 tot vaststelling van sancties en maatregelen voor werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen waardoor bijvoorbeeld de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties in rechte kunnen optreden ter verdediging van de illegaal tewerkgestelde.

Illegaal tewerkgestelde derdelanders kunnen voor klachten terecht bij:¹²⁷

- De representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties;
- de representatieve vakorganisaties;
- de vakbond; en

¹²⁴ Art. 10 van de wet van 11 februari 2013 tot vaststelling van sancties en maatregelen voor werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, *Bs* 22 februari 2013.

¹²⁵ Art. 10, lid 2 van Richtl. 2009/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van minimumnormen inzake sancties en maatregelen tegen werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, *Pb* 30 juni 2009.

¹²⁶ *Ibid*, art. 13, lid 2.

¹²⁷ *Ibid*, art. 8.

- het federaal centrum voor de analyse van de migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van de vreemdelingen en de strijd tegen mensenhandel en andere door de Konink aangestelde instellingen van openbaar nut en vereniging.

142 Omdat het controleren van illegale tewerkstelling in grote mate van belang is, is het de plicht van de lidstaten te zorgen voor inspecties die zodanig ver gaan dat lidstaten zelfs een lijst moeten bijhouden van welke bedrijfstakken het meest in aanraking komen met illegale tewerkstelling.¹²⁸

De Belgische wetgever zette dit alweer niet letterlijk om doordat de inspectie in België gebeurt door de sociale inspectie bedoeld in artikel 17 van het Sociaal Strafwetboek.¹²⁹

143 De richtlijn is opgesteld als minimumharmonisatie aangezien lidstaten gunstigere bepalingen kunnen handhaven dewelke echter enkel rond artikels 6 en 13 kunnen én voor zover de bepalingen verenigbaar zijn met richtlijn 2009/52/EEG.¹³⁰

Een andere wijze om te zien dat het gaat over minimumharmonisatie is artikel 2 van de Belgische wet waar bepaald wordt dat de omzetting gaat over een gedeeltelijke omzetting.¹³¹

Verder wordt niet ingegaan op de harmonisatie van de richtlijn.

144 De Belgische wetgever splitst zoals eerder vermeld illegale tewerkstelling op in twee situaties. Namelijk, enerzijds de situatie waar een werkgever iemand tewerkstelt mét verblijfsrecht, maar zonder een geldige arbeidskaart zonder vrijstelling voor deze arbeidskaart en anderzijds de omstandigheid waar een werkgever iemand tewerkstelt die geen geldig verblijfsrecht heeft.

De eerste situatie wordt gestraft met niveau 3 wat neerkomt op een strafrechtelijke boete van 100 tot 1000 euro of een administratieve geldboete van 50 tot 500 euro.

De tweede situatie daarentegen wordt gestraft met niveau 4 wordt hetgeen inhoudt dat hetzij een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar kan worden uitgesproken en/of een strafrechtelijke boete kan worden opgelegd van 4.800 tot 48.000 euro. Ook kan er een administratieve geldboete worden opgelegd die kan bestaan uit een geldboete van 2.400 tot 24.000 euro.¹³²

Deze worden beiden vermenigvuldigd met het aantal werknemers, zoals hoger vermeld, en verhoogd met de opdecimen.¹³³

145 Het is opvallend dat de illegaal verblijvende werknemer niet gestraft wordt in dezelfde zin als de werkgever namelijk met financiële en strafrechtelijke sancties echter is het wel mogelijk dat deze verplicht terugkeert naar zijn land van herkomst.

¹²⁸ *Ibid*, art. 14, lid 1 en 2.

¹²⁹ Art. 35/7, 8° van de wet van 11 februari 2013 tot vaststelling van sancties en maatregelen voor werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, *Bs* 22 februari 2013.

¹³⁰ *Ibid*, art. 15.

¹³¹ Art. 2 van de wet van 11 februari 2013 tot vaststelling van sancties en maatregelen voor werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, *Bs* 22 februari 2013.

¹³² E. VETS, I. NYS, R. VANDEKENDELAERE, S. ALBERS en S. MAES, "[Sancties] Inbreuken en sancties buiten het kader van onderaanneming" in E. VETS, I. NYS, R. VANDEKENDELAERE, S. ALBERS en S. MAES, *Arbeidsmigratie in België: tewerkstelling buitenlandse werknemers*, Kluwer, Mechelen, 2023, 211-226.

¹³³ Art. 175, §1 en 2 en 176, §2 Sociaal Strafwetboek.

Het is zelfs mogelijk op grond van artikel 7, derde en vijfde lid van de vreemdelingenwet dat de persoon die het bevel werd gegeven om terug te keren naar het land van herkomst in tussentijd van zijn vrijheid beroofd kan worden om alle mogelijke maatregelen te kunnen nemen om dit bevel uit te voeren.¹³⁴

Deze beroving van de vrijheid is echter beperkt in tijd en verlengbaar mits de verwijdering van het grondgebied in redelijke termijn voorzien kan worden.

De verwijdering van het grondgebied is een gevolg van het niet kunnen leveren van de correcte verblijfsdocumenten echter geen straf op het geleverde illegale werk.

146 De illegale tewerkstelling lijkt eerder minder relevant voor de Oekraïense werknemer aangezien, zoals eerder besproken, deze relatief eenvoudig het Belgisch grondgebied mag betreden waaraan automatisch het recht op werk aan vasthangt.

3.1.3 Soorten arbeidsovereenkomsten

147 Het bestaan van een arbeidsovereenkomst vereist het voorhanden zijn van een overeenkomst, arbeid, loon en gezag.¹³⁵

In beginsel is het geen vereiste dat de arbeidsovereenkomst schriftelijk is, maar bij uitzondering is dit wel verplicht in geval van overeenkomsten voor bepaalde duur of een specifiek omschreven werk alsook voor deeltijdse arbeid, vervangingswerken, studentenjobs, telewerk, etc.¹³⁶

148 De verschillende soorten overeenkomsten kunnen afhangen van de hoedanigheid van partijen en de duur van de overeenkomst echter van belang voor deze masterscriptie is de duur en dus zal de hoedanigheid der partijen niet geraakt worden.¹³⁷

*a Bepaalde tijd*¹³⁸

149 Wanneer een arbeidsovereenkomst wordt gesloten voor bepaalde duur heeft dit als gevolg dat partijen bij het beëindigen van de overeenkomst hun eigen weg uitgaan, met andere woorden zijn zij beiden van hun wederzijdse verplichtingen ontslaan.

In tegenstelling tot de arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur moet de overeenkomst van bepaalde duur schriftelijk worden vastgelegd.

Stel dat de overeenkomst werd gesloten voor twee maanden en een stilzwijgende verlenging volgt, dan gelden dezelfde voorwaarden als deze bij de overeenkomst voor onbepaalde duur bepaald.

150 Uiteraard is het de bedoeling van de Oekraïense vluchteling terug te keren naar het land van herkomst waardoor het mogelijk is dat een arbeidsovereenkomst wordt beëindigd, maar hoe zit het dan met de overeenkomst van bepaalde duur.

¹³⁴ Cass. (2e k.) AR P.20.0485.N, 2 juni 2020 (L M P Z / BELGISCHE STAAT).

¹³⁵ F. HENDRICKX, *Inleiding tot het Belgisch arbeidsrecht*, Brugge, die Keure / la Charte, 2023, 17.

¹³⁶ W. VAN EECKHOUTTE, *Handboek Belgisch Sociaal Recht – I. Handboek Belgisch Arbeidsrecht*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2014, 78.

¹³⁷ *Ibid*, 79-80.

¹³⁸ *Ibid*, 80-81 + 89-91 + 92-94.

Er bestaan verschillende wijzen om de arbeidsovereenkomst van bepaalde duur te beëindigen, namelijk:

139

- Gemeenrechtelijke wijzen zoals wederzijds akkoord, gerechtelijke ontbinding, schuldvernieuwing, nietigverklaring en/of overmacht;
- afloop van de termijn wat uiteraard geen zwaarwichtige gevolgen heeft aangezien het werk gewoon voltooid is;
- ontslag omwille van dringende redenen wordt niet besproken aangezien het gaat over de situatie waarin de Oekraïense werknemer vrijwillig wil terugkeren naar zijn land van herkomst;
- dood werknemer of werkgever hetgeen niet van toepassing zal zijn;
- overmacht hetgeen ook niet besproken wordt; en
- beëindiging zonder dringende reden vóór het einde van de afgesproken termijn met als gevolg het verschuldigd zijn van een vergoeding gelijk aan het loon tot het bereiken van de termijn maar ten hoogste tweemaal het loon dat overeenstemt met de tijd van de opzeggingstermijn als de overeenkomst voor onbepaalde duur was afgesloten.

151 Uiteraard is een wederzijds akkoord de beste oplossing echter rijst de vraag of een werkgever zonder probleem akkoord zal gaan met de terugkeer van de Oekraïner naar Oekraïne want hij blijft zonder werknemer achter. Ook dient dit wederzijds akkoord bewezen te worden waarvoor een geschrift de voorkeur geniet.¹⁴⁰

De opties gerechtelijke ontbinding, schuldvernieuwing en nietigverklaring zijn ook mogelijkheden, echter zijn hiervoor een advocaat en rechterlijke procedure voor noodzakelijk wat kosten en tijd met zich mee brengt. Mij lijken deze opties omwille van deze reden minder aannemelijk.

Sinds het vernieuwen van het verbintenissenrecht staat buitengerechtelijke ontbinding wettelijk verankerd in artikel 5.93 van het Burgerlijk Wetboek echter hangen hier strenge voorwaarden aan vast zoals het verplicht aanwezig zijn van een voldoende ernstige wanprestatie van de tegenpartij hetgeen minder van toepassing is in de situatie van de Oekraïense werknemer die simpelweg wil terugkeren naar Oekraïne.¹⁴¹

152 Een beëindiging zonder dringende reden is een aannemelijk alternatief echter lijkt het mij minder geschikt voor de werkgever aangezien deze dan een vergoeding verschuldigd is terwijl hij niet degene is die een einde wil maken aan de arbeidsovereenkomst.

Er zijn uitzonderingen voorhanden voor beëindiging zonder dringende reden, voornamelijk wanneer deze beëindiging gebeurd tijdens de eerste helft van de afgesproken duurtijd maximum gedurende zes maanden moet er geen vergoeding betaald worden zolang een opzeggingstermijn wordt gerespecteerd.¹⁴² Deze regeling geldt enkel voor overeenkomsten gesloten sinds 1 januari 2014.¹⁴³

¹³⁹ Art. 32 Arbeidsovereenkomstenwet en F. HENDRICKX, *Inleiding tot het Belgisch arbeidsrecht*, Brugge, die Keure / la Charte, 2023, 229.

¹⁴⁰ B. VANSCHOEBEKE e.a., *Kroniek Ontslagrecht*, Mortsels, Intersentia, 2021, 62.

¹⁴¹ F. HENDRICKX, *Inleiding tot het Belgisch arbeidsrecht*, Brugge, die Keure / la Charte, 2023, 231.

¹⁴² Art. 37/2, §1, 37/6, 37/11 en 37/2, §2 Arbeidsovereenkomstenwet.

¹⁴³ *Ibid*, art. 40.

153 De termijn die afloopt is een mogelijkheid aangezien een arbeidsovereenkomst voor korte, bepaalde tijd een goede optie lijkt omdat de Oekraïense werknemer dan de korte tijd die rest van de overeenkomst kan afwikkelen met het oog op terugkeer naar Oekraïne.

Er dient wel rekening gehouden te worden met het verbod op opeenvolgende arbeidsovereenkomsten.

Door verschillende opeenvolgende overeenkomsten te hanteren bestaat het weerlegbaar vermoeden dat de arbeidsduur toch voor onbepaalde tijd werd bepaald. Dit vermoeden is er niet wanneer onderbrekingen te wijten zijn aan de werknemer zelf of als de werkgever het bewijs kan leveren dat het sluiten van verscheidende overeenkomsten voor bepaalde tijd rechtvaardig zijn door de aard van het werk of enig andere wettige redenen zoals bijvoorbeeld de toestand van de terugkeer van de Oekraïner die er in de toekomst aankomt.¹⁴⁴

Artikel 10bis van de Arbeidsovereenkomstenwet bevat extra uitzonderingen waardoor dit vermoeden weerlegd kan worden, namelijk wanneer het gaat over maximaal vier overeenkomsten van bepaalde duur die afzonderlijk drie maanden niet te boven mogen gaan en gezamenlijk een termijn van twee jaar niet mogen overschrijden.

Mits voorafgaandelijke toestemming van de inspectie van sociale wetten kunnen er maximaal zes overeenkomsten van bepaalde duur worden gesloten die afzonderlijk zes maanden niet te boven gaan en gezamenlijk een termijn van drie jaar niet overschrijden.

Het is natuurlijk bedenkelijk of deze toestemming er zal zijn voor de situatie die voorhanden is, echter is dit nog niet onderzocht.

154 Een nadeel van een arbeidsovereenkomst van bepaalde tijd kan zijn dat de werknemers deze vacatures minder aantrekkelijk vinden aangezien zij geen werkzekerheid zien bij deze job, echter dit is naar mijn mening niet toepasselijk op de Oekraïense vluchteling aangezien zij net willen terugkeren naar Oekraïne en langdurige werkzekerheid geen prioriteit lijkt.

*b Onbepaalde tijd*¹⁴⁵

155 Een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur kan worden gesloten wat betekend dat er niet wordt bepaald tot wanneer de overeenkomst zal duren waaraan geen vormvereisten vasthangen.

Ook hier gelden de gemeenrechtelijke beëindigingswijzen, namelijk wederzijds akkoord, gerechtelijke ontbinding, schuldvernieuwing, nietigverklaring en overmacht.

156 Arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde duur kunnen door één der partijen opgezegd worden mits rekening te houden met artikel 37 van de arbeidsovereenkomstenwet.

Opzegging is een door de wet voorgeschreven techniek om, eenzijdig, een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd te beëindigen.¹⁴⁶

Deze scriptie gaat verder in op een opzeg uitgaande van de werknemer die in dit geval de Oekraïense vluchteling is die wil terugkeren naar Oekraïne.

¹⁴⁴ W. RAUWS e.a., *Synopsis van het Belgische arbeidsrecht – Individueel arbeidsrecht*, ed. 7, Mortsel, Intersentia, 2020, 87.

¹⁴⁵ W. VAN EECKHOUTTE, *Handboek Belgisch Sociaal Recht – I. Handboek Belgisch Arbeidsrecht*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2014, 82 + 91-94.

¹⁴⁶ F. HENDRICKX, *Inleiding tot het Belgisch arbeidsrecht*, Brugge, die Keure / la Chartre, 2023, 241.

De werknemer dient ter kennisgeving een geschrift te overhandigen aan de werkgever, waar ook andere vormen voor bestaan zoals een gerechtsdeurwaardersexploot of een ter post aangetekende brief echter deze vormen lijken voor de Oekraïense vluchteling minder eenvoudig.

De opzeggingstermijnen in artikel 37, §3 van de Arbeidsovereenkomstenwet moeten in acht genomen worden om de duur van de opzeg te bepalen hetgeen afhankelijk is van de anciënniteit van de werknemer, met andere woorden de duur van werkzaamheden geleverd voor de werkgever.

Opzeggingstermijnen zijn termijnen die door de opzeggende partij ten aanzien van de andere dienen gerespecteerd te worden opdat de opgezegde partij in staat is zich voor te bereiden op het einde van de overeenkomst.¹⁴⁷ Hiermee wordt bedoeld dat bijvoorbeeld de werkgever in staat moet worden gebracht een nieuwe werknemer te vinden.

In de hypothese dat de Oekraïense werknemer de overeenkomst voor onbepaalde duur beëindigd zonder rekening te houden met de opzeggingstermijn of dringende reden, is deze vergoeding verschuldigd aan zijn werkgever die gelijkloopt met hetzij de duur van deze opzeggingstermijn, hetzij met het gedeelte dat resteert hiervan.¹⁴⁸

157 Een laatste mogelijkheid om te zorgen voor rechtszekerheid is het implementeren van een ontbindend beding, een clause in de arbeidsovereenkomst die het tenietgaan ervan afhankelijk maakt van een toekomstige, onzekere gebeurtenis die in het geval van deze masterscriptie kan bestaan uit de wil van de Oekraïner terug te keren naar Oekraïne.¹⁴⁹

Het ontbindend beding kan worden toegevoegd aan een arbeidsovereenkomst voor bepaalde én onbepaalde duur en zal zorgen voor automatische beëindiging van de overeenkomst wanneer de ontbindende voorwaarde vervuld wordt zonder een bijkomende vereiste van wilsuiking van één der partijen.

De wet sluit enkele bedingen uitdrukkelijk uit die niet van toepassing zijn op de situatie in deze masterscriptie voorhanden.

Het lijkt mij echter zo dat deze optie enkel openstaat wanneer beide partijen opnieuw goed corresponderen.

3.1.4 Conclusie

158 De werkgever dient vóór het afsluiten van een arbeidsovereenkomst na te gaan of de kandidaat-werknemer illegaal verblijft in België en de kandidaat-werknemer dient dit bewijs van legaal verblijf te kunnen leveren.

In geval van illegale tewerkstelling kunnen financiële sancties, maar ook strafrechtelijke sancties het gevolg zijn. Het is dus best eerst na te gaan of de kandidaat-werknemer legaal verblijft op het Belgische grondgebied en indien dit niet het geval is géén arbeidsovereenkomst te sluiten met deze persoon.

Opmerkelijk is dat de illegale werknemer niet gestraft wordt indien deze illegaal werkzaamheden verricht in België.¹⁵⁰ De reden hierachter zit wellicht in de wil van België de werknemer te beschermen van de uitbuiting door de werkgever.

Echter, wat wel een gevolg kan zijn van in de onmogelijkheid verkeren verblijfsdocumenten te leveren, is de verwijdering van het grondgebied. Dit is een straf voor de illegale werknemer, maar geen straf voor het illegale werk in sé.

¹⁴⁷ *Ibid*, 245.

¹⁴⁸ Art. 39, §1 Arbeidsovereenkomstenwet.

¹⁴⁹ M. COPPENS, *Praktijkgids Sociaal Recht 2022-2023*, Gent, Story Publishers, 2022, 41.

¹⁵⁰ X, www.agii.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privaatrecht/werk/illegale-tewerkstelling-en-zwartwerk/rechten-en-risicos-voor-de-werknemer (consultatie 25 april 2023).

159 Wat betreft de soort arbeidsovereenkomst die het best wordt gesloten tussen werkgever en werknemer staan zowel de overeenkomst voor bepaalde als voor onbepaalde tijd open naar mijn mening. Indien de werkgever en werknemer beiden één oog houden op de regeling betreffende de tijdelijke bescherming alsook de situatie in Oekraïne is het mogelijk een overeenkomst voor bepaalde duur af te sluiten echter met korte termijn en rekening houdend met het verbod op opeenvolgende overeenkomsten van bepaalde duur en de uitzonderingen er op.

Indien beide partijen goed overweg kunnen, staat de beëindiging met wederzijdse toestemming steeds open echter is dit afhankelijk van de partijen en omstandigheden die per situatie bekeken moet worden. Een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur lijkt ook een aannemelijke mogelijkheid te zijn om een Oekraïense werknemer aan te stellen daar de mogelijkheid van opzegging openstaat voor deze soort overeenkomst.

Op deze manier kan de overeenkomst toch op een goede manier afgesloten worden indien er geen beëindiging met wederzijdse toestemming mogelijk is.

3.2 Verenigd Koninkrijk

3.2.1 Toepasselijke wetgeving

160 Het Verenigd Koninkrijk heeft rond illegale tewerkstelling regels vervat in de *Immigration Act* van 2016, maar ook de *Illegal Working Compliance Orders Regulations* van 2016 dienen in acht genomen te worden.

De *Immigration, Asylum and Nationality Act* van 2006 bevat regels wanneer sprake is van straffen.

161 De *Employment Rights Act* van 1996 bevat bepalingen betreffende bepaalde arbeidsovereenkomsten, de beëindigingswijzen, etc.

3.2.2 Illegale tewerkstelling

162 Volgens de *Immigration Act* van 2016 is een illegale werker "een werker die nog het voorwerp kan zijn van immigratiecontrole en ofwel geen recht op verblijf heeft in het Verenigd Koninkrijk of een inbreuk pleegt op een voorwaarde vereist om te mogen werken in het Verenigd Koninkrijk".¹⁵¹

163 Ook in het Verenigd Koninkrijk wordt het tewerkstellen van illegale verblijvers strafbaar gesteld, namelijk in de gevallen dat:¹⁵²

- Het individu het recht op verblijf in het Verenigd Koninkrijk niet verkregen heeft; of
- het individu het recht op verblijf wél verkregen heeft echter dit ongeldig is, vervallen is of er een voorwaarde aan vasthangt dat deze geen werkzaamheden zal uitoefenen op het grondgebied van het Verenigd Koninkrijk.

164 De werkgever moet controleren of een kandidaat-werknemer in het bezit is van documenten die bewijzen dat deze het recht heeft te verblijven alsook te werken in het Verenigd Koninkrijk.

¹⁵¹ *Illegal Working Compliance Orders Regulations* 2016.

¹⁵² *Immigration, Asylum and Nationality Act* 2006, Section 15.

Er bestaan twee soorten documenten die kunnen bewijzen dat de kandidaat-werknemer deze rechten heeft, namelijk:

- *List A documents*; in dit geval is de werknemer niet gehouden tot migratiecontroles of heeft deze geen beperkingen op zijn verblijf waardoor deze vrijblijvend en continu recht op werk heeft in het Verenigd Koninkrijk; en
- *list B documents*; deze documenten bepalen dat de werknemer een recht op toegang of verblijf heeft voor een bepaalde periode in het Verenigd Koninkrijk echter dat deze wel beperkingen opgelegd kreeg op het recht op werk. Binnen de B-lijst geldt de controle door de werkgever echter maar voor een duur van twaalf maanden terwijl er geen limiet staat op A-lijst documenten.

Het bewijs hiervan kan in het geval van een vluchteling bijvoorbeeld meegedeeld worden door middel van een immigratie status document uitgevaardigd door de *Home Office*.¹⁵³

165 De *Home Office* vaardigde een richtlijn uit voor werkgevers zodat zij weten welke stappen ze moeten ondernemen.¹⁵⁴

Opmerkelijk is dat het Verenigd Koninkrijk veel werkt met richtlijnen wat naar mijn mening handig is voor de werkgever zodat deze weet waar de grenzen van zijn bevoegdheden zijn in tegenstelling tot België waar een werkgever al snel de correcte wetgeving moet benaderen wat niet eenvoudig is.

166 Indien de staatssecretaris bepaald dat een werkgever niet handelt naar deze regels kan deze een boete opleggen aan de werkgever waarvan het maximum wettelijk bepaald is behalve in de hypothese dat de werkgever geen kennis had van de omstandigheid dat de werknemer niet in het bezit was van een recht op verblijf.

Deze boetes kunnen oplopen tot 10.000 pond en worden per illegaal tewerkgestelde persoon opgelegd.¹⁵⁵

De staatssecretaris moet niet achterhalen of de werkgever deze kennis had echter heeft de werkgever wel de mogelijkheid beroep in te stellen op basis van sectie 17 of te bezwaren op grond van sectie 16.¹⁵⁶

Naast de financiële boete staat er ook een gevangenisstraf van vijf jaar open op het illegaal tewerkstellen van een vluchteling dewelke zelfs cumulatief opgelegd kunnen worden.¹⁵⁷

De wettelijk verankerde straffen, zowel de financiële als de strafrechtelijke als een combinatie ervan, werden ontwikkeld om de werkgever te straffen een persoon illegaal tewerk te stellen, maar ook is het doel van de straffen de werkgever aan te moedigen te voldoen aan de plicht van controle.¹⁵⁸

167 Het Verenigd Koninkrijk tracht ook de werknemer te remmen illegaal werkzaamheden te verrichten op het grondgebied hetgeen wettelijk verankerd werd in de *Immigration Act*.¹⁵⁹

¹⁵³ Bijlage 5.

¹⁵⁴ X, "Full guide for employers on preventing illegal working in the UK", October 2013 (consultatie 26 april 2023).

¹⁵⁵ C. FEIKERT-AHALT, *Citizenship Pathways and Border Protection*, 2013, Hein Online, 145.

¹⁵⁶ Immigration, Asylum and Nationality Act 2006, Sections 16 and 17.

¹⁵⁷ Immigration, Asylum and Nationality Act 2006, Section 21 (2).

¹⁵⁸ J. FUDGE, "Illegal Working, Migrants and Labour Exploitation in the UK", 38, *OXFORD J. LEGAL Stud.*, 2018, Hein Online, 576.

¹⁵⁹ Immigration Act 2016, Sections 34 – 38.

Dezelfde redenen gelden hier namelijk dat de kandidaat-werknemer het recht op verblijf en werk moet verkregen hebben en dit geldig en nog niet vervallen is of geen beperking opgelegd mag gekregen hebben werkzaamheden uit te oefenen.

168 Opvallend is dat in het Verenigd Koninkrijk verschillende sancties opgelegd worden in Engeland en Wales respectievelijk in Schotland en Noord-Ierland.

In Engeland en Wales kan een gevangenisstraf worden uitgesproken van niet langer dan 51 weken of een boete, of een cumulatie van deze sancties.

In Schotland en Noord-Ierland kan een gevangenisstraf bestaan uit niet langer dan zes maanden of een boete, of een cumulatie van deze sancties.

169 Zelfs vóór de wettelijke verankering van illegale tewerkstelling werden werkgevers gestraft wanneer zij illegaal verblijvend personeel tewerkstelden op basis van de *Immigration Act* van 1971 wat in de rechtspraak zo werd toegepast.¹⁶⁰

170 Als afsluiter een quote van Immigratie Minister James Brokenshire die zei: "Illegal labour exploits workers, denies work to UK citizens and legal migrants and drives down wages."

Naar mijn mening vervat deze korte mening van hem alle redenen om illegale tewerkstelling langs beide kanten te bestrijden, deze van de werkgever en deze van de werknemer, namelijk dat werkgevers de werknemer kunnen uitbuiten, maar ook dat illegale werknemers het werk van nationale burgers kunnen benemen.¹⁶¹

171 Toegepast op de Oekraïense werknemer is er minder sprake van illegale tewerkstelling aangezien zij op maar liefst drie manieren het recht op verblijf in het Verenigd Koninkrijk kunnen verkrijgen en zij hiermee automatisch het recht op werk krijgen.

Uiteraard is het ook nog steeds van belang dat de Oekraïense vluchteling net gebruik maakt van het recht van verblijf waar zij zo eenvoudig toegang tot kunnen krijgen.

3.2.3 Soorten arbeidsovereenkomsten

172 In het Verenigd Koninkrijk is ook sprake van arbeidsovereenkomsten van bepaalde, namelijk *fixed contract of employment*, en van onbepaalde duur, namelijk *a contract for an indefinite period*.

a *Bepaalde duur*¹⁶²

173 Een *fixed contract of employment* wil zeggen dat werkgever en werknemer gebonden zijn voor een bepaalde periode of voor een bepaalde taak.

De arbeidsovereenkomst valt niet onder een *fixed contract* wanneer de werknemer een overeenkomst heeft met een agentschap in plaats van de werkgever zelf, bijvoorbeeld een interimkantoor.

¹⁶⁰ Immigration Act 1971, Section 24 en *Hall v Woolston Hall Leisure Ltd*, (2000) 4 All ER 787, (2000) EWCA Civ 170 zoals verwezen in L. A. BIHARI, "Clashing Laws: Exploring the Employment Rights of Undocumented Migrants", 69, *U. TORONTO FAC. L. REV.*, 13.

¹⁶¹ J. FUDGE, "Illegal Working, Migrants and Labour Exploitation in the UK", 38, *OXFORD J. LEGAL Stud.*, 2018, Hein Online, 557 and Immigration Act 2016, Factsheet – Illegal working, Sections 34 – 38, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/537205/Immigration_Act_-_Part_1_-_Illegal_Working.pdf (consultatie 27 april 2023).

¹⁶² X, www.gov.uk/fixed-term-contracts (consultatie 27 april 2023).

Studentovereenkomsten of stageovereenkomsten vallen er niet onder, alsook niet wanneer de werknemer in het leger werkt.

Wel mogelijk is dat de werknemer een seizoenswerker is of een vervanger is voor bijvoorbeeld iemand die op moederschapsverlof gaat echter dit komt dan doordat zij een arbeidsovereenkomst sloten met bepaalde duur waardoor de overeenkomst op een bepaald moment ten einde komt.

174 Wanneer de datum bepaald in de overeenkomst van bepaalde duur bereikt wordt, neemt de arbeidsovereenkomst automatisch een einde en moet de werkgever geen opzeg geven.

Het is mogelijk de overeenkomst te verlengen echter indien deze optie niet wordt aangeraakt, wordt dit gezien als ontslag waar een voorwaarde aan vasthangt.

Indien de overeenkomst bepaald werd voor een periode van twee jaar, dient de werkgever een reden mee te delen waarom de overeenkomst niet verlengd wordt en deze reden moet 'fair' zijn en schriftelijk meegedeeld worden. ¹⁶³

De *Employment Rights Act* van 1996 bepaald hoe een reden 'fair' kan zijn, namelijk: ¹⁶⁴

- Indien het gaat over de kwalificaties van de werknemer noodzakelijk voor de uitvoering van het type werk waarvoor de werknemer hem aangenomen heeft;
- wanneer het betrekking heeft op het gedrag van de werknemer, bijvoorbeeld pestgedrag ten aanzien van andere werknemers of het gebruik van alcohol op de werkvloer;
- indien de werknemer boventallig geworden is waarmee bedoeld wordt dat de functie van de werknemer wegvalt omwille van reorganisatie in de onderneming; en
- de werknemer kan niet blijven werken in deze functie zonder een bij of krachtens wet opgelegd plicht of beperking.

De werkgever moet deze reden aantonen alsmede aantonen dat de reden valt in één van bovenvermelde gevallen.

In de hypothese dat de werkgever de overeenkomst niet wil verlengen na twee jaar werkzaam te zijn en de reden een ontslag is, is de werkgever een ontslagvergoeding verschuldigd.

175 Eén van de grootste voordelen van een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur is dat er in de regel geen rekening dient gehouden te worden met opzeggingstermijnen aangezien de overeenkomst toch automatisch ten einde loopt op de datum die bepaald werd in de arbeidsovereenkomst tenzij de werkgever de volgende optie kiest te nemen.

De werkgever verkeert in de mogelijkheid de arbeidsovereenkomst vroegtijdig te beëindigen echter de voorwaarden hangen af van wat in deze overeenkomst staat.

Bepaald de overeenkomst dat er vroegtijdig mag beëindigd worden, dan dient de werkgever wel tijdig een opzeg te doen, maar is de vroegtijdige beëindiging alleszins mogelijk.

Vermeld de overeenkomst niets omtrent vroegtijdige beëindiging, dan is het ook niet zomaar mogelijk zonder contractbreuk te melden echter kan de werkgever nog steeds rekening houden met de wettelijke opzeggingstermijnen waardoor van contractbreuk toch geen sprake is.

¹⁶³ *Employment Rights Act* 1996, Section 92.

¹⁶⁴ *Ibid*, Section 98.

Indien de werknemer werkzaam was voor minstens één maand, dient volgens de wet een opzeggingstermijn van één week in acht genomen te worden.¹⁶⁵

Vanaf werkzaamheid voor twee jaar of meer bedraagt deze wettelijke opzeggingstermijn één week per jaar werkzaamheid.

Deze termijnen moet de werkgever in acht nemen, echter is het mogelijk dit op voorhand te bepalen in de arbeidsovereenkomst.

176 Een contract voor korte, bepaalde duur lijkt ook in het Verenigd Koninkrijk een mogelijkheid te zijn voor de Oekraïense vluchteling aangezien deze stilzwijgend verlengd kan worden door het verder werkzaam blijven na afloop van de bepaalde termijn echter hier staan limieten op.

Met een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur van vier jaar wordt de tijdelijke werknemer automatisch gezien als permanente werknemer behalve in het geval dat de werkgever kan aantonen dat er een grondige reden is om dit niet te laten voorkomen.¹⁶⁶

Naar mijn mening is dit momenteel nog niet van toepassing daar de termijnen van de verschillende verblijfsregelingen telkens drie jaar bedragen waardoor een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur met vier jaar gewoonweg geen handige weg is om af te slaan.

Verder gaat deze masterscriptie dus niet in op verlenging van de overeenkomst aangezien hier werd afgebakend dat het gaat over de situatie dat de Oekraïense vluchteling terug wil keren naar zijn land van herkomst, Oekraïne, en het dus gaat over het beëindigen van het contract.

177 Ook de werknemer kan zijn ontslag indienen op voorwaarde dat deze opzeg dotn één week op voorhand vanaf het moment dat zij werkzaam waren voor een werkgever gedurende één maand of meer. De arbeidsovereenkomst kan echter weer bepalen dat een langere opzeggingstermijn voorzien moet worden.

178 Een groot nadeel van een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur, waardoor weer een gelijkenis te zien is met België, is dat het moeilijker kan zijn werknemers aan te trekken aangezien zij minder werkzekerheid hebben echter dit is voor de Oekraïense vluchteling minder van toepassing aangezien zij zo snel als mogelijk willen terugkeren naar hun land van herkomst, Oekraïne en langdurige werkzekerheid geen prioriteit is.¹⁶⁷

179 In 1999 beschermde de Europese Unie de *fixed-term worker* door middel van Richtlijn 1999/70/EG van de Raad van 28 juni 1999 betreffende de door het EVV, de UNICE en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd waardoor gezorgd wordt voor een gelijke behandeling van een overeenkomst van bepaalde duur.¹⁶⁸

¹⁶⁵ *Ibid*, Section 86.

¹⁶⁶ M. SADEVIRTA, "Regulation of Fixed-Term Employment Contracts in the EU, France, Finland and the United Kingdom: A Comparative Analysis", *IJCCUR*, 2015, Hein Online, 207 - 231.

¹⁶⁷ C. KILPATRICK, "Has New Labour Reconfigured Employment Legislation", *32 Indus. L.J.*, 135, 2003, Hein Online, 143.

¹⁶⁸ Richtl. 1999/70/EC van de Raad van 28 June 1999 betreffende de door het EVV, de UNICE en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, *Pb* 10 juli 1999.

Een bepaling in deze richtlijn is dat werkgevers niet mogen discrimineren wat zij bijvoorbeeld kunnen doen door opleidingen en/of trainingen enkel aan te bieden aan werknemers met arbeidsovereenkomsten van onbepaalde duur.¹⁶⁹

Het Verenigd Koninkrijk implementeerde deze bescherming ook in regelgeving.¹⁷⁰

Deze bescherming biedt aldus toch een voordeel voor de bepaalde duur werknemer.

b *Onbepaalde duur*¹⁷¹

180 Het *contract for indefinite period* is de arbeidsovereenkomst die het meest gehanteerd wordt in het Verenigd Koninkrijk.

Het grootste voordeel van een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur is dat de werknemer meer werkzekerheid heeft aangezien een lange toekomst wordt voorzien in desbetreffende onderneming.

Ook biedt de werkgever op deze manier extra loyaliteit ten aanzien van de werknemers en biedt dit de mogelijkheid aan de werknemer loyaal te zijn ten aanzien van zijn werkgever.

181 De arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur moet schriftelijk gesloten worden met bepalingen betreffende betaald verlof, en verscheidene arbeidsvoorwaarden zoals de rechten die werknemers hebben, hun aansprakelijkheden voor bijvoorbeeld materiaal, hun bevoegdheden en taken, etc.

182 Om de arbeidsovereenkomst te beëindigen kan de Oekraïense werknemer opzeg geven en de werkgever heeft de optie de werknemer te ontslaan.

Uiteraard hangen hier voorwaarden aan vast zoals de opzeggingstermijnen eerder vermeld en de ontslagvoorwaarden ook eerder besproken.¹⁷²

3.2.4 Conclusie

183 Het Verenigd Koninkrijk splitst de omstandigheden op waar de werkgever verboden wordt illegale verblijvers aan te stellen als werknemer en waar de illegaal verblijvende zelf beslist werk aan te vangen.

184 Wat betreft de soorten arbeidsovereenkomsten, lijkt het dat deze in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk gelijkenissen hebben betreffende de beëindiging ongeacht of het gaat over een overeenkomst van bepaalde of onbepaalde duur.

185 Een contract van bepaalde, maar korte duur lijkt een goede optie voor de Oekraïense vluchteling daar deze eenvoudig verlengd kan worden echter dient er in België rekening gehouden te worden met het verbod op opeenvolgende overeenkomsten van bepaalde duur en de ermee samenhangende uitzonderingen en blijft de vraag overeind of deze uitzonderingen van toepassing kunnen zijn.

In vergelijking met België lijkt de opzeg eenvoudiger in het Verenigd Koninkrijk daar België meer regelgeving hieromtrent heeft.

Daarnaast is een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur ook mogelijk gezien de opzegtermijnen in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk wettelijk duidelijk verankerd werden.

¹⁶⁹ C. KILPATRICK, "Has New Labour Reconfigured Employment Legislation", 32 *Indus. L.J.*, 135, 2003, Hein Online, 157.

¹⁷⁰ Fixed-term Employees (Prevention of Less Favourable Treatment) Regulations 2002.

¹⁷¹ X, "Fixed-term vs indefinite contracts", Lancaster University's Research Staff Association, 11 March 2020 (consultatie 12 mei 2023).

¹⁷² Employment Rights Act 1996, Section 86 and 92.

Uiteraard is het altijd mogelijk een wederzijds akkoord van beëindiging te treffen echter hangt dit af van de relatie tussen werkgever en werknemer.

Schematische samenvattingen

Illegale tewerkstelling	
België	Verenigd Koninkrijk
Beschrijving - tewerkstelling van een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land.	Beschrijving - een werker die nog het voorwerp kan zijn van immigratiecontrole en ofwel geen recht op verblijf heeft in het Verenigd Koninkrijk of een inbreuk pleegt op een voorwaarde vereist om te mogen werken in het Verenigd Koninkrijk.
Plicht werkgever - controle op werknemer door bewijs van verblijf te vragen; - kopie van dit bewijs houden tijdens de tewerkstelling; - dimona-aangifte.	Plicht werkgever - controle op werknemer of deze in het bezit is van documenten die bewijzen dat deze het recht te verblijven heeft alsook het recht arbeid te leveren.
Sancties voor inbreukplegende werkgever - financiële sancties; - terugkeerkosten; - nabetalingen; - (uitzonderlijk) sociale zekerheidsbijdragen; - strafrechtelijke sancties indien opzettelijkheid; o sociaal strafwetboek; o niveau 4; o gevangenisstraf zes maanden tot drie jaar; o strafrechtelijke boete 4.800 tot 48.000 euro; en/of o administratieve geldboete 2.400 tot 24.000 euro. - werknemer kan niet gestraft worden.	Sancties voor inbreukplegende werkgever - boete waarvan het maximum wettelijk bepaald is; en/of - gevangenisstraf vijf jaar.
Plicht werknemer - bewijs van verblijf kunnen leveren.	Plicht werknemer - bewijs van verblijf en recht op arbeid kunnen leveren.
Sancties voor werknemer	Sancties voor werknemer - strafrechtelijke sancties; o Engeland en Wales

- geen sancties voor de illegaal tewerkgestelde werknemer in het Belgische rechtsstelsel.	▪ Gevangenisstraf tot 51 weken; en/of ▪ boete. ○ Schotland en Noord-Ierland ▪ Gevangenisstraf tot zes maanden; en/of ▪ boete.
Extra - klachtenfacilitatie voor de werknemers die klacht kunnen indienen tegen de werkgever die hun illegaal tewerkstelt om arbeidsgerelateerde uitbuiting tegen te gaan.	

Soorten arbeidsovereenkomsten	
België	Verenigd Koninkrijk
Bestaan arbeidsovereenkomst - overeenkomst; - arbeid; - loon; en - gezag.	/
Bepaalde tijd - einde overeenkomst = einde wederzijdse verplichtingen; - schriftelijk; - meest aannemelijke wijzen van beëindiging; o wederzijds akkoord; of o termijn die afloopt waardoor een korte termijn wenselijk lijkt. - nadeel; o minder aantrekkelijke vacatures; en o minder werkzekerheid.	Bepaalde tijd - =fixed contract of employment; - niet wanneer de werknemer een contract heeft met een agentschap, studentencontracten of stageovereenkomsten; - wijzen van beëindiging; o automatisch einde gelijk aan België; o indien geen verlenging wordt dit gezien als ontslag dat 'fair' moet zijn; o vroegtijdige beëindiging mits inachtnaam van termijnen. - nadeel; o minder aantrekkelijk omwille van werkonzekerheid.
Onbepaalde tijd - geen vormvereisten; - meest aannemelijke wijzen van beëindiging; o wederzijds akkoord; o opzeg mits inachtnaam van termijnen in de arbeidsovereenkomstenwet; en o implementatie ontbindend beding (voorwaarden).	Onbepaalde tijd - =contract for an indefinite period; - meest gebruikt in het Verenigd Koninkrijk; - schriftelijk met bepalingen betaald verlof, arbeidsvoorwaarden, aansprakelijkheden, etc.; - wijzen van beëindiging; o opzeg.

Conclusie

Onderzoek

186 In het eerste hoofdstuk waar het beschermingsstatuut waarvan de Oekraïense vluchteling mag genieten, werd besproken, werd ook duidelijk dat er andere statuten zijn waarmee de migrant België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk kan betreden.

Allereerst staat de term asielzoeker in België én in het Verenigd Koninkrijk voor 'een vreemdeling die een asielvraag heeft gedaan tot erkenning van hoedanigheid als vluchteling of erkenning van het subsidiair beschermingsstatuut'.

187 Het kort verblijf en de statuten van erkend vluchteling en de subsidiaire bescherming zijn de meest voornaamste en meest gekende statuten in België waarvan het wettelijk kader het Europees wettelijk kader volgt, namelijk het Verdrag van Genève van 1951.

Het Verenigd Koninkrijk kent ook het kort verblijf (= *standard visitor*) en de statuten van erkend vluchteling (= *refugee*) en de subsidiaire bescherming (= *humanitarian protection*).

Ook het Verenigd Koninkrijk volgt het Verdrag van Genève voor de statuten die gelijklopen met de Belgische statuten ongeacht hun uittreding uit de Europese Unie.

188 Zonder visa kan de migrant het Belgisch grondgebied betreden dankzij het kort verblijf waar men een verblijfsrecht van 90 tot 180 dagen heeft.

In het Verenigd Koninkrijk moet dit kort verblijf echter op voorhand aangevraagd worden en is er een vergoeding verschuldigd van 100 pond.

Het statuut van erkend vluchteling verkrijgt een individu wanneer deze een gegronde vrees voor vervolging ervaart in het land van herkomst omwille van ras, religie, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep, of politieke overtuiging.

Dit statuut loopt gelijk in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk.

De subsidiaire bescherming in België en de humanitaire bescherming in het Verenigd Koninkrijk lopen ook gelijk en hiervoor is een reëel risico op ernstige schade vereist bij terugkeer naar het land van herkomst.

189 Daarna werd het statuut van toepassing op de Oekraïense vluchteling besproken waar duidelijk werd dat België en het Verenigd Koninkrijk niet hetzelfde statuut hanteren.

In België kan de Oekraïense vluchteling verblijven dankzij het statuut van tijdelijke bescherming wat in 2022 werd geactiveerd door de Europese Unie doordat er een massale toestroom van ontheemden afkomstig uit een derde land, namelijk Oekraïne, stond te komen richting Europa.

Hierdoor kreeg de Oekraïense vluchteling onmiddellijke en tijdelijke bescherming geboden tot 4 maart 2023 hetgeen verlengd werd tot en met 4 maart 2024.

Opmerkelijk is dat de Europese Unie pas bij de oorlog Rusland – Oekraïne activeerde en niet voor de Syrische oorlog echter dit omwille van verschillende beweegredenen.

Het Verenigd Koninkrijk kan dit statuut van tijdelijke bescherming niet toepassen aangezien zij geen lid meer zijn van de Europese Unie echter vaardigde zij drie verblijfsregelingen uit voor de Oekraïense vluchteling, namelijk *Homes for Ukraine*, de *Ukraine Family Scheme* en het *Ukraine Extension Scheme*.

De Oekraïner verleent op grond van deze verblijven het recht om drie jaar lang te verblijven op het grondgebied van het Verenigd Koninkrijk.

190 De invloed op de arbeidsmarkt is in België groter dan het Verenigd Koninkrijk aangezien de subsidiair beschermde in België nog een beroepskaart nodig heeft als deze zelfstandige activiteiten wil uitoefenen.

De korte verblijver mag géén werk verrichten in België, tenzij bijvoorbeeld als gedetacheerd werknemer van een derde land.

Tijdelijk beschermde hebben meer vrijheid en worden in België vrijgesteld van een beroepskaart als zelfstandige en kunnen werken als werknemer via bijlage 15 totdat er een definitieve beslissing valt betreffende hun verzoek tot het statuut van tijdelijke bescherming.

In het Verenigd Koninkrijk kan er reeds arbeid verricht worden als men als asielzoeker of korte verblijver een aanvraag doet werkzaamheden aan te vangen vooraleer er een beslissing gevallen is over het verzoek tot verblijfsstatuut.

Vanaf het vallen van een beslissing kan zonder speciale vereisten arbeid verricht worden zolang men in het bezit is van een ARC.

Een gelijkenis is te zien aangezien beide rechtsstelsels het mogelijk maken arbeid te verrichten vooraleer een definitieve beslissing omtrent het verzoek tot verblijf gevallen is.

191 Toegepast op de Oekraïense werknemer lijkt de illegale tewerkstelling minder relevant te zijn aangezien deze op eenvoudige manier het recht van verblijf en het recht om te werken krijgt in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk.

Toch was het interessant dit te onderzoeken daar het lijkt dat het fenomeen van illegale tewerkstelling in het Verenigd Koninkrijk breder wordt behandeld dan in België.

In België wordt gekeken naar de uitbuiting van de illegale verblijver door de werkgever ter bescherming van de werknemer echter in het Verenigd Koninkrijk moet ook de illegale verblijver zijn verantwoordelijkheid nemen wanneer deze illegaal werk verricht op het grondgebied.

192 Als laatste werd bepaald welke arbeidsovereenkomst het meest gepast is voor de Oekraïense vluchteling aangezien deze steeds het oog heeft op terugkeer naar het land van herkomst, Oekraïne.

Ook hier werden gelijkenissen gevonden in België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk namelijk dat in beide rechtstelsels sprake is van arbeidsovereenkomsten van bepaalde en onbepaalde tijd.

In België staan beide soorten arbeidsovereenkomsten open naar mijn mening aangezien de overeenkomst voor onbepaalde duur kan opgezegd worden rekening houdend met de opzeggingstermijnen die wettelijk verankerd staan.

Een overeenkomst van bepaalde, korte duur is een goede optie aangezien de Oekraïner sowieso een oog heeft op het terugkeren naar Oekraïne en er zo telkens wordt op vooruitgekeken echter dient er rekening gehouden te worden met het verbod op opeenvolgende arbeidsovereenkomsten van bepaalde duur waardoor een vermoeden bestaat dat er sprake is van een overeenkomst van onbepaalde duur.

Of de uitzonderingen op dit verbod van toepassing kunnen zijn op de Oekraïner blijft een vraag aangezien dit nog niet onderzocht werd.

De meest positieve beëindiging zou deze met wederzijdse toestemming zijn echter is het niet eenvoudig op voorhand te weten of werkgever en werknemer achteraf goed zullen overeenkomen.

In het Verenigd Koninkrijk lijkt een overeenkomst van bepaalde, korte duur de beste mogelijkheid aangezien deze eenvoudig kan verlengd worden en relatief korte opzeggingstermijnen gehanteerd worden. België heeft meer regelgeving betreffende deze opzegging waardoor het lijkt dat een opzeg in het Verenigd Koninkrijk eenvoudiger lijkt.

193 Algemeen kan geconcludeerd worden dat de Oekraïense vluchteling met open armen verwelkomd wordt zolang deze aan bepaalde voorwaarden voldoet.

Zowel in België als in het Verenigd Koninkrijk wordt de Oekraïner solidair behandeld en staat de weg naar de arbeidsmarkt open.

België heeft als Europese Unie lidstaat steeds migratie verwelkomd doch via strikte interpretatie van voorwaarden.

Het is het Verenigd Koninkrijk die lijkt te verbazen aangezien migratie doorheen de geschiedenis een fenomeen was dat niet altijd even welkom was ook al zal het nooit weg te denken zijn.

194 Het is uiteraard afwachten wat de situatie in Oekraïne brengt.

Is een verlenging van het statuut van tijdelijke bescherming in België na 4 maart 2024 ook noodzakelijk? Is het verblijfsrecht van de drie verblijfsregelingen in het Verenigd Koninkrijk voldoende voor een duur van drie jaar?

Deze vragen blijven momenteel openstaan daar het afwachten is wat de oorlog teweeg zal brengen echter is het mooi te zien hoe de rest van de wereld, maar vooral Europa en ook het Verenigd Koninkrijk de Oekraïense vluchteling met zo goed als open armen verwelkomd.

Gehanteerde methodologie

195 In de inleiding van deze masterscriptie werd de gehanteerde methodologie toegelicht waarop in deze korte conclusie wordt gereflecteerd.

Vooreerst werd toegelicht dat de masterscriptie in zijn geheel een vergelijkende methodologie hanteert doordat de rechtsstelsels van België respectievelijk het Verenigd Koninkrijk naast elkaar werden gelegd. Om gelijkenissen, verschillen en voor- en nadelen te bepalen was deze methodologie de beste die toegepast kon worden.

196 Om op correcte wijze te bepalen welk beschermingsstatuut van toepassing was op de Oekraïense vluchteling en vooral wat de invloed op de toegang tot de arbeidsmarkt zou zijn, was een beschrijvende methodologie een goede, gehanteerde methodologie in de eerste twee hoofdstukken aangezien zonder deze beschrijving van alle soorten beschermingsstatuten niet achterhaald kon worden welke van toepassing is op de Oekraïner en wat de invloed zou zijn op de toegang tot de arbeidsmarkt.

Een evaluatie van dit statuut was dan ook van belang om te achterhalen wat deze invloed zou inhouden.

197 Doordat het statuut van tijdelijke bescherming van toepassing op de Oekraïner niet eeuwigdurend lijkt te zijn, was het van belang te evalueren wat de invloed zou zijn op de toegang tot de arbeidsmarkt wanneer de Oekraïner eventueel kan genieten van een ander beschermingsstatuut.

Er werd duidelijk dat het statuut van tijdelijke bescherming en de verblijfsregelingen in het Verenigd Koninkrijk wel degelijk hun doel bereiken, namelijk steun aan en de bescherming van de Oekraïense vluchteling.

198 In het derde hoofdstuk werd illegale tewerkstelling onder de loep genomen waar duidelijk werd dat België strikt de werkgever sanctioneert en het Verenigd Koninkrijk naast de werkgever ook de werknemer verantwoordelijk stelt.

Hiervoor was een beschrijving noodzakelijk echter ook een evaluatie van de rechtsfiguur om te bepalen of dit zijn doel bereikte. Aangezien België de werknemer en vluchteling te allen tijde wil beschermen, bereiken de sancties hun doel daar deze zoals besproken kunnen lopen van een financiële sanctie tot zelfs een gevangenisstraf.

In het Verenigd Koninkrijk is het doel ook de illegale werknemer verantwoordelijk stellen wat zeker lukt aangezien ook zij een financiële sanctie én/of strafrechtelijke sanctie opgelegd kunnen krijgen.

Het deel over de soorten arbeidsovereenkomsten hanteerde zoals bepaald in de inleiding een beschrijvende en definiërende methodologie waar ook gebruik van gemaakt werd aangezien deze methodologieën noodzakelijk waren om vóór de evaluatie van de soorten overeenkomsten een zicht te hebben op wat deze inhouden.

Dit ging samen met het toevoegen van de aanbevelende methodologie hetgeen bij aanvang van deze masterscriptie niet bepaald werd echter wel noodzakelijk was met het oog op terugkeer van de Oekraïense vluchteling naar zijn land van herkomst, Oekraïne.

199 Het lijkt dat de bepaalde methodologieën inderdaad correct gehanteerd werden én daarbovenop een aanbevelende methodologie werd toegepast in het derde hoofdstuk om te bepalen welke arbeidsovereenkomst het meest gepast is voor de Oekraïense vluchteling.

Bibliografie

Wetgeving

Europa

Internationaal verdrag van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen, *Bs* 4 oktober 1953.

Richtl. 2009/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van minimumnormen inzake sancties en maatregelen tegen werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, *Pb* 30 juni 2009.

Richtl. 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen, *Pb* 7 augustus 2001.

Richtl. 1999/70/EC van de Raad van 28 juni 1999 betreffende de door het EVV, de UNICE en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, *Pb* 10 juli 1999.

Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan, *Pb* 4 maart 2022.

B. Raad nr. (EU) 2022/2296, 21 november 2022 betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten, *Pb* 24 november 2022, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32022D2296>.

Mededeling van de Commissie over operationele richtsnoeren voor de uitvoering van Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan, *Pb* 21 maart 2022.

Mededeling van de Commissie met operationele richtsnoeren voor het beheer van de buitengrenzen om grensoverschrijdingen aan de grenzen tussen de EU en Oekraïne te faciliteren, *Pb* 4 maart 2022.

België

Wet 11 februari 2013 tot vaststelling van sancties en maatregelen voor werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, *Bs* 22 februari 2013.

Sociaal strafwetboek van 6 juni 2010, *Bs* 1 juli 2010.

Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, *Bs* 7 mei 2007.

Wet 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, *Bs* 21/05/1999.

Wet 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, *Bs* 31 december 1980.

Wet 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, *Bs* 22 augustus 1978.

Wet 19 februari 1965 betreffende uitoefening van zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen, *Bs* 1 september 2009.

Wet 26 juni 1953 houdende de omzetting in Belgisch recht van het Internationaal verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951, *Bs* 4 oktober 1953 (gewijzigd door het Protocol van New York op 31 januari 1967, *Bs* 3 mei 1969).

Decr. VI. 3 juni 2022 tot het nemen van dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïne-crisis en tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs voor leerlingen en studenten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen, *Bs* 23 mei 2022.

Decr. VI. 18 maart 2022 tot regeling van de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne, *Bs* 29 maart 2022.

Decr. 15 oktober 2021 over de uitoefening van zelfstandige beroepsactiviteiten door buitenlandse onderdanen, *Bs* 12 november 2021.

B. van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 15 oktober 2021 over de uitoefening van zelfstandige beroepsactiviteiten door buitenlandse onderdanen, *Bs* 24 februari 2022.

Voorstel van decreet (A. CLAES, A. RONSE, K. VANRYCKEGHEM, M. DE VREESE, R. BOTHUYNE en T. ONGENA) tot toeleiding van tijdelijk ontheemden uit Oekraïne naar (beroeps)opleidingen en naar de arbeidsmarkt via de verplichte inschrijving bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1654.

KB 3 februari 2003 tot vrijstelling van bepaalde categorieën van vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit, *Bs* 4 maart 2003.

KB 30 juli 2022 tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 februari 2003 tot vrijstelling van bepaalde categorieën van vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit, *Bs* 10 augustus 2022.

KB 2 september 2018 houdende de uitvoering van de wet van 9 mei 2018 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een specifieke verblijfssituatie bevinden, *Bs* 17 september 2018.

KB 12 november 2018 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen met het oog op de afgifte van een gecombineerde vergunning dewelke onderdanen van derde landen machtigt om te verblijven en te werken op het grondgebied van het rijk, *Bs* 24 december 2018.

KB 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, *Bs* 20 november 2002.

VI. B. Beroepskaarten, *Bs* 24 februari 2022.

Verenigd Koninkrijk

Immigration act 1971.

Immigration Act 2016.

Illegal Working Compliance Orders Regulations 2016.

Immigration, Asylum and Nationality Act 2006.

Employment Rights Act 1996.

Fixed-term Employees (Prevention of Less Favourable Treatment) Regulations 2002.

Rechtspraak

België

Cass. (2e k.) AR P.20.0485.N, 2 juni 2020 (L M P Z / BELGISCHE STAAT).

RvS 20 december 1996, nr. 63.778.

RvV 25 oktober 2022 nr. 279 358.

Verenigd Koninkrijk

Hall v Woolston Hall Leisure Ltd, (2000) 4 All ER 787, (2000) EWCA Civ 170.

Rechtsleer

Boeken

Europa/internationaal

DE GEORGE, R., "The right to Work; Law and Ideology", Val. U. L. Rev. 1984, vol 19, nr. 1, <http://scholar.valpo.edu/vulr/vol19/iss1/2>, (15), 35 p.

België

ALBERS, S., MAES, S., NYS, I., VANDEKENDELAERE, R., en VETS, E., "[Sancties] Inbreuken en sancties buiten het kader van onderaanneming" in MAES, S., NYS, I., VANDEKENDELAERE, R. en VETS, E., *Arbeidsmigratie in België: tewerkstelling buitenlandse werknemers*, Kluwer, Mechelen, 2023, 16 p.

BAEYENS, P., BOUCKAERT, S., DE MOOR, N. en DE VYLDER, H., Internationale bescherming aanvragen in België", in APPELTANT, D., S. BOUCKAERT, S. D'HONDT, *Administratieve wegwijzer voor vreemdelingen, vluchtelingen en migranten*, Mechelen, Kluwer, losbl.

BAEYENS, P., BOUCKAERT, S., DE MOOR, N., DE VYLDER, H. en GABRIELS, B., Internationale bescherming aanvragen in België", in APPELTANT, D., BOUCKAERT, S. en D'HONDT, S., *Administratieve wegwijzer voor vreemdelingen, vluchtelingen en migranten*, Mechelen, Kluwer, losbl.

BAEYENS, P., BOUCKAERT, S., DE MOOR, N., GABRIELS, B., en NUYTS, D., "Het verblijf voor meer dan drie maanden voor niet-EU-burgers", in APPELTANT, D., BOUCKAERT, S. en D'HONDT, S., *Administratieve wegwijzer voor vreemdelingen, vluchtelingen en migranten*, 2015, 73, 58 zoals verwezen in VANMARCKE, M., *Sociaal statuut van vluchtelingen*, onuitg. masterproef rechten UGent, 2016-2017, 154 p.

BAEYENS, P., BOUCKAERT, S. en VANDERSCHEUREN, N., "Het recht op toegang tot het grondgebied en kort verblijf", in BAEYENS, P., BOUCKAERT, S. en VANDERSCHEUREN, N., *Handboek Verblijfsrecht*, Mechelen, Kluwer, 2016, 714 p.

BLOMME, F., *Tewerkstelling van buitenlandse werknemers in België*, Brugge, Vanden Broele, 2011, 475 p.

BYUMA, E., DHONDT, B., GOEDHUYS, J., LOOS, B., VAN DOREN, W., VERHAEGEN, K. en VERSTREPEN, K., *Het vreemdelingenrecht in 101 antwoorden*, Mortsels, Intersentia, 2019, 228 p.

CALLIER, L., HERMAN, B., REA, A. en SCHEPERS, W., *The Long and Winding Road to Employment An Analysis of the Labour Market Careers of Asylum Seekers and Refugees*, Gent, Academia Press, 2014, 171 p.

COPPENS, M., *Praktijkgids Sociaal Recht 2022-2023*, Gent, Story Publishers, 2022, 1691 p.

DENYS, L., *Overzicht van het vreemdelingenrecht, ed. 3*, Heule, INNI, 2015, 1153 p.

HENDRICKX, F., *Inleiding tot het Belgisch arbeidsrecht*, Brugge, die Keure / la Chartre, 2023, 334 p.

HENDRICKX, K., KESTEMONT, L., TERRY, E. en SCHOUKENS, P., *Rechtswetenschappelijk schrijven*, Leuven, Acco, 2017, 144 p.

MICHOLT, S., VEREECKE, V. en STAELENS, P., *Vreemdelingenrecht In De Praktijk*, Gent, Story Publishers, 2016, 553 p.

RAUWS, W., e.a., *Synopsis van het Belgische arbeidsrecht – Individueel arbeidsrecht*, ed. 7, Mortsel, Intersentia, 2020, xxiii + 312 p.

VAN DEN LANGENBERGH, K., *De schorsing van de arbeidsovereenkomst en het recht op arbeid*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 696 p.

VAN EECKHOUTTE, W., *Handboek Belgisch Sociaal Recht – I. Handboek Belgisch Arbeidsrecht*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2014, 643 p.

VANSCHOEBEKE, B., e.a., *Kroniek Ontslagrecht*, Mortsel, Intersentia, 2021, 990 p.

VAN KONNEGEM, F. “[Vreemdelingen] Vluchtelingen” in X, *Postal memorialis. Lexicon strafrecht, strafvorderingen en bijzondere wetten*, V 230 / 129 – 156.13.

Verenigd Koninkrijk

FEIKERT-AHALT, C., *Citizenship Pathways and Border Protection*, 2013, Hein Online, 145.

Tijdschriften

Europa/Internationaal

BUENO, N., “From the Right to Work to Freedom from Work: Introduction to the Human Economy”, *IJCLIR*, vol. 33, afl. 4, 2017, Hein Online, 441 - 572, DOI:10.54648/IJCL2017020.

KASUWA, P.F., “The Russia-Ukraine Conflict: Economic Consequences on Europe and the World”, *NOWA POLITYKA Wschodnia, CEJSH 2022*, Hein Online, 63.

SADEVIRTA, M., “Regulation of Fixed-Term Employment Contracts in the EU, France, Finland and the United Kingdom: A Comparative Analysis”, *IJCCUR*, 2015, Hein Online, 207 – 231.

TERZYAN, A., “Ukraine amidst the War: Main Implications”, 8, *J. LIBERTY & INT'L AFF.*, 2022, Hein Online, 336.

ZAVERI, A., “The Common European Asylum System: A Critical Commentary”, 3, *Jus Corpus L.J.*, 2022, Hein Online, 417.

België

BRONCKAERS, N. en VAN DER ELST, E., “Het nieuwe arbeidsmarktbeleid voor zelfstandigen in Vlaanderen: innovatie en digitalisering voorop”, *T. Vreemd*. 2022, nr. 3, 209 – 223.

LANCKSWERDT, E., “Asielprocedure en menselijk welzijn”, *TBP* 2017, afl. 9, 511-517.

LAUREYNS, H., “De begunstigen van tijdelijke bescherming: interpretatie, implementatie en obstakels”, *T. Vreemd*. 2023, nr. 1, 8-20.

TIMMERMANS, R., Decretaal kader voor tijdelijke huisvesting aan Oekraïense vluchtelingen, *Huur*, 2022, afl. 2, 88-93.

VAN BRAECKEL, C. en VANHAUTE, L., “Vluchtelingen uit Oekraïne: hun rechtspositie in België”, *Soc. Weg*. 2022, afl. 9, 13-16.

Verenigd Koninkrijk

BIHARI, L.A., “Clashing Laws: Exploring the Employment Rights of Undocumented Migrants”, 69 *U. TORONTO FAC. L. REV.*, 13.

DA LOMBA, S., "Legal Status and Refugee Integration: A UK Perspective", 23, *J. REFUGEE Stud.*, 2010, Hein Online, 610 p.

FUDGE, J., "Illegal Working, Migrants and Labour Exploitation in the UK", 38 *OXFORD J. LEGAL Stud.*, 2018, Hein Online, 887 p.

KILPATRICK, C., "Has New Labour Reconfigured Employment Legislation", 32, *Indus. L.J.*, 135, 2003, Hein Online, 135 – 163.

Masterscripties

België

GOEMAERE, S., *Minding the gap: Arbeidsmarktintegratie van vluchtelingen en asielzoekers getoetst aan het recht op arbeid*, onuitg. Masterproef rechten UGent, 2018-2019, 126 p.

VANMARCKE, M., *Sociaal statuut van vluchtelingen*, onuitg. masterproef rechten UGent, 2016-2017, 154 p.

Online bronnen

Europa/internationaal

Voornaamste resultaten van de vergadering van de Raad van Justitie en Binnenlandse Zaken, 13-14 oktober 2022, www.consilium.europa.eu/nl/meetings/jha/2022/10/13-14/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Justice+and+Home+Affairs+Council.

BURGGRAEVE, K. and PITON, C., "The economic consequences of the flow of refugees into Belgium", *Economic Review*, 2016, 48.

CIGER, MI.I., DEMIREL, S. and FELLOW, J.M., "Reasons for the Activation of the Temporary Protection Directive in 2022: A Tale of Double Standards", 6 oktober 2022, www.asileproject.eu/reasons-for-the-activation-of-the-temporary-protection-directive-in-2022-a-tale-of-double-standards/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=reasons-for-the-activation-of-the-temporary-protection-directive-in-2022-a-tale-of-double-standards.

MEADE, L., "Homes for Ukraine: What happens after six months?", nr. CBP 9709, 20 January 2023.

X, <https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/eu-migration-policy/refugee-inflow-from-ukraine/>.

X, "Vluchten uit Oekraïne: Uw rechten in de EU", https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/information-people-fleeing-war-ukraine/fleeing-ukraine-your-rights-eu_nl.

X, https://netherlands.representation.ec.europa.eu/nieuws/de-tijdelijke-bescherming-van-oekraïense-vluchtelingen-kan-verlengd-worden-tot-maart-2025-2023-03-08_nl.

België

STRYNCKX, M., "Krijgen Oekraïense vluchtelingen in Europa een voorkeursbehandeling?" 14 maart 2022, www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/03/11/krijgen-oekraïense-vluchtelingen-in-europa-eeen-voorkeursbehandel/.

VAN HAVER, K., "Oekraïners op de vlucht krijgen automatisch bescherming in Europa" 3 maart 2022, www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/03/11/krijgen-oekraïense-vluchtelingen-in-europa-eeen-voorkeursbehandel/.

X, "Tijdelijke bescherming: Verlenging van de A-kaart", 25 januari 2023, <https://info-ukraine.be/nl/newsroom/tijdelijke-bescherming-verlenging-van-de-kaart>.

X, <https://www.unhcr.org/be/nl/over-ons/wie-we-helpen/asielzoekers>.

X, www.agii.be/nieuws/oekraine-verblijfsmogelijkheden-en-rechtspositie-in-belgie#Hoe-verloopt-de-procedure.

X, <https://www.agii.be/lexicon/vluchteling>.

X, "Heb je recht om te werken als asielzoeker, subsidiair beschermde of erkend vluchteling?", www.agii.be/thema/werk/heb-je-recht-om-te-werken/heb-je-recht-om-te-werken-met-je-verblijfsstatuut/heb-je-recht-om-te-werken-als-asielzoeker-subsidiair-beschermde-of-erkend-vluchteling.

X, www.agii.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privaatrecht/werk/illegale-tewerkstelling-en-zwartwerk/rechten-en-risicos-voor-de-werknemer.

X,

www.belgium.be/nl/over_belgie/overheid/federale_overheid/federale_regering/samenstelling_regering/index_nicole_de_moor.

X, <https://dofi.ibz.be/nl/themes/ukraine/tijdelijke-bescherming>.

X,

www.vluchtelingenwerk.nl/sites/default/files/Vluchtelingenwerk/Cijfers/VLUCHTELINGEN%20IN%20GETALLEN%202015%20definitiefst%20OO%202092015.pdf.

Verenigd Koninkrijk

HADDON, C. and NICE, A., "Ukraine crisis: UK support for refugees from Ukraine", 24 March 2022, www.instituteforgovernment.org.uk/article/explainer/ukraine-crisis-uk-support-refugees-ukraine.

X, "Homes for Ukraine Sponsorship Scheme, version 4.0, Home Office, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1097217/Homes_for_Ukraine_Sponsorship_Scheme_August_2022.pdf.

SUMMERS, H., "Homes for Ukraine sponsorship scheme beset by 'unworkable' bureaucracy", 20 March 2022, www.theguardian.com/world/2022/mar/20/homes-for-ukraine-sponsorship-scheme-beset-by-unworkable-bureaucracy.

X, <https://www.gov.uk/government/statistics/immigration-statistics-year-ending-june-2022/statistics-on-ukrainians-in-the-uk>.

X,

www.gov.uk/standard-visitor#:~:text=You%20can%20visit%20the%20UK,example%20to%20get%20medical%20treatment.

X, "Ukraine Extension Scheme, Version 2.0, Home Office, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1104717/Ukraine_Extension_Scheme_v2.pdf.

X, www.gov.uk/apply-home-office-travel-document.

X, *Immigration Rules*, 9 november 2022, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1122333/Immigration_Rules_-_Archive_09-11-22.pdf.

X, www.gov.uk/guidance/apply-for-a-ukraine-family-scheme-visa#overview.

X, www.gov.uk/family-permit.

X, "New over £650 million support package for Ukrainians sees increased 'thank you' payments for longer-term hosts", 14 december 2022,

www.gov.uk/government/news/new-over-650m-support-package-for-ukrainians-sees-increased-thank-you-payments-for-longer-term-hosts.

X, "Assessing credibility and refugee status in asylum claims lodged before 28 June 2022", Home office.

X, "Full guide for employers on preventing illegal working in the UK", October 2013.

Immigration Act 2016, Factsheet - Illegal working, Sections 34 - 38, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/537205/Immigration_Act_-_Part_1_-_Illegal_Working.pdf.

X, www.gov.uk/fixed-term-contracts.

X, "Fixed-term vs indefinite contracts", Lancaster University's Research Staff Association, 11 March 2020.

Bijlagen

Bijlage 1: Bijlage 15

De huidige bijlage vormt de bijlage 15 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

BIJLAGE 15

KONINKRIJK BELGIE

Provincie:

Gemeente:

Ref.:

ATTEST

Afgegeven met toepassing van artikel 30, 33, 40, 56, 103, 104/5, 109, 110bis of 119 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen of artikel 8 van het koninklijk besluit van 22 juli 2008 tot vaststelling van bepaalde uitvoeringsmodaliteiten van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Naam:

Voorn(a)am(en):

Nationaliteit:

Geboren te:

Op:

verblijvende te/verklaart te
verblijven te :⁽¹⁾

Identificatienummer in het Rijksregister van de
natuurlijke personen :⁽²⁾

heeft zich vandaag gemeld bij het gemeentebestuur :⁽³⁾

- om een aanvraag voor een machtiging tot vestiging of een aanvraag voor het verkrijgen van de status van EU-langdurig ingezetene in te dienen (art. 30)
- om de vernieuwing van zijn verblijfs- of vestigingsvergunning of zijn EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetene aan te vragen (art. 33 of 103)
- om in zijn vroegst verblijfsstatus te worden teruggeplaatst ten gevolge van het feit dat hij, om redenen buiten zijn wil, niet binnen de voorgeschreven termijn in het land is kunnen terugkeren (art. 40 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 of 8 van het koninklijk besluit van 22 juli 2008)
- om een aanvraag voor een duurzaam verblijf in te dienen (art. 56)
- om een aanvraag in te dienen teneinde werk te zoeken of een onderneming op te richten na de voltooiing van zijn studie (art. 104/5)
- om zijn aanwezigheid als grensarbeider aan te geven (art. 109)
- om een procedure artikel 110bis op te starten (art. 110bis)
- om te verzoeken dat hij ingeschreven wordt of om het verblijfsdocument, de verblijfs- of vestigingsvergunning of de EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetene waarop hij recht heeft te ontvangen (art. 119)

Dit attest dekt voorlopig het verblijf van de betrokkene tot :⁽⁴⁾⁽⁵⁾

Dit attest dekt het verblijf van de betrokkene in België voor de duur van zijn tewerkstelling als grensarbeider.⁽¹⁾

Arbeidsmarkt⁽¹⁾ onbeperkt
 beperkt
 neen

Dit attest geldt als bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister/bevolkingsregister, als het is afgegeven in het kader van de indiening van een vestigingsaanvraag, een aanvraag tot verkrijging van de status van EU-langdurig ingezetene, een aanvraag tot duurzaam verblijf of een aanvraag teneinde werk te zoeken of een onderneming op te richten na de voltooiing van zijn studie (art. 30, 56 of 104/5) of wanneer hij zich heeft gemeld bij zijn gemeentebestuur om de vernieuwing van zijn verblijfs- of vestigingsvergunning of zijn EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetene aan te vragen (art. 33 of 103), of om te verzoeken dat hij ingeschreven wordt of om het verblijfsdocument, de verblijfs- of vestigingsvergunning of de EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetene waarop hij recht heeft te ontvangen (art. 119).

DIT DOCUMENT IS GEENSZINS EEN IDENTITEITSBEWIJS OF NATIONALITEITSBEWIJS EN IS SLECHTS GELDIG ALS ER EEN NATIONAAL IDENTITEITSDOCUMENT IS BIJGEOEGD WAARVAN DE BETROKKE HOUDEER IS.

Foto + Stempel Te , op
 De Burgemeester of zijn gemachtigde

.....
⁽¹⁾ Het onnodige schrassen.
⁽²⁾ Alleen invullen als de vreemdeling een dergelijk nummer heeft.
⁽³⁾ De reden van afgifte van het attest te kruisen.
⁽⁴⁾ De vervaldatum van dit attest kan eveneens ontstaan van afgifte in het kader van de procedure 110bis kan dit attest niet verlengd worden.

De geldigheidsduur van dit attest wordt verlengd:

tot tot

Gedaan te op Gedaan te op

De Burgemeester of zijn gemachtigde, De Burgemeester of zijn gemachtigde,

Stempel

Stempel

Attest van Immatriculatie

Wat is het attest van immatriculatie?

Het attest van immatriculatie ook wel « oranje kaart » genoemd, is een voorlopige verblijfsdocument voor de derdelander in procedure. Het document bewijst dat een verblijfsaanvraag in België in onderzoek is. De persoon heeft in afwachting van een beslissing over de verblijfsaanvraag recht op een voorlopig verblijf.

Wie kan dit document krijgen?

Dit document kan afgeleverd worden aan de derdelander:

- van wie de medische regularisatieaanvraag ontvankelijk verklaard werd (artikel 9ter);
- die familielid is van een Belg, Unieburger of derdelander, in afwachting van een beslissing over de aanvraag gezinshereniging;
- die zich in de procedure voor internationale bescherming bevindt;
- die wacht op een beslissing over de aanvraag van het studentenstatuut;
- die zich in de procedure slachtoffer mensenhandel bevindt;
- die zich in de procedure van niet-begeleide minderjarige vreemdeling bevindt.

Wat is de geldigheidsduur van het document en is de persoon ingeschreven in het Rijksregister?

De geldigheid van het document hangt af van het verblijfsstatuut en kan variëren van 1 tot 6 maand. Afhankelijk van de procedure, kan het document al dan niet verlengd worden.

De persoon is ingeschreven in het vreemdelingenregister (behalve de verzoeker om internationale bescherming die in het wachtregister is ingeschreven).

Bijlage 3: Bijlage 26

Koninkrijk België
Hoofding van de overheid

BIJLAGE 26

Ref. :

Attest afgegeven met toepassing van artikel 71/4, 73 of 79 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Voor ondergetekende,⁽¹⁾,

heeft de heer / mevrouw⁽²⁾, die verklaart te heten⁽²⁾:

naam:

voornaam:

geboortedatum:

geboorteplaats:

nationaliteit:

houder van het paspoort⁽³⁾ }
houder van het document⁽³⁾ } (2)
zonder enig identiteitsdocument }

binnengekomen in het Rijk op

verblijvende te

die in het kader van deze procedure woonplaats kiest te

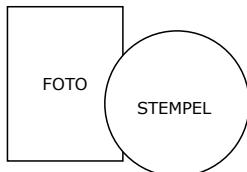
- een asielaanvraag ingediend overeenkomstig artikel 50 / 50bis / 51⁽²⁾ van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.
- zich in het Rijk aangeboden op, overeenkomstig artikel 51/6 / 51/7⁽²⁾ van de wet van 15 december 1980

De betrokkene

- verklaart bijstand te verzoeken van een tolk die de taal
beheerst tijdens het onderzoek van zijn (haar) asielaanvraag en wordt er van in kennis gesteld dat de taal waarin zijn (haar) asielaanvraag onderzocht zal worden door de bevoegde instanties het Nederlands / Frans⁽²⁾ is.
- verklaart geen bijstand te verzoeken van een tolk en het Nederlands / Frans⁽²⁾ te kiezen als taal van onderzoek van zijn (haar) asielaanvraag.

Handtekening van de vreemdeling,

Te, op
Handtekening van de overheid die de asielaanvraag heeft opgetekend⁽¹⁾,

Binnen de acht werkdagen na zijn (haar) verzoek / aanmelding⁽²⁾, moet hij (zij) zich, voorzien van dit document en van de andere stukken die hij (zij) op het ogenblik van zijn (haar) binnenkomst in zijn (haar) bezit had, aanmelden bij het gemeentebestuur van de plaats waar hij (zij) verblijft.

Dit document is geenszins een identiteitsbewijs noch een nationaliteitsbewijs.

De voornoemde wordt er van in kennis gesteld dat:

- de oproepingen, de vragen om inlichtingen en de beslissingen rechtsgeldig zullen verstuurd worden naar de woonplaats die hij (zij) hierboven heeft gekozen;
- in geval van het ontbreken van keuze van woonplaats, de oproepingen, de vragen om inlichtingen en de beslissingen rechtsgeldig zullen verstuurd worden naar het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen:⁽⁴⁾.

(1) De naam en de hoedanigheid van de overheid vermelden.

(2) Schrappen wat niet past.

(3) Kenmerken van het paspoort en eventueel van het visum / aard en kenmerken van het document aan de hand waarvan de identiteit werd vastgesteld.

(4) Adres van het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen vermelden.

1/09/2013

Bijlage 4: Bijlage 26quinquies

BIJLAGE 26QUINQUIES
(03/01/2019)

KONINKRIJK BELGIE
HOOFDING VAN DE OVERHEID
REF.:

ATTEST

afgegeven met toepassing van artikel 71/4, 73 of 79, van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Voor ondergetekende, (1)

heeft de heer / mevrouw, die verklaart te heten ⁽²⁾

Naam:

Voornaam:

Geboortedatum;

Geboorteplaats;

Nationaliteit:

Houder van het paspoort⁽³⁾⁽²⁾

Houder van het document⁽³⁾⁽²⁾

Zonder enig identiteitsdocument⁽²⁾

Binnengekomen in het Rijk op:

Verblijvende te :

Die in het kader van deze procedure woonplaats kiest te :

een volgende asielaanvraag ingediend overeenkomstig artikel 51/8 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De voornoemde ⁽²⁾

- verklaart bijstand te verzoeken van een tolk die de taal beheerst tijdens het onderzoek van zijn (haar) asielaanvraag en wordt ervan in kennis gesteld dat de taal waarin zijn (haar) asielaanvraag onderzocht zal worden door de bevoegde instanties het Nederlands/Frans ⁽²⁾ is.

- verklaart geen bijstand te verzoeken van een tolk en het Frans/Nederlands⁽²⁾ te kiezen als taal van onderzoek van zijn (haar) asielaanvraag.

Arbeidsmarkt : NEEN.

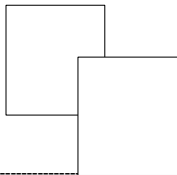
DIT DOCUMENT IS GEENSZINS EEN IDENTITEITSBEWIJS, NOCH EEN NATIONALITEITSBEWIJS.

Te _____, op _____

Handtekening van de vreemdeling(e);

Handtekening van de overheid die de asielaanvraag heeft opgetekend⁽¹⁾

Foto + Stempel

⁽¹⁾De naam en de hoedanigheid van de overheid vermelden.

⁽²⁾ Schrapen wat niet past

⁽³⁾ Kenmerken van het paspoort en eventueel van het visum. Aard en kenmerken van het document aan de hand waarvan de identiteit werd vastgesteld.

Bijlage 5: Immigration Status Document

7 An Immigration Status Document issued by the Home Office, to the holder endorsed to indicate that the person named in it is allowed to stay indefinitely in the UK or has no time limit on their stay in the UK together with an official document issued by a previous employer or Government agency with the person's name and National Insurance number.

A valid Immigration Status Document contains a UK Residence Permit endorsement (see the section on 'UK immigration documents, stamps and endorsements'). It also has a section providing further details of the holder's status and personal details. You should note that these have been replaced by Biometric Residence Permits since 2012 and they will be issued within the UK to anyone from outside the EEA granted leave for more than six months. There will however still be Immigration Status Documents in circulation.

